ion drăguşanul

pasărea şi clipa

roman

Grupul editorial Muşatinii Bucovina viitoare
Suceava, 2001

O dată la trei-patru luni, la lăsarea întunericului, mașinile polițienești pornesc prin oraș cu o grabă sinistră. Procurori, ofițeri din serviciile speciale și polițiști în civil, în uniforme sau în salopete cu cagule cutremură orele, despicându-le în neliniști ciudate. Asemeni batalioanelor morții din toate vremurile trec mașinile polițienești și circarii cruzimii, iar spectacolul grotesc organizat de fruntașii partidului înspăimântă orașul până se văd spaimele vâslind din cernite aripi prin crengile copacilor. Vinovați sau nevinovați, toți cei care nu vor să mai verse sume uriașe în conturile secrete ale fundațiilor umanitare ale partidului sunt ridicați zărvos pentru a fi duși și încarcerați în arestul de la subsolul sediului poliției ținutale.

- Ca politician, sunt adeptul unui precept în afara moralei creștine: Să răspunzi cu forță răului, altfel ești răspunzător pentru extinderea lui!, proclamă tribunul Plosneac, iar procurorii și polițiștii se intoxică de atâta drog ideologic și își pierd, pentru o vreme, identitatea lor de fiecare zi.

Luat pe nepregătite, bombardat cu fade campanii de presă, orașul, la rândul lui, se molipsește de cruzime, consumând știrile trucate cu o stranie voluptate. Afacerile cu țigări, cu cafea, cu alcool, cu benzină, care nu sunt decât afaceri cu manipulare, ajung să-l intereseze atât încât îi țin loc de hrană, de căldură și de lumină. Orașul nu are de unde ști sau cum intui că murdăriile vremii mâlesc tihnite în străfunduri și că toată zarva orelor reprezintă doar circul care să-i țină loc de pâine.

În beciurile poliției, uitați de prieteni, dar redescoperiți de oraș sub înfățișarea măștilor de oțel încătărămate pe chip, noii deținuți politici trăiesc o descurajantă buimăceală. Până la deznădejde nu mai este decât un pas, decât un fir de nisip care ruinează definitiv nisipul din clepsidră.

Trece vremea, iar instanțele de judecată constată, într-un deplin anonimat, nevinovăția inamicului public numărul unu al zilei de ieri. Omul se întoarce, zdrobit, în lumea care l-a înstrăinat. În curând, fruntașii județului vor publica insiduoase condoleanțe la adresa familiei nevinovatului care n-a mai putut trăi sub povara nemeritatelor bănuieli.

Ducem pe umeri povara nemeritatelor bănuieli și ne pregătim evadarea copiilor spre fericire. I-am inițiat în cultul strămoșilor și în tainele limbii lor, apoi i-am privit cum se duc, cum se duc, cum se duc spre cele patru puncte cardinale ale normalității contemporane, și ne-am rezemat de crucile cimitirelor ca să nu ne prăbușim chiar în clipa aceea. În definitiv, copiii noștri nu trebuie să știe că lasă acasă niște înfrânți și că, în absența lor, România îmbătrânește cu o cumplită rapiditate.

Câtăva vreme după plecarea copiilor, pășim tăcuți dintr-o oră în cealaltă, învinovățindu-ne de închipuite trădări. Apoi, primim vești și dăm fuga să ne mândrim în fața cunoscuților. Îi întâlnim la jumătate de cale, pentru că și ei au primit vești și se bucură la fel de nepământește de fericirea copiilor lor. Se dezmorțește bătrâna Românie și trăiește clipa cu atâta frenezie încât îți vine să crezi că tocmai i-au fost ursite, ca în basmele vechi, tinerețea fără de bătrânețe și viața fără de moarte. Câtă vreme primim vești, avem de ce trăi. Trăim. Ni s-au mutat sufletele pe meridianele contemporaneității reale, iar noi trăim în întârziata Românie, în care, de la plecarea copiilor, plouă în fiecare zi.

- Doamne!, strigăm. Nu-ți plânge ploile de mila singurătății noastre!... Singurătatea nu mai există pentru noi, Doamne!...

Când va fi să murim, nu va fi nimeni care să aprindă lumânări și să ne îngroape creștinește. Nu-i nimic, înfrângerea noastră nu mai contează. Și nu din vina noastră se va transforma România într-un Panteon al înfrânților.

Singurul nemulțumit este poetul, bardul bătrân, rătăcit printre teancuri de manuscrise și printre cărțile celorlalte veacuri ale României, cărți condamnate parcă să nu mai ispitească pe nimeni.

- Eu nu pot exista decât în limba străbunilor!, strigă poetul. Vai mie și vai cărților mele nescrise!...

Bocetele lui ajung să ne agaseze. Ce ne pasă nouă de cărțile lui și de toate cărțile, când suntem, deja, martorii fericirii îndepărtate ale copiilor noștri? Ne înnebunesc bocetele acelea și, când nu mai putem îndura, zvârlim cu pietre în bătrânul bard, fără să luăm seama la ultimul lui strigăt:

- Doamne, rău mai asuprit ursindu-mă limbii române!... Și cu toate astea, eu, Doamne, te iert!...

E mare înghesuială în Agora băncilor galbene din buricul târgului.

Încă din zori, când se trag obloanele beznei, Agora se populează cu marile personalități rostitoare ale urbei, care iau în discuție marile probleme ale viitorimii.

Problemele prezentului nu interesează pe nimeni, fiecare le poartă la încheietura gleznelor ca pe niște lanțuri de ocnaș. În schimb, viitorul e aripa nestăvilitei imaginații care confirmă statutul de poet înnăscut al poporeanului politic nirvănean, mereu dornic să-și slujească patria și neamul și să se facă de folos, chiar și cu forța, comunității căreia îi aparține.

Prin Agora băncilor putrede trec zilnic și își scot sufletul la iveală marii bărbați ai timpului nostru, spre care noi, trecătorii de fiecare zi, cătăm cu nețărmuită admirație, chiar dacă timpul și problemele nu ne-o prea îngăduie.

De vreun ceas, de vreun ceas și ceva, viitorul nostru luminos pare să se bizuie, iarăși, pe comuniști. Ca și trecutul.

Comuniștii sunt o stare de spirit, sunt asemeni nevestei la care te întorci după o noapte de chef și de pierzanie în patul unei amante de ocazie.

Comuniștii sunt asemeni jerpelitului buletin de identitate la care, vrei sau nu vrei, apelezi când ți se retrage pașaportul, reorientându-ți afacerile de pe relația Vest spre teritoriul nostalgic și atât de încărcat de istorie al Republicii Moldova.

Comuniștii sunt un freamăt indefinibil, ceva precum cea de a doua cântare a cocoșilor, adică un amestec ispititor de inefabil, de speranță și de neliniști. Istoria le reactualizează numele, pe neașteptate, ștergând varul subțire și scorojit de pe ruinele risipite pe zare.

- Intrarea în Partid se face potrivit unor proceduri bine puse la punct, reunite în noul statut, declamă eroic din perimetrul altei bănci galbene a Agorei cel mai bun dintre comuniștii proaspăt democratizați, Vanea Plosneac, fostul dușman de moarte și actualul tovarăș de idei al liderului de sindicat. Competența profesională, ținuta morală impecabilă și atașamentul față de valorile democrației înscrise în programul partidului reprezintă zestrea minimă ce i se cere oricărui aspirant la calitatea de membru al partidului. Suntem suficient de bogați ca să nu ne lăcomim la sărăcia altora, mai ales când este vorba de oameni...

- Vai, oameni, nu știți nimic despre păsări!, se alarmează, pe neașteptate, pradă unei inspirații stupide, bătrânul orașului. Măcar dacă-ați ști despre voi!...

Întâmplarea trece neobservată, iar cuvintele se rostogolesc pe asfalt asemeni frunzelor uscate ale toamnei, urmând să fie duse de ploi într-aiurea.

E duminică, e sărbătoare și clopotele sună pașnic, mângâietor, dezrădăcinate parcă din vocația lor cotidiană, aceea de a-ți aminti în fiecare clipă că deja e prea târziu. Purtăm haine curate și fețe senine, preumblând prin oraș înfățișările duminicale ale sufletelor noastre, cele atât de împovărate și de chinuite în celelalte zile ale săptămânii. Astăzi, avem vreme să sporovăim, să rostim verzi și uscate, doar pentru a face conversație cu cunoscuții.

- Vai, oameni, nu știți nimic despre păsări!, repetă, pradă aceleeași inspirații stupide, bătrânul orașului, dar ce ne pasă nouă despre păsări! Măcar dacă-ați ști despre voi!, continuă bătrânul, ignorând că locuiește într-un oraș al înțelepților, în care există un singur om prost și căruia nimeni nu-i cunoaște identitatea reală.

Când vine vremea, cinăm, apoi ne cuibărim sub cearșafuri pentru odihna boierească a fiecărei după-amiezi de duminică. Spre seară, ieșim iarăși în oraș ca să ne preumblăm consoartele prin văzul lumii într-un mod cât se poate de ceremonios. Întârziem, domestic, la câte o bere, apoi fugim fiecare spre casa lui ca nu cumva să ne scape "Vacanța Mare" și "Bingo", evenimentele fundamentale ale săptămânilor noastre trăite în cumsecădenie și împăcare.

Se întunecă, dar civilizația noastră bucovineană face față cu succes întunecărilor. Rând pe rând, se aprind felinarele, învelind în aure chipurile candidaților cu afișe lipite pe sticla alburie a felinarelor. Pe durata pauzelor publicitare, fumăm îndesat la fereastra bucătăriilor și privim întunecarea, felinarele, copacii și stelele rătăcite pe deasupra Bucovinei.

E atât de frumos să trăiești și să te bucuri de viață!

Târziu, când Suceava este pe cale să adoarmă, prinde să plouă, și numai bătrânul acela fără somn, dar cu inspirații stupide, rătăcește, ca întotdeauna, prin nopți și ploi, șoptind cu glas stins, ca să nu-l audă nimeni:

- Nu e nou să mori în viața asta, dar nici să trăiești nu-i lucru nou!...

Înainte de a fi existat Agora, și Făgetina a traversat o perioadă de nesiguranță, de incertitudine, care i-a determinat pe marii bărbați ai prezentului nostru european să se țină, prevăzători, deoparte. Era riscant, pe atunci, când încă nu ne dumirisem dacă rămânem să pupăm Piața Roșie sau vom năzui să sărutăm tălpile colbuite ale Statuii Libertății, să scoți lancea cuvântului ideologic în față, pentru că te puteai trezi, curând, prestând munci comunitare pe la cine știe ce noi canale sau, în cel mai bun caz, la megieșa închisoare din Tezicani. În consecință, marii bărbați politici ai zilei, în frunte cu distinsul și eroicul Vanea

Plosneac, nașul Tezicanilor, au stat și au cântărit cu infinită maturitate politică hazardatul curs al evenimentelor. Prevederea este mama înțelepciunii, și tocmai prevederea aceasta proverbială avea să le asigure un viitor luminos, indiferent înspre ce s-ar fi îndreptat cursul istoriei.

După un deceniu de democrație originală, putem susține că, deși marginalizați și uitați, cei care au apucat, atunci, steagul schimbării au avut, totuși, noroc. Pentru că e de preferat brânciul democratic în anonimat morții în închisorile comuniste. Iar cei care au scăpat de temniță pentru a se răsfăța sub brânciuri democratice se numesc: Liviu Acostoaiei, Dragoș Adamoaei, Vasile Bălăceanu, Vasile Bercea, Ion Băițan, Florin Bucaciuc, Dorin Buzdugan, Constantin Ciobanu, Lucian Constantinescu, Emanuel Diaconescu, Mircea Dăneasa, Gheorghe Galeș, Daniel Gondor, Adrian Graur, Vasile Hasnași, Marcel Hasenfratz, Mihai Iacobescu, Gheorghe Irimia, Nicolae Lazăr, Paul Manoliu, Eduard Măciucă, Cristinel Moisii, Gheorghe Munteanu, Ovidiu Mustață, Octavian Nestor, Gheorghe Nesteriuc, Silviu Onuțu, Constantin Pop, Viorel Popescu, Gheorghe Prepeliuc, Liviu Râmbu, Laurențiu Seniuc, Lucia Șindrilar, Ion Tcaciuc, Mihai Trestianu, Sava Tudosă, Ionel Țimpău, Sofia Vicoveanca.

Toți aceștia, grație capriciilor istoriei și întâlnirii de la Malta, n-au mai devenit martiri, dar nici pe listele electorale ale marilor familii sucevene democratice n-o să-i întâlniți, fiecare dintre ei întorcându-se la preocupările de fiecare zi, lăsând pustii piețele și părculețele orașului, astfel încât să se poată ivi, ceva mai târzior, marii titani ai listelor electorale.

Pentru că tot trebuia să mă nasc, eu am ales care-mi vor fi bucuriile. Mai întâi, i-am recunoscut izvorului dreptul de a-mi hotărî curgerea, apoi am respirat îndelung munții, depărtările și cerul înstelat de deasupra. Am curățat calendarele de idoli vremelnici, apoi am adresat Înaltei Instanțe a Istoriei o plângere penală împotriva păsărilor. Doream să trăiesc firesc, să mă inițiez în frumusețea dumnezeiască a lumii căreia îi fusesem destinat, să cresc, să iubesc, să-mi trăiesc până la capăt toate poveștile de dragoste, apoi să mă bucur de tot și de toate, așteptând să-mi crească întru lumină copiii, și-abia târziu, după ce voi fi priceput darul dumnezeiesc numit viață de pământean, să mă întorc, prin-tr-o altă naștere, în armonia definitivă a cristalului, din care fusesem izgonit datorită unei condamnabile revolte, dar de care nu reușesc să-mi mai aduc aminte nimic.

Născându-mă, aici, am fost inițiat în ură, în moarte și în calendare cu idoli. M-am vindecat de ură ascultând cuvintele până le-am intuit vag forța lor ziditoare. M-am vindecat de moarte, înțelegând că nu există moarte, ci doar un apogeu al urii, al urii care ajunge să te cuprindă pe dinlăuntru, înspăimântându-te. M-am vindecat de calendarele cu idoli prin norocul de a nu fi uitat vreodată că exist prin **unul Dumnezeu**. N-am avut când să uit, pentru că am văzut, la timp, fereastra lăsată deschisă în a doua zi de după Iisus și am auzit cu toate simțurile mărturisirea cum că noi, oamenii, asemeni Lui, suntem toți fiii unicului Dumnezeu.

- Păgânule!, mi-au strigat, atunci, purtătorii de bici, străduindu-se să ascundă fereastra aceea după chipurile lor.

- Refuză ispita de a gândi, căci gândul condamnă la moarte veșnică!, au continuat idolii din calendare, pe care nu-i puteam vedea decât reci și insensibili ca niște statui de bronz.

- Numai noi suntem învredniciți să-ți stabilim și să-ți îngăduim libertățile!, au proclamat, apoi, într-un glas, purtătorii de bici și idolii din calendare.

- Dă-le ascultare și-ți voi asigura viața de după moarte!, mi s-a adresat Înalta Instanță a Istoriei, ea însăși prizonieră a teribilei sale efemerități.

Ploua. Vremelnicea. Era altfel dincoace, dar încă pășeam spre dincolo cu seninătatea știută cu mult înainte de a fi existat.

Nostalgici, abulici și, oarecum, dezorientați, poeții Făgetinei s-au pietrificat, deja, în antecamerele marilor bărbați politici, iar petiționarii care au treabă pe acolo, confundându-i cu niscaiva ciudate statui, își pun pălăriile, șepcile sau căciulile pe creștetele pleșuve ale poeților, urmând să le recupereze după aceea. Nimeni nu-i mai ia în seamă, nimeni nu-i mai identifică printre viețuitoare, cu excepția reporterilor politici care, de la înălțimea superbei lor neghiobii, cojesc metaforele de pe frunțile poeților ca să poată alege cuvintele pe care le știu cât de cât și, de aceea și în consecință, le vor putea utiliza, curând, pe maidanele cotidianului informațional.

Cât îi ziulica stau împietriți poeții Făgetinei prin antecamerele puterii și nu tresar decât în clipa în care vreun mare bărbat al zilei deschide ușa biroului său pentru a pleca nici el nu știe unde. În clipa aceea, poeții rostesc într-un glas:

- Cartea mea... Dați un leu pentru cartea mea, domnule politician!...

Bărbatul cel puternic, nefiind, totuși, chiar atât de puternic precum pare, tresare, la rândul lui, când dă cu ochii de Râșcuț Țigănescu, ăl mai tare gazetar al ținutului.

- Am onoarea să vă salut, maestre!, se dă în stambă, curbându-și spinarea de bivol în fața lui Râșcuț, bărbatul politic, fără să-i pese nici cât negrul de sub unghii de poeții din antecameră. Ce operă genială pregătiți pentru ziarul de mâine?

Râșcuț afișează un zâmbet golănesc pe chipul smolit de bulibașă nirvanizată, apoi zice abrubt:

- Bag pe țeavă ceva tare, tăticule... Am boașe să-i regulez pe toți cei care uită să achite *service*-ul la timp...

Sub privirea slinoasă a gazetarului, bărbatul politic se face mic, păduche, bacterie, apoi, dar extrem de anevoios, îi revine răsuflarea și se înfoaie până la dimensiunile aparente ale autorității sale.

- Băăă!, strigă el spre primul subaltern care-i iese în cale. Fă, urgent, o comandă publicitară color la ziarul domnului Râșcuț și plătește-o anticipat!...

- Dar cartea mea?, bâiguie asonant corul de voci poeticești, trezit de o vagă speranță.

- Țara e săracă, bă! Voi n-ați auzit de austeritate?, se oțărăște politicianul, privindu-i scârbit pe jalnicii slujitori ai muzelor, care împietresc iarăși, după aceea, în uitare.

Tânjind după nemurire, am pus bronzul să substituie ideia și să vegheze formele; și ne-am închinat formelor, trufindu-ne cu o nouă falsă identitate, cea de moștenitori ai unei false spiritualități. Cu cât ne îndepărtăm de ideie, cu atât idolatrizăm formele, înstrăinându-ne. Alienarea are sacerdoții ei, filosofii, inșii aceia despre care credem că știu totul, deși nu știu nimic, dar care nu ostenesc să ne inițieze în rătăciri.

- Adevărul este că nu știm și nici nu putem afla nimic!, avertizează un filosof.

- Nu te întreba pentru că nu vei afla niciodată răspunsuri, adaugă Lev Tolstoi. Trăiește, fără să-ți pese de întrebări, sau mori și vei afla totul sau nu vei afla nimic!...

- Dar cum să trăim?, se neliniștește mulțimea. Trebuie să existe un înțeles profund, o logică astrală, care să contureze granițele existenței umane! Cât timp ne scapă logica divină, nu avem cum fi cu adevărat fericiți!

Înfloresc primăverile, cântă verile pe zare, dau toamnele în pârg, se îmbată de liniște iernile, se rostogolește o armonioasă fericire dinspre naștere spre cealaltă naștere, dinspre sfărâmarea cristalului spre asfințitul apelor, dar nimic nu ne bucură. Se stinge focul în noi și nu lăsăm celorlalte generații decât cenuși.

Ne copleșesc cu lumină diminețile, ne răsfață amiezile, ne sensibilizează amurgurile și ne vindecă de amăgiri cumpăna nopților, dar noi ignorăm bucuria de a trăi, lăsând focul să se stingă și să ne sufoce cenușile.

- Am trăit, muriră și alții din asta!, strigă poetul și ne înspăimântă moartea lui, iar bucuria trăirii ne rămâne pentru totdeauna străină.

- Nu e nou să mori în viața asta, dar nici să trăiești nu-i lucru nou!, strigă alt poet, desferecându-se din sângele său și încercând reîntoarcerea în armonia cristalului dintr-o neștiută constelație, pe care numai el pare să și-o mai amintească atavic.

Îi auzim și le preluăm cenușile. Suportăm din ce în ce mai greu cumplita însingurare sub cenuși, și-atunci punem bronzul să nemurească formele, în loc să punem sufletul să scapere până la redescoperirea luminii.

În Agora afișelor electorale, ideile se dezbat cu desăvârșită noblețe, iar politicienii își muncesc mințile cu încrâncenare, căutând moduri cât mai subtile de a se face folositori orașului în care trăiesc, au prieteni și dușmani, neveste și amante, copii și idealuri. Toți, dar absolut toți, ne vor binele într-un mod atât de sincer încât sunt mereu gata să-și sacrifice câte patru ani din viață pentru a ne sluji, pentru a se martiriza în numelui binelui comunitar.

Bun, nu ajunge nici unul dintre ei la dimensiunea homeriană a domnului Vanea Plosneac, cel care are calități de tribun și de militant înnăscute, dovadă că tot mai mulți politicieni din partidele vrăjmașe eroului îi descoperă dimensiunea și, cum o descoperă, cum i se alătură. Ca să nu mai vorbim de sindicate, de toate sindicatele, care trec peste trecut cu înțelepciune pentru a sluji viitorul luminos al poporului nostru încă bolnav de mentalități comuniste. Dar, chiar dacă nu au calitățile atavice ale celui care a fost, este și va fi mereu *primus inter pares*, politicienii ținutului și orașului nostru nu precupețesc nici un efort pentru desăvârșirea binelui comunitar.

Cine nu mă crede, cine-i predispus să se ia în poară cu probitatea mea profesională de cronicar al acestor ore astrale pentru neam, nu are decât să privească atent afișele alectorale, aceste oaze multicolore și policrome de bune intenții. Veți vedea, acolo, în spațiul tipografiat, priviri limpezi și de un umanism sublim, veți zări preocuparea responsabilă pentru astuparea gropilor din carosabil, pentru curățenia urbei și pentru o protecție socială reală. Veți vedea idei frumoase, una mai frumoasă decât cealaltă, toate amplificând în sufletul nostru copleșit de responsabilitatea votului universal cele zece dimensiuni fundamentale ale celor zece porunci biblice.

Ca simplu cetățean, iubesc cu patimă și prețuiesc nespus afișele electorale și visurile, personalizate politic, vehiculate prin urbe.

Ca simplu cetățean, mă extaziez în fața policromiei electorale, iar ideile puse în dezbatere mă fascinează.

Ca simplu cetățean, iubesc și eu, după cum mă pricep, adică neprofesionist și dezlânat, orașul acesta neasemuit, în care-și dorm somnul veșnic, încă în viață fiind, marii lui conducători.

Fascinat de topirea zăpezii, nici n-am mai auzit sevele descătușându-se și alergând prin copaci. Și-atunci a venit corbul și mi s-a așezat pe pervazul ferestrei, înfulecând lacom pâinea destinată vrăbiilor și gugușțiucilor.

- Huși, blestematule!, am strigat, zvârlind cu o bucată de pâine după corb.

Pasărea a săgetat aerul, apoi, după o calmă rotire pe cer, s-a întors la bucata de pâine deja umezită de clisa primăverii. O văd sfârtecând coaja rumenă și, în vreme ce furia altcuiva îmi împle sufletul, arunc spre pasăre cu alte câteva felii.

- Huși, vestitorule de moarte!... Huși, blestematule!... Huuuși!...

Vreme de câteva zile, urăsc pasărea aceea neagră și prevestitoare de moarte. Vreau s-o izgonesc și arunc spre ea cu felii de pâine uscată.

- Huși, rău-vestitorule!...

Vreme de tot atâtea zile, corbul își consumă rația neașteptată de pâine, apoi capătă încredere în mine, flutură din aripi și vine să mi se așeze pe pervazul ferestrei. Ne privim în tăcere, el cu veacurile care îi încercănează ochii, eu cu o ostilitate din ce în ce mai atenuată, cu o vrăjmășie străină, de care mă despovărez în cele din urmă.

- Ai să-ți amintești?, îl întreb pe neașteptate, iar sunetul răgușit, dar apropiat, al glasului îl sperie și îl alungă spre mesteacănul de dincolo de fereastră.

Și nu mai revine niciodată. Număr anotimpurile, așteptându-l. Trăiesc anotimpurile, așteptându-l. Arunc în anotimpuri cu felii de pâine, așteptându-l.

În lipsa corbului, o altă singurătate se așează curmeziș peste toate. Fâlfâie uriaș din aripi albe, fâlfâie cu întuneric peste întuneric, întunecându-se drept lumină. Și-abia după aceea îmi strigă și îngerul:

- Nimic nu rămâne el însuși mai mult decât o foarte singură dată!...

Repet strigătul, devin eu însumi singurătatea albă care nu se mai îndură pe sine, apoi mă prăbușesc în coala albă de lângă fereastră, mesteacăn, corb și înger, repetând la nesfârșit:

- Nu sunt vinovat că trăiesc într-o lume într-una schimbată!... Nu sunt vinovat că trăiesc!... Nu sunt!...

Stăm toți în fața afișelor electorale și construim vise în roz-bombon, apoi cu religiozitate ne îndreptăm irișii spre listele cu candidați. O duioșie incredibilă ne frământă ființa, și nici nu realizăm că, de câteva legislaturi, tot șoptim înlăcrămați sentimental:

- Dragii de ei!... Dragii de ei!... Dragii noștri dragi!...

Dar, Doamne, extazul nu durează la nesfâșit, pentru că dă buzna în Agora băncilor galbene liota ticăloșiților ciocoiași din presă și ne-o spulberă definitiv. Încălțați și plini de noroi dau buzna în extazul nostru ciocoiașii teroriști din presă și lovesc în onoarea și demnitatea visurilor roz-bombon, de care ne-am molipsit de la superba lume politică locală.

- S-ar părea că de licitațiile cu cântec de la Consiliul Ținutal nu este străin cel mai mare partid al Nirvanei, zice Sorin Avram, un terorist al condeiului deja recunoscut, pentru că și la Revoluție a venit cu idei destabilizatoare.

Din fericire pentru popor, acțiunile de atunci ale numitului Sorin Avram au eșuat în fața ripostei hotărâte a forțelor responsabile din Făgetina, care au făcut front comun și au repurtat o victorie categorică. Tineretul are voie să moară în revoluții, dar nu putem risca să clădim o societate nouă pe seama acestei generații neexperimentate politic!

Judecați numai după primul strigăt din Agora și veți constata câtă răutate insinuantă dospește în el! Cum adică, "licitații cu cântec"? Adică, dacă distinsul muzician Emir Basiuc, consăteanul reputatului om de stat Vaska Kolceag, a intrat în partidul nostru, asta înseamnă că licitațiile sunt cu cântec? Adică Emir Basiuc, marele reformator al Ansamblului "Baladie Nirvănescu" ar cânta la licitații? Un reformator care a îndepărtat din folclorul zonal toate vocile și sunetele beznei staliniste pentru a le înlocui cu elemente revigoratoare din Grânaria poate deveni victima unor perfide insinuări? Un reformator care a curățat urbea folclorică de Vicoveanca, de Lavric, de Mândrișteanu, de Burcea și de multe alte vestigii ale trecutului merită să fie ironizat astfel?

Nu! Categoric, NU!

Trecătorii de fiecare zi ignoră, cu înțelepciune, disputa. În definitiv ce importanță are dacă, după fiecare licitație, se organizează și o reuniune domnească, la care se cântă și, eventual, se dansează?

Se cântă și, eventual, se dansează din clipa împărțirii Pământului în teritorii. Se cântă și, eventual, se dansează din clipa când, în preajma altarelor, s-a făcut auzit glasul celui care, prin necuvânt, s-a substituit lui Dumnezeu. Exact în clipa aceea dublă și dilatată până mult prea departe, tălpile au prins să frământe pământul, iar glasurile au strigat:

- Glodu-mi știe sufletul...

- Că-i croit ca țipătul!...

De trei ori au strigat glasurile și în trei rânduri au strigat de câte trei ori, iar după aceea țipătul s-a numit cântec, iar frământările - dans. Cântec și dans pentru a drapa și ascunde după perdelele vremii neputințele, înfrângerile, uitările de sine.

Era noapte, atunci, era noapte și liniște înfășurând focurile neprihănite de pe dealuri. Noaptea când cărbunii s-au desprins de pe vetre și s-au ascuns, umezi și înspăimântați, deasupra întunericului care se prăbușise peste creștetele noastre. Ca să nu ne înghită întunericul, am pus sufletul să cânte și tălpile să pășească în căutarea luminii. Îmi amintesc în întregime clipa aceea, sângele meu o tot poartă nealterată dintr-o generație într-alta.

- Să se consemneze că tot ce auziți e numai poezie!, aud dinspre păsări. Istoria nu are nevoie de poezie, ci de adevărurile ei fundamentale!

- Dar eu nu fabulez, eu îmi povestesc viețile de până acum!, protestez exasperat.

- Viețile nu înseamnă Istorie!, nu se lasă înduplecate păsările. Va fi peste puterile tale să înțelegi ce înseamnă Istoria, atâta vreme cât încă n-ai murit niciodată. Pentru că, de fapt, asta și înseamnă Istoria - moarte. Moartea de la temelia nașterii, dezvoltării, decăderii și dispariției imperiilor, moartea care mută coroane și sceptre dintr-o mână în alta, moartea care supune pentru că înspăimântă...

- Dacă am ști...

- Neștiutorii de moarte nu vor să știe nimic altceva. Nu-ți mai fă iluzii!... Ei sunt mereu flămânzi de o prelungire a scurtei lor existențe și, pentru că nu pot scruta în viitor, cercetează trecutul unei civilizații care-i absoarbe și spulberă. Omenirea are nevoie de mituri pentru că nu poate înțelege că nu durata vieții contează, ci trăirea...

Lângă fereastră, doar mesteacănul cântă. Dacă n-ar ști să se înfrupte din lumină, atunci e sigur că s-ar desprinde din rădăcini și ar lua-o la fugă.

În fiecare zi, în cartierul mărginaș al Făgetinei poposesc măcar câte douăsprezece limuzine ale caravanelor electorale, dispunându-se în cerc în jurul pâlcului de supraviețuitori. Când susurul motoarelor încetează, cartierul se lasă copleșit de armonia imnelor de partid, apoi se deschid portierele și din limuzine coboară bărbați politici, îmbrăcați frumos, elegant, purtând insigne, ecusoane și câte o portavoce, prin care scandează:

- Uraaa!... Trăiască Partidul și Președintele!...

Câinii fără stăpân, recunoscându-l, în eleganta adunătură, pe vrednicul senator Drojdiuk, se adună gudurelnici în jurul lui, iar alesul nației, după bunul și creștinescul lui obicei, scoate din buzunar brișca și capătul unui baton de salam, din care taie felii groase, cu care hrănește, tacticos, patrupedele.

- Dragi făgețeni, viitorul patriei se sprijină pe umerii voștri!...

Câțiva copii scheletici, câteva stafii de oameni bătrâni, femei și bărbați, se încaieră cu câinii nimănui pentru bucățile de salam pe care le împrăștie, tacticos și generos, vrednicul senator Drojdiuk. Aflat în pâlcul supraviețuitorilor, Dragoș, nebunul sau înțeleptul orașului, așteaptă explozia de "Uraaa!" a personajelor cu portavoce, apoi întreabă teatral, ca un veritabil politician:

- Mereu ne întrebăm, fraților: Ce fel de pasăre este pițigoiul?...

Pe neașteptate, orchestra de profesioniști dezlănțuie un potpuriu de cântece populare, care mai mult îi înspăimântă pe supraviețuitori, decât îi atrage. Nefericiții se strâng unii în alții, retrăgându-se din calea sunetelor ca din fața gloanțelor. Încet, încet, ei se eliberează, instinctual, de panică și încep să frământe, șovăitori, pământul cu tălpile înfășurate în zdrențe, descoperind, fără să vrea, ritmurile ancestrale ale dansului. Un dans primitiv, greoi, anevoios, apoi dansul acela evoluează până la substanța lui definitivă din scurtele perioade de normalitate din istoria Nirvanei. Fiecare grup își identifică o anume identitate, fiecare grup supraviețuiește, pe aceeași melodie, într-un alt dans, într-un alt fel de a păși.

- Îmi amintesc!, strigă, atunci, iluminat și cu o fantastică bucurie, Dragoș, nebunul sau poate că înțeleptul orașului. Fraților, dragii mei, îmi aduc aminte perfect: Și noi am fost, cândva, oameni!...

Născându-mă om, am făcut eforturi să-mi aduc aminte unde și când s-au rătăcit cărările.

- Am doi părinți, patru bunici, opt străbuni și șaisprezece răsstrăbuni. Urmează celălalt înveliș, format din treizeci și doi de moși, peste care se înfășură, constelații ale sângelui, șaizeci și patru de strămoși și o sută douăzeci și opt de răstrămoși. În urmă cu un mileniu, ar trebui să-mi regăsesc un 1.073.741.824 moși-strămoși...

- E prea mult pentru o mie de ani!, mi-au strigat păsările.

Ignor sentința Înaltei Instanțe a Istoriei și continuu calculele.

- Recunoaște Înalta Instanță că într-un veac încap trei generații umane?, întreb.

- E lucru deja consfințit...

- Recunoaște Înalta Instanță că numărul străbunilor crește, măcar teoretic, în progresie geometrică?

- Nu pricepem unde vrei să ajungi cu astfel de întrebări!, aud dinspre păsări.

- Conform unei logici simple, dacă într-un secol încap trei generații de strămoși, înseamnă că pot calcula câți au fost la număr cei care au trăit a doua zi după Iisus... Atunci, ar fi trebuit să am 2 la puterea 60 strămoși...

- Și cât înseamnă asta?

- Înseamnă 1.152.397.216.606.846.896 străbuni în aceeași generație, cea a lui Iisus!

- E o prostie! Chiar dacă asta rezultă din calcule, știi bine că nu poate fi adevărat!, mă mustră păsările în fața Înaltei Instanțe a Istoriei.

- Există o explicație, admit, apoi, păsările.

- Am știu, le răspund. Toți am știut că ne tragem dintr-o unică rădăcină, că tuturor ne pulsează prin vene același sânge...

- Ați știut, dar v-ați grăbit să uitați. Altminteri, n-ați mai fi găsit temelii pentru dezbinare, ură și crimă. Din uitare s-a clădit Marele Templu al Înaltei Instanțe a Istoriei!

Trufașe răsună în templu spusele Istoriei, apoi se rostogolesc pe trepte de piatră înspre inima orașelor. E târziu și pustiu prin orașe. Negura și-a lipit cenușile de ziduri. E atât de târziu și de încenușat prin orașele lumii, încât nimeni nu mai simte nevoia să-și închipuie lumina. Lumina care, odată și odată, tot va întrupa diminețile.

Blondă, cărnoasă, ispititoare ca un program electoral, Harfa Bacunin se așează în fotoliul de piele din fața biroului, iar Nicanor Țidulă târâie după sine, spre fereastră, povara unei lăuntrice împotriviri.

Prin perdele răzbate o vagă adiere, care-i atinge tâmplele cărunte mângâietor ca o atingere de aripi în zbor plictisit.

Nicanor fumează. Cu frenezie, cu disperare de resuscitat soarbe Țidulă din fumul alb, pâclos, fără să observe risipirea scrumului scump pe golgota covorului care-i împodobește cabinetul fălos.

- Solidaritatea este principiul de bază al partidului în care mă regăsesc exact așa cum sunt, susură glasul divin al Harfei Bacunin, iar bietul Nicanor Țidulă se face, în fața ochiului lui interior, moale și tremurător ca piftia.

- Da, bâiguie el, solidaritatea e o chestie...

- Mă simt atât de solidară încât aș fi capabilă de orice ca s-o dovedesc...

Insinuant, criminal de insinuant, glasul tinerei activiste de partid este brusc sprijinit de întregul ei arsenal trupesc.

Țidulă zărește în oglinda geamului deschis zvârcolirea dibace a genunchiului care slobozește coapsa până spre zona definitivei pierzanii și vrea să se împotrivească.

Ochii lui vâslesc pe cer.

Ochii lui adulmecă prin aer în căutarea pițigoilor, dar cerul e gol și aerul inconsistent.

- Vin vremuri neînchipuit de grele!, scrâșnește bărbatul cu disperarea celui decis să se arunce în gol, apoi cedează și, fără să-i piese de nimeni și de nimic, se năpustește asupra piciorului obsedant al femeii și începe să-l sărute mușcat, cu gesturi lacome de sălbăticiune înfometată.

Dincolo de fereastră, omenirea, dacă mai există cumva, se prăbușește într-o gaură neagră, dispărând pentru o întreagă eternitate.

Dincoace de fereastră, trupul parțial descoperit și posedat pedestru al Harfei Bacunin rezonează cu rafinament îndelung și divers exersat.

Ciudățeniile liderilor devin anecdotă, adică blajină și naivă acceptare a unei false aure umane. Anecdota intimizează conducătorul până la a-l face să semene cu oricare dintre supușii lui. Anecdota mută vinovățiile și le recompensează cu simpatie. Dar, dincolo de zâmbetul larg care înseninează chipurile supușilor, groteasca imagine a cârmuitorului stă de veghe în contururile ei vag reliefate. Anecdota e istoria mulțimii, o istorie iertătoare și justificativă, care trece cu îngăduință peste întâmplări, îngăduința fiind, de fapt, expresia bucuriei de a fi.

Undeva, în munții Bucovinei, în pădurile domeniului coroanei, exista un izvor cu o apă atât de bună și de proaspătă încât i se dusese vestea cale de șapte zări. După o vreme, la întoarcerea ecoului, a aflat și Regele Ferdinand despre izvorul acela neasemuit și, însoțit de alai, Majestatea Sa a venit să bea din unda precum cleștarul.

- Bun ca laptele din Rai!, a zis Regele, atunci.

- Ba și mai bun decât atât!, s-au extaziat curtelnicii supuși ai Casei Regale.

- Nici nu se poate spune în cuvinte cât e de bun!, au adăugat înțelepții Coroanei.

Întâmplarea făcu să treacă, atunci, pe acolo, un bătrân, un sărăntoc de prin Broșteni, pe care Ferdinand îl îndemnă să guste din cleștarul izvorului.

- Ei, cum ți se pare apa?, întrebă Regele cu nerăbdare.

- Amară ca fierea, a răspuns moșneagul, împietrindu-i de uimire pe supuși.

- Gustă din nou și vezi dacă nu te-ai înșelat!, îl îndeamnă Întregitorul pe broștenar, dar acesta refuză.

- O fi bună, Majestatea Voastră, doar cu stomacul plin... Dar pentru stomacul meu tot amară ca fierea rămâne ori de câte ori aș fi pus să o gust...

Pricepând ce era de priceput, Regele a scos o pungă cu galbeni, a pus punga în mâinile moșneagului, avertizându-l:

- Vezi ce faci și cum faci, dar, la anul, când o să revin pe aici, să ți se pară și dumitale apa bună!...

Bătrânul a trăit, după aceea, în îndestulare, prețuind gustul neasemuit al izvorului regal. Despre ceilalți bucovineni, cei care n-au fost invitați să guste din izvorul fermecat, nici măcar anecdota nu pomenește nimic.

În serile de sfârșit de săptămână, tremurăm în fața televizoarelor, ne închinăm icoanei micului ecran și batem mătănii în fața telefonului. În serile acelea minunate, Mitoșeru, Mangă, Rangă, Călin, Busuioc, Brenciu & Co se transformă în sacerdoți, iar toate durerile și catastrofele umanității se spulberă de parcă nici n-ar exista.

- Vezi că-ți dau una peste sfeclă!, zice Mangă lui Rangă, iar Rangă își îndeasă pumnișori mărunți în scăfârlia zburlită, până ne topim de admirație în fața genialei lor tembelități.

Trăim, deja, într-o spiritualitate superioară, în mileniul Mangă și Rangă, în mileniul Mitoșeriu și Busuioc. Avem de mulțumit din suflet lu' domnu' Geo și lu' domnu' Stîngă pentru că-l îngăduie pe bunul Dumnezeu printre noi.

Și, Doamne, dacă avem norocul să sune telefonul demiurgic, ne-a pus Stângă mâna în cap!

- Ce-i doamnă, v-am deranjat?... Vă deranjează că vrem să vă dăm niște bani?, întreabă Mangă parșiv și cu insolență de politician care justifică necesitatea impunerii impozitelor moderne, europene.

Biata femeie de-abia își mai trage sufletul pe muchia edenică a telefonului, așa că uită totul, până și statutul de ființă umană și-l uită, și îngaimă cu voce pierdută:

- Vai, domnul Romică, sunteți geniali!...

Domnul Romică, zis Mangă, se umflă în penele-i sacerdotice, aruncă o ochiadă bordelică de sfânt inventat spre celălalt genial, care continuă să bată darabana cu pumnișorii în scăfârlia-i seacă, apoi devine conciliant, rostind aproape părintește:

- E bine, doamnă, că nu v-am deranjat cu milioanele noastre!...

Cine să mai realizeze că Mangă și Rangă înșfacă, săptămânal, zeci de milioane de lei din sărăcia voluntarilor contribuabili, care se aștern preș în fața glumelor lor de cizmă putredă, abia scoasă de acul undiței din iazul plin numai cu broaște și cu deșeuri ale civilizației umane?

- M-ați scos din foame, domn' Romică și domn' Cornel!, strigă un disperat spre spațiul mirific al micului ecran.

- Mulțumim firmei Bingo și domnului Vasilel Stîngă!, icnește un alt glas.

Țara, în generozitatea ei tradițională, își rupe, de bună voie și nesilită de nimeni, coaja de pâine de la gură ca să-i îmbuibe pe ăștia.

Fiecare popor e dator să-i îmbuibe pe ăștia. Asta e ursita popoarelor, să locuiască în lagăre numite state și să-i hrănească și cinstească pe îmbuibații care țin popoarele în lanțuri. Istoria învesnicește numai temnicerii. Popoarele nu au istorie, popoarele sunt umbra gloriei temnicerilor. Când te naști ființă umană, nu ești predestinat unui anumit popor, unei anume spiritualități, ci unor anumiți temniceri, care îți vor stabili o nouă identitate, cea de supus al lagărului terestru pe care ei îl stăpânesc și asupresc.

Ți se va spune:

- Fii mândru că te-ai născut în Statland și răsplătește-ți fericitul destin stropind pământul Statlandului cu sudoare și sânge!

Ți se va spune:

- Statlandul trece printr-o criză istorică. Are nevoie de jertfa necondiționată a tuturor generațiilor. Urâți pentru Statland! Ucideți pentru Statland! Lăsați-vă urâți și uciși pentru Statland!

Înainte de a te naște, știai că nu există moarte, ci numai nașteri, adică mereu alte inițieri în alte formule de existență a spiritului. Născându-te aici, înveți despre moarte, te inițiezi în ceva ce nu există decât ca forță de coerciție care să asigure continuitatea lagărelor și gloria temnicerilor. Dacă ți-ai aminti că nu există sfârșit, ci încă o naștere în șirul nesfârșit de nașteri, n-ai mai îndura împilarea, și-atunci temnicerii ar deveni neputincioși. Din păcate, nimeni, cu excepția poeților, nu-și mai amintește nimic. Dar și poeții au amintiri vagi, difuze, și, de aceea, n-au puterea de a iniția pe nimeni în neuitările lor.

Când te naști, când ești încarcerat într-un trup pe care îl vor stăpâni temnicerii, cercetezi limitele carcerei tale și îți închipui că limitele acelea sunt, de fapt, ale tale. Când te naști, renunți la libertate pentru a-ți asuma limitele trupului, limitele unei mașinării imperfecte, care se mișcă greoi și care are nevoi primitive, pe care te grăbești să i le satisfaci. Închinându-te trupului tău, te închini temnicerilor, cazi în ispita idolatriei și te înstrăinezi de ceea ce ești. Nu-ți mai amintești despre tine, nu te mai vindeci de neliniști decât atunci când zestrea subconștientului explodează în vise, atunci când pui capul pe pernă, în serile de sfârșit de săptămână. Numai în serile de sfârșit de săptămână a clipei.

E plin orașul de lozinci și de întrupări ale lozincilor. Ceva mai mult de zece procente dintre concetățenii noștri au ajuns să fie întrupări ale lozincilor. Inundă orașul întrupările lozincilor, afișele colorate iau locul icoanelor, iar doctrinarzii se substituie înțelepților.

Gloria mediocrității se revarsă gelatinos peste lume, notorietatea devenind apanajul amantei lui Clinton și al cățeilor lui Vanea Plosneac.

Gloria mediocrității împinge pe afișe frunți înguste și guri anume croite pentru deversarea lozincilor. Gloria mediocrității arde, pârjolește cărțile cu bezna nopților și trezește zorii cu file abulice de ziar.

Gloria mediocrității îi mută în viitor pe Ilie Gașpar, Emanuel Diaconescu, Vasile Dospinescu, Mihail Iordache, Ioan Carp Fluerici, Ioana Nistor, Sofia Vicoveanca, Ioan Iețcu, Mihai Iacobescu, Ioan Râpan, Constantin Ștefuriuc și pe toți ceilalți viii vii pentru a face loc în prezentul cetății morților vii de pe afișele electorale.

Gloria mediocrității condamnă la foame, la înstrăinare, la ură. Gloria mediocrității ucide, jefuiește, violează, transformă crima în normalitate și decăderea în reformă. Gloria mediocrității ne îndepărtează de rădăcini, ne falsifică identitatea și ne abandonează pe fiecare în câte un univers propriu din ce în ce mai restrâns.

- Dacă mă veți alege, voi asfalta toate străzile orașului!, se angajează o mediocritate de pe afiș care știe că va trebui să toace miliardele bugetare pe firma șnapanului care i-a suportat costurile tipăririi afișului.

- Dacă mă veți alege, voi face curățenie în oraș!, icnește o altă mediocritate afișată, chibzuind ce comision să ceară de la troglodiții cu care va împărți, fără urme și probe, bănetul public.

- Dacă mă veți alege, voi aduce gaz și apă curentă în Itzania și Buda-lak!, se înfoaie în penele demagogiei altă mediocritate dornică de înfruptare bugetară.

- Dacă mă veți alege, voi face din Făgetina un oraș modern, european!, se dă în stambă mediocritatea cu ifose intelectualiste în exces.

Geme Agora băncilor galbene de promisiuni deșarte și de mediocritate, se încaieră în Agora băncilor galbene găștile deșănțate ale mediocrității mai ceva decât câinii de pripas în jurul feliilor groase de salam pe care le tot aruncă generosul senator Drojdiuk.

Generos, anotimpul se așează în cruce pe cele patru puncte cardinale.

- Fii fericit, acum ți se vor naște copiii!, vestește anotimpul, iar omul se bucură și se știe puternic asemeni stâncii din vegetația fragedă a vârfului de munte.

Femeia lui, dragostea lui, culege stelele de pe cer, iar lumea, văzută de acolo, de sus, pare să se înfășure în limpezimea fără de sfârșit a împăcării cu sine. E atâta liniște prin munți încât se aude respirația lui Dumnezeu.

Pe neașteptate și pe nedrept, clopote și buciume sparg tăcerea în miliarde de cioburi. Cineva care ară pe cer împietrește cu mâinile încleștate de coarnele dealului. Galopează neliniști străine pe zare, se aud țipete și se zvârcolesc cenușile pe zare.

- Privește-ți fiul și fii fericit!, vestește anotimpul, dar nu-l mai aude nimeni.

Bărbatul coboară spre clopote, iar femeia lui, dragostea lui, îi veghează urmele cu atâta intensitate încât nu mai cunoaște nimic din cele care există. Până târziu, până mult prea târziu, stă de veghe femeia, dragostea în care se întrupă toate necuprinderile dragostei celei mari, apoi ostenește și se surpă, asemeni unei făpturi de nisip, în liniștea netulburată a pământului. De sus, din înălțimea copleșitoare a cerului, cade o stea, apoi alta.

În zori, copilul, care crescu într-un ceas cât alții în șapte ani, iese în fața casei și caută urmele stelelor prin iarbă.

- Nu mi-ai văzut părinții?, întreabă el anotimpul.

- S-au dus pentru toate celelalte anotimpuri. Tatăl tău s-a jertfit pentru patrie, iar maică-ta s-a topit de durerile patriei...

- Și eu? Eu cum mai cresc? Pentru cine mai cresc?

- O să crești pentru patrie, copile... O să crești, o să iubești și o să mori pentru patrie, pentru că așa e legea aici, pe pământ!, zice anotimpul, apoi dispare dincolo de culmile munților.

- Mamă Patrie, mi-e foame, mi-e frig, mi-e întuneric!, scâncește copilul și nu-i răspunde decât singurătatea cu ecourile tulburi ale scâncetelor lui.

- Patria nu-i făcută să dea, ci doar să ceară și să primească!, avertizează celălalt anotimp, cel care tocmai se așează în cruce pe cele patru puncte cardinale.

Copilul pricepe ursirea și, ascultător, începe să adune ofrande pentru altarele patriei, fără să observe cum încă o stea lunecă încet spre încenușările zilei.

Sediul firmei care și-a însușit economiile populației este luat cu asalt de o mulțime densă și furioasă. Polițiștii din trupele de ordine publică reușesc să reziste asaltului, ba chiar și să-l respingă în stradă. Victoria bastoanelor de cauciuc, determină glorioasa ivire a Patronului.

- Să ne dai banii înapoi, dom'le, că facem moarte de om! țipă, de după cordonul polițienesc, un amărăștean, care și-a vândut casa, caii și căruța, cu gândul că se va îmbogăți definitiv din fonduri mutuale de investiții.

Patronul, patetic și important, se avântă teatral:

- Domnule țăran, eu tocmai am supraviețuit unei cumplite tentative de asasinat, când am fost la partenerul meu ca să vă apăr interesele, iar dumneata îmi vorbești, cu atâta cruzime și lipsă de umanism, despre bani!?... Doamne, cum pot fi unii oameni atât de insensibili la marile tragedii ale secolului!...

- Dom'le, intervine un alt păgubit, pe noi atentatul nu ne privește!... Nouă să ne dai bănuții noștri chinuiți, că-ți dăm foc la palat!...

Patronul, care are un deget bandajat, arată degetul mulțimii:

- Oameni buni, iată prețul împotrivirii mele!... Și care vă este recunoștința?... Eu am trecut prin pericolul de a fi ucis pentru binele vostru, iar voi îmi vorbiți despre bani?!...

Mulțimea fluieră nemulțumită, îndurerată doar de durerea care-i aparține ei, mulțimii:

- Huooo!... Vrem banii înapoi!... Vrem banii înapoi!... Huo!...

- Oameni buni, strigă un ofițer în uniformă, justiția își va face datoria!... Aveți încredere în justiție și în democrație!...

- Huooo!, țipă mulțimea și mai sonor. Nouă să ne dea banii înapoi!...

- Oameni buni, încă o dată vă rog: Aveți încredere în justiție și în democrație!...

- Să aplaudăm poliția și justiția, oameni buni!, îndeamnă, apatic, Patronul.

- Huooo!... Hoții!... Dați-ne banii, hoților!...

Profund jignit de sălbaticele manifestări de antipatie, Patronul ridică solemn mâna dreaptă și, când se face liniște, rostește rece:

- Țin să vă avertizez că deranjați o proprietate privată!... Domnilor polițiști, vă rog să vă faceți datoria!...

Polițiștii trec la acțiune, iar bastoanele lor democratice eliberează rapid orașul de nemulțumire.

Nimeni nu ne mai poate elibera de nemulțumire. Lozincile, oricât de iscusite ar fi, nu mai înseamnă nimic. Ne-a ajuns umilința la os, nu o mai putem îndura cu carapacea greoaie a mileniului ei. Toți vrem să evadăm din România și, pentru că suntem convinși că e prea târziu pentru noi, ne inițiem în normalitate copiii, îndemnându-i și ajutându-i să treacă dincolo de pietrele care ne marchează răscrucea.

- E o ticăloșie!, strigă păsările. Aici se află mormintele străbunilor voștri!

Deja știm că, prin cealaltă naștere, străbunii au părăsit definitiv România. Îi poți regăsi oriunde, pe pământ, unde ai aprinde o lumânare. Pământul României nu mai este sfânt prin sângele străbunilor, ci blestemat prin suferința fără de sfârșit care le-a marcat viețile.

- Străbunii voștri s-au jertfit pentru România Mare și pentru ca voi să aveți fericirea de a vă naște în limba română!, continuă păsările să întineze clipa.

Deja știm că, prin jertfa părinților, ni s-au risipit gospodăriile, că România Mare s-a făcut dând ceasul Istoriei cu încă un veac înapoi. Cu trupurile lor s-au hrănit păsările, păsările care, după aceea, și-au potolit setea cu sudoarea supraviețuitorilor. Cât despre frumoasa limbă română, de ce n-am vorbi-o și altundeva, în contemporaneitatea planetei? Aici, în România, limba română s-a desacralizat, a fost scoasă din altarele cărții și aruncată în stradă, în lozinci și în demagogia discursurilor care ne pun lanțurile ceasului aceluia rămas cu un secol în urmă. Sufletul poate fi auzit indiferent de limba în care s-ar rosti. În România, chiar dacă reușești să-ți rostești sufletul, nu te aude nimeni.

- V-ați născut în limba română, aveți suflete generoase de latini! Istoria mai are nevoie de doar încă o generație de sacrificiu și atât!, continuă păsările, dar fără să mai impresioneze pe cineva.

Auzim și acceptăm, resemnați, să fim noi ultima generație de sacrificiu. De dincolo de pietrele noastre, copiii noștri trimit vești despre normalitate, iar scrisorile lor ne bucură ca niște mesaje din viitor.

Într-o bună zi, vom avea parte de o nouă naștere, dar nu înainte de a urca la altarele cele vechi și de a rosti cu netrucată cumințenie:

- Pentru că ne-ai încarcerat, prin fosta naștere, în țara aceasta, noi, Doamne, te iertăm!

Kolea Drojdiuk știe bine cartierul, dar și cartierul pare să-l cunoască pe domnia sa, dovadă fiind graba cu care câinii nimănui îi ies în întâmpinare. Senatorul, după bunul și creștinescul său obicei, scoate din buzunar brișca și capătul unui baton de salam, taie felii groase, le aruncă patrupezilor înfometați, apoi intră, frumos ca un prinț și sigur pe el, în prima crâșmă din cale.

- Ziua bună, domnuță! Ziua bună, oameni buni!... Domnuță, ia toarnă 'mata câte un strapazol la toată lumea!...

Bărmănița, o femeie coaptă și răscoaptă, la care n-a mai căutat cu jind ochi de bărbat de mult amar de vreme, se simte flatată până la fâsticeală și umple paharele cu mult peste gramaj.

- Hai noroc, jabracilor!... Eu mi-s senatorul vostru Kolea Drojdiuk și-am fost trimis, aici, personal de domnul Președinte, pentru ca să aflu care vă mai sunt necazurile... Deci, care-i baiu'?

Ciocnesc pahare improvizate din borcane de muștar. Bieții chilipirgii, impresionați de importanța oaspetelui, mai să se înece cu bunătatea de băutură. Totuși, reușesc să dea paharele peste cap gospodărește, își șterg picurii din barbă cu dosul palmei, se interesează de sănătatea domnului Președinte, ca să facă bună impresie senatorului, apoi prind să înșire:

- Sectoristu' ne bate rău... Că s-o obișnuit pe când ascultam "Europa Liberă"...

- Altceva?...

- Ne e foame!... N-avem ce mânca!...

- Altceva?...

- Ne e frig!... Ne-au debranșat caloriferele, că nu putem plăti datoriile, și ne e frig!...

- Altceva?...

- Ne e întuneric!... Ne-au tăiat lumina, că nu putem plăti curentul...

- Bă, foame, frig și întuneric v-au fost pe vremea comunismului lui Ceaușescu... De asta ați făcut revoluție... Acum vă e altceva, bă, dar nu-mi dau seama ce...

- Nici noi nu ne dăm seama, da' parcă tot o ducem numa' într-o jale...

Bar după bar, cinzeacă după cinzeacă, senatorul Drojdiuk străbate cartierul, comamdând "câte un strapazol pentru toată lumea" și ascultând răbdător plângerile electorilor.

Ne-au fost date mâinile, deși am fi avut nevoie de aripi. Mâinile cu palme vârstate, cu palme ca niște hărți ciudate, pe care nu le-am putut descifra niciodată. Fără aripi, n-am mai avut cum să ne depășim condiția. Fără să descifrăm hărțile, n-am mai știut încotro să visăm la răscruci. Am rămas acolo, marcând teritoriul cu pietre și încercând să identificăm în vietățile pământului o anume descendență, închinându-ne totemului și sorbind din cupe de piatră sângele sfânt al vietății din care ne-ar fi plăcut să ne tragem, apoi, de spaimă sau de bucurie, am lăsat sonoritățile glasurilor să se rostogolească precum sângele acela sfânt până s-a închegat în cuvinte. Pășeam pe urmele curgerilor, dar fără a îndrăzni să părăsim răscrucile, pășeam în ritmul sonorităților, împrumutând identitatea sonorităților și a pășirii ritmate.

- Ăștia sunteți!, ne-au strigat, apoi, păsările. Deja v-ați născut și pentru Istorie! Apărați-vă pietrele, glasul și urmele tălpilor! Inițiați-vă în suferință și pricepeți că nimic nu e mai sfânt decât temnițele acestea pe care singuri le-ați aflat!...

- Așa e!, am încuviințat într-un glas. Fericiți suntem că ne-am născut în Statland! Fericiți suntem pentru limba și tradițiile Statlandului! Haideți să murim pentru toate acestea și pentru memoria totemică a Lupului Alb!...

Dincolo de pietrele noastre, se trăia, adesea, altfel. S-au ridicat cetăți, s-au întins mese și s-a petrecut la ospețe. Dincoace de pietrele noastre, pentru că nu ne-a învățat nimeni să punem piatră pe piatră, am săpat în pământ încăperi chinuite.

- Hei, voi, cei din bordeie!, ni s-a strigat de dincolo de pietre. Ridicați niște staule pentru animalele voastre, dacă vreți să nu vă piară în iarna aspră ce vine!...

- Nu-i credeți, nu-i ascultați! Vă vor numai răul, pieirea!, ne-au avertizat căpeteniile.

- E glasul diavolului, care vrea să distrugă ordinea firească lăsată nouă de bunul Dumnezeu!, au adăugat sacerdoții.

În iernile veacurilor, ne-a fost foame, întuneric și frig. Ne-au murit bătrânii, copiii și mamele. Ni s-au împuținat animalele, iar cele care au supraviețuit, totuși, le-am dăruit căpeteniilor și sacerdoților. Pentru gloria castă a Statlandului, am dat ceasurile cu un veac înapoi și am trăit după timpul acela care măsura numai identitatea noastră.

Prin jurul amiezii, Râșcuț Țigănescu intră, fudul ca însuși voievodul țiganilor, în salonul cochet al restaurantului deputatului Balaban. Risipiți, grupuri-grupuri, pe la mese cu ștaif și fason, ocârmuitorii instituțiilor statului din teritoriu mai să se înece cu sarmaua, pastrama, ciorbița sau cu ce au mai dus în gură, în clipa când dau ochi în ochi cu spăimosul făcător de ziar. Râșcuț, însă, zâmbitor și cumsecade, îi înșfacă, pe rând, și îi strânge la piept cu infinită amicalitate, arareori avertizându-l pe câte unul dintre ei:

- Măi tăticule, vezi că încă n-ai plătit *service*-ul și te îmbulinez!...

Ștabul public se fâstâcește ca o fată mare, se scuză incoerent și promite o vizită urgentă la redacție pentru reparații morale.

- Așa, așa, băga-mi-aș!, se bucură, cu simplitate populară, Râșcuț, apoi se așează la o masă, își umple un pahar din sticla cui se întâmplă și, în vreme ce soarbe îndesat din licoare, afișează un facies cugetător, care-i iese perfect, deși nu l-a exersat niciodată.

După câteva păhărele date peste cap, când salonul restaurantului deputatului Balaban este pe cale să se depopuleze, ștabii județeni preferând să se retragă flămânzi decât să mai întârzie în preajma periculosului făcător de ziar, Râșcuț întreabă, la fel de popular în expresie ca întotdeauna:

- Hai, care mai dai cu ciocul?...

În clipa aceea, toți cei rămași în local se încolonează frumos, cu câte o copie de document în mână, ca niște veritabili plătitori de dări publice la casieriile administrațiilor din Făgetina. Fiecare are de turnat pe cineva, tot așa cum, la rândul lui, fiecare va fi și turnat de altcineva. Iar zavistiile și turnătoriile acestea reciproce ung cu miere sufletul lui Râșcuț Țigănescu.

După amiază și după ce se drege cu niscaiva ceaiuri poliflore, Țigănescu cheamă la sine, unul câte unul și după o programare ireproșabilă, pe ștabii ținutali pârâți lui în ziua aceea ca să stea de vorbă cu oamenii și să-i întrebe direct și fără demagogie, pentru că demagogia îi displace teribil:

- Moșule, ai parale?

Cine nu are, e vai de el, pentru că Râșcuț își cheamă redactorul șef și, în prezența sărântocului public, poruncește:

- Moșule, ia regulează-l o leacă pe ăsta ca să se învețe minte și să facă parale!

Spaima face parte din specificul nostru național. La fel și întunericul, și dezbinarea, și umilirea. În vremuri străvechi, nimeni nu știa nimic despre spaimă, despre întuneric, despre dezbinare și despre umilire. Ridicasem altare pe dealuri, altare vegheate de câte douăsprezece stânci, și, îmbătați de lumina soarelui și de libertatea din noi, tăifăsuiam cu Dumnezeu, cerându-i să nu se supere dacă, din când în când, vom grăbi eliberarea celui mai bun dintre noi, căruia îi vom încredința soliile cu frânturi din memoria cristalului. Îl aruncam pe cel bun în razele soarelui, pentru că pe acolo se deschidea, pe atunci, calea cea dreaptă și petreceam până la o nouă ivire a soarelui, rostindu-ne bucuria din tot sufletul. Apoi, a venit stăpânitorul, a aprins focul într-o vale, într-o muldă îngustă și întunecată, și s-a substituit lui Dumnezeu.

- Asta e menirea lui!, ne-a avertizat Istoria. Închinați-vă lui și respectați-i rânduielile! Altminteri, unde vă stau picioarele vă va sta capul!

- Adică?, am întrebat noi.

- Adică veți muri și veți zace în moarte până veți ispăși pentru nesupunere!...

- Dumnezeu nu poate îngădui una ca asta!, am strigat toți. Dumnezeu ne-a creat liberi și ne-a poruncit să veghem libertatea. Dacă renunțăm la libertate, cum îl vom mai putea descoperi pe Dumnezeu?

- S-a înmulțit lumea, iar Dumnezeu nu mai are vreme de voi. Va trebui să-i dați ascultare trimisului Lui, stăpânitorului!

Am ezitat și, în vremea îndoielilor, am uitat să mai urcăm în munți, la altarele păzite de câte douăsprezece stânci, acolo unde am fi putut pune întrebări, iar Dumnezeu, auzindu-le, ne-ar fi putut spune care este voia Sa cea adevărată. Am ezitat mult prea multă vreme ca să mai putem regăsi vreodată drumul spre munți.

Ne-am supus stăpânitorului, iar acesta a bătut țăruși în pământ.

- Până acolo e țara, până aici e locul vostru de hrană!, ne-a zis cel substituit lui Dumnezeu. Dragostea de țară și nesupunerea se plătesc la fel, prin moarte!, a amenințat, apoi.

- Dar ce e aceea moarte?, am întrebat toți foștii inițiați în libertate.

Nu-mi mai amintesc cât a durat tăcerea, apoi a pășit înspre noi un călăreț din suita noii inițieri, sacerdotul, și ne-a vorbit despre întuneric, despre spaime, despre umilință și despre moarte.

Până mai anțărț, bietului Balaban i-au mers toate de-a-ndoaselea. Mai întâi, și-a rupt mâna cu care, dintr-o singură apăsare de condei, și-a lăsat foștii asociați cu buzele umflate, iar, după aceea, afacerile au prins să-i scârțâie, mai-mai să-și dea duhul. În consecință, jalnic îl cuprinsese jalea pe bietul Balaban în clipa în care Nicanor Țidulă, sosit într-o neașteptată vizită, îl îndemnase să candideze pentru demnitățile Nirvanei, chestie care onorează, dar îți și us'că punga mai abitir decât omida merii.

- Nu mai am șfanț, șefu'!, scânci, atunci, Balaban, dar fără să-l impresioneze pe Țidulă.

- Bine că ai barabule! Capitalul tău electoral va fi barabula, măi Balabane!, a concluzionat, filosoficos, Țidulă, apoi a plecat la ale sale.

Rămas singur, sedus politic și derutat la rațiune, Balaban a poruncit să i se aducă un cartof, apoi, cu fructul pământului, cum ar zice francezii, în mâna dreaptă, a ieșit într-unul dintre balcoanele uriașului său palat ca să-l vadă trecătorii și, eventual, să-l aclame. Dar, vai!, cartoful nu și-a manifestat sub nici un chip calitățile energetice de capital politic, așa că, pe la apusul soarelui, bietul Balaban s-a retras într-o încăpere oarecare ca să-și plângă de milă și să-și lingă rănile orgoliului propriu și personal.

Dimineața, în zori, miracolul s-a produs, totuși. Abia făcuse ochi proaspătul candidat, când curțile palatului său se și umpluseră de ștabi funcționărești, toți fluturând comenzi standardizate pentru cantități apreciabile de cartofi, de parcă toate căminele, azilurile, spitalele și cantinele publice din ținut ar fi descoperit, peste noapte, calitățile terapeutice fenomenale ale cartofului politic. Cât despre preț, păi și acesta părea să se închine umil în fața celebrității barabulei candidatului, din moment ce fiecare ofertă dubla prețul pieții cu o generozitate înduioșătoare, semn că și bugetul făgețean era gata de sacrificii superioare, atunci când ținutul urma să beneficieze, în viitor, de un astfel demnitar.

Până spre amiază, Balaban și-a pustiit silozurile, dar a îndesat balșoi punga proprie și pe cea a partidului proteguitor. Se zice că ar fi păstrat, totuși, cartoful cu care ieșise, cândva, în balcon, semn că și demnitarii sunt capabili de anume nostalgii.

Încă nu aflasem nimic despre cei care ne fac istoria. Fusesem martor la fisurarea cristalului și la invazia apelor neîncepute și îmi aminteam, încă, sunetele și armoniile, dar fără să le pot reproduce și fără să știu dacă ele încap și în lumea aceasta.

Îmi priveam mâinile, îmi inventariam degetele, după bunul obicei pământesc, dar fără să știu că descoperirea propriei mâini reprezintă prima revoluție a civilizației umane. Au urmat pietrele, aceste blsfemii la adresa cristalului, în care zac prizonieri martorii imperfecți ai Istoriei.

Primului deget și primei pietre le-am zis *"Unu"*, atribuindu-le singurul sunet, unicul necuvânt din armonia cristalului pe care am reușit să-l aduc dincoace. Următoarei pietre i-am zis *"Doi"* ca să nu-mi uit niciodată datoria față de *"Unu"*. Vreme de o clipă din clipa zilei, am rânduit pietrele după rânduiala degetelor și, când m-am adresat ultimului deget, numindu-l *"Zece"*, am înțeles că, aici, pe pământ, mi se interzice orice tentativă de abandonare a temniței.

După aceea, am început să învăț cuvintele unei limbi ciudate, dar fără să știu că fiecare nou cuvânt înseamnă încă un lanț greoi cu care-mi cetluiesc sufletul. Deveneam, încetul cu încetul, prizonierul unei anume închistări în îndoielnice morală, istorie și zestre de valori ale civilizației umane. Urma să mă supun și să mă inițiez în tradiția suferinței. Urma să mă despart definitiv de toate instinctele care pot aminti de armonia cristalului. Urma să mă înregimentez în Istorie și să-i devin complice în ticăloasa ei evoluție.

- Ți s-a ales o patrie, deci disprețuiește-le pe toate celelalte!, mi-a ordonat Istoria.

- Ți s-a ales un neam, vrăjmășește-le pe toate celelalte!, a continuat glasul terestru numit Istorie.

- Ți s-a ales un anume spectacol religios prin care să respecți ordinea aceasta!, a răsunat altă poruncă.

- Dar Dumnezeu?, am întrebat.

- Nu contează. Aici, contează numai spectacolul din fața altarelor. Câtă vreme nu-i vei supăra pe sacerdoți, și Dumnezeu va fi mulțumit... Urmează să fii ales de o femeie și să faceți copii. Patria, neamul și biserica au nevoie mereu de generații pe care să le sacrifice!

- Dar Dumnezeu?, am întrebat iar și nu mi-a răspuns nimeni.

În zorii dimineții, doar cu izmenele pe el și cu un halat de baie mult prea mic, pe care nu-și mai amintește de unde l-a procurat, dar care-l strânge la subsuori și lasă la vedere imensul lui burdihan politicienesc, senatorul Kolea Drojdiuk pășește desculț, resemnat și cu o găleată cu resturi menajere în mână. Nu știe de unde vine și încotro se îndreaptă. Câinii fără stăpân, cum îl zăresc, cum îl urmează bucuroși.

- Zât!, le strigă bietul senator. Acum nu-s eu!... Acum îs altul!...

Ajuns, din întâmplare, la o ghenă, senatorul întoarce găleata cu fundul în sus și se așează pe ea în poziția gânditorului de la Hamangia.

- Ce mă fac?... Cum fac să ajung acasă?... Zât, jabracule!... Nu pricepi că acuma îs altul?...

Cugetă, apoi, încet-încet, prinde să se lumineze:

- Evrika, asta e!... Mă strecor de la o ghenă la alta ca și cum aș duce gunoiul... Dacă întâlnesc vreun jabrac, îi zic: Cine-i gospodar în politică, e gospodar și la el acasă!...

Pornește spre un presupus domiciliu conjugal pe itinerarul dificil și ocolitor al distribuirii ghenelor prin oraș. O duzină de câini fără stăpâni îl urmează ca deobicei.

Pe Strada Mare, mii de țărani care au luat, deja, orașul cu asalt, execută, cu falsă cucernicie, o mulțime de cruci, atunci când trec prin fața bisericilor. Țăranii nu se mai închină, ci doar încearcă să-l corupă pe Dumnezeu să fie de partea dezumanizantei lor lăcomii.

- Doamne, dă-ne nouă pământul ce-l de toate zilele!...

- Îmbunează, Doamne, inima prefectului să ne facă dreptate!...

- Fă-i senini și drepți, Doamne, pe judecătorii în fața cărora ne vom înfățișa astăzi!...

- Vindecă-i de păcatul lăcomiei pe avocați, Doamne!...

Țăranii nu mai cred în Dumnezeu, așa cum nu mai cred nici în adevăr, nici în dreptate. Fiecare începe să aibă adevărul lui, dreptatea lui. Câtiva metri patrați de adevăr, un petec oarecare de dreptate. Așa că nici unul dintre ei nu sesizează ciudata ivire a senatorului Kolea Drojdiuk, dar vrednicul bărbat, desculț, în izmene, cu halatul într-o mână și cu găleata de gunoi în cealaltă, trece semeț și urmat îndeaproape de câinii vagabonzi, perorând preventiv:

- Cine-i gospodar în politică, e gospodar și la el acasă!... Cine-i gospodar în politică, e gospodar și la el acasă!...

Acasă, pe pământ, străbunii etnici stau de veghe în subconștientul urmașilor, avertizându-i, prin vise, asupra rătăcirilor. Unii cred în vise, alții trăiesc izolați în doctrinele urii.

La cumpăna nopților, subconștientul zvâcnește din arpi, căutând forma zborului. Deasupra somnului, în munții cu câte douăsprezece pietre, ard cruci nevăzute.

Ard pentru nu se știe ce și pentru nu se știe cine.

Călărețul costoboc grăbește pe urmele fraților săi înspre Dunăre, iar subconștientul urmașilor îi culege urmele. Câteva bătălii presură cenușă și sânge peste capătul urmelor, apoi călărețul cade în robie. Târziu, i se naște un fiu dintr-o dragoste cu o roabă elenă, iar fiul acela se suprapune peste imaginea călărețului în subconștientul urmașilor. Asemeni învelișurilor cercurilor din trunchiul copacului se așează memoria străbunilor etnici în subconștientul urmașilor.

Fiul îmbracă uniforma legiunilor romane și mărșăluiește prin Istorie. Iată-l pe un munte domol, cercetând cu tăișul lăncii dacă Răstignitul mai trăiește! Iată-l, apoi, împlinindu-se în dragoste cu o izraeleancă, iată-i și fiul evreu pe o corabie atacată de pirați! Iată-l rob pe coasta de vest a Africii și, mai târziu, iubind o negresă cu neasemuită dragoste! Când se naște fiul lor, apoi fiul acestuia, străbunii lor etnici nu mai există nici măcar în memorie.

Nepotul, un tânăr arab, luptă vitejește pentru cucerirea Spaniei. Nepotul nepotului, oacheșul ostaș spaniol, cade prizonier la francezi. Rămâne pentru totdeauna în Franța ca să se împlinească prin dragoste cu o localnică. Fiul lor se naște francez, iar nepotul, micul toboșar de la Waterloo, își salvează viața învățând să bată pe tobă ritmurile de luptă ale englezilor. Fiul lui se naște englez, undeva, în Essex, iar fiul fiului, rănit pe câmpurile de luptă ale primului măcel planetar, este salvat de o nemțoaică, o femeie tânără, care-i îngrijește și vindecă rănile. Copilul lor se naște german și este inițiat în ură față de toate celelalte etnii ale pământului. Din subconștient, străbunii lui etnici îl avertizează, prin vise, că nu e drept să ridice mâna asupra lor, dar urmașul lor din generația aceea nefericită nu crede în vise și nu află niciodată că, de-a lungul mileniilor, și sângele lui a locuit toate popoarele lumii.

Palatul Administrativ Făgetina, o construcție impunătoare, ridicată de austrieci drept sediu al primăriei, adăpostește instituțiile Prefecturii și a Consiliului Ținutal, lucru adus la cunoștința petiționarilor de inscripțiile masive de pe zidurile de la intrare. În fața ușilor masive prin care se intră în Palatul Administrativ, gardieni publici și funcționari păstrează ordinea, încurajându-i pe petiționari:

- Vi se va face dreptate!... Stați cuminți, înscrieți-vă pe liste și vi se face dreptate!...

Câteva țăranci se îmbulzesc mai în față:

- Înscrieți-ne și pe noi pe listele dreptății!... Înscrieți-ne și pe noi!...

- Stați cuminți și nu vă înghesuiți!... În democrație, dreptatea se împarte tuturor, nimeni nu rămâne fără dreptate!... Dar împărțirea ei se face în ordinea trezirii!...

În capătul celălalt al Străzii Mari, se află Palatul de Justiție, care funcționează în clădirea fostei pușcării, iar holurile lui stranii și întunecoase sunt la fel de întesate cu țărani care deja L-au uitat pe Dumnezeu în rama icoanei de duminică, înlocuindu-l cu idoli. Idoli pentru fiecare zi lucrătoare, idoli închiriați cu notă de plată să-și desfacă aripile cernite peste suflete neliniștite, adică avocații.

Avocații se ivesc în capătul holului, drapați în robe negre, gata să se pună la dispoziția țăranilor. Pășesc solemn spre înghesuiala mulțimii, care se strânge într-un efort supraomenesc, strivindu-se de ziduri, ca să facă loc avocaților. Marșul lor triumfal este marcat de saluturile disperate și disparate ale țăranilor:

- Domnule avocat, mi-au tulburat posesia!...
- La birou, cu două milioane în mână!...
- Doamnă avocat, mi-au ucis bărbatul!...
- La birou, cu două milioane în mână!...
- Domnule avocat!... Doamnă avocat!...
- La birou, cu două milioane în mână!...
- Bună ziua domnilor și doamnelor avocați!
- La birou, cu două milioane în mână!...

Avocații răspund mecanic, cu replică programată, apoi realizează că urarea de zi bună vine de la procurorul-șef, care-și intersectează mersul întâmplător cu mersul lor triumfal.

Mersul triumfal al omenirii dinspre simplitate spre supercomplexitate poate fi pe deplin reconstituit. În templul Istoriei, imaginația funcționează ca mărturie, distrăgând mereu atenția de la nefericirile prezentului. Istoria însăși e un mod de a evada din contemporaneitate, de a renunța la responsabilități prin substituirea acestora cu mituri.

- Să pornim de la exemplul omului primitiv, care nu cunoaște nimic neînsuflețit!, propune Istoria.

- Umbra însăși e o stare a sufletului, auzim dinspre păsări. Umbra nu-i decât inima unei alte făpturi care ne locuiește...

- La temelia fiecărei clădiri trebuie zidit câte-un suflet! Ascultați-o pe fetița închisă în zidurile Copenhagăi și bucurați-vă!...

Pe neașteptate, un miliard de ziduri încep să cânte de parcă tote atâtea suflete și-ar căuta, prin cântec, accesul spre Calea Robilor.

- Distinct de corp, sufletul călătorește. Dacă veți acoperi gura și nasul celui pe moarte, îl veți păstra viu până se va preface într-o stea pe cerul Noii Zeelande!, strigă sacerdoții popoarelor de demult.

- Sufletul se întrupă veșnic în lemurieni și în fluturele negru cu ochi de om!, adaugă sacerdoții altor popoare la fel de străvechi.

- Nu există deosebiri între omul viu și spiritul lui. Odată și odată, vom ajunge să putem pipăi și spiritele, adaugă vraciul, încercând să pipăie spirite prin sângele și prin ochii sălbăticiunilor vânate.

- Morții cer jertfe pentru a fi împăcați!, decretează, apoi, toate bisericile care hotărăsc să-și facă imperii terestre pe seama miturilor pe care le vor cultiva.

Din clipa aceea, trecutul, adică închipuirile de dincolo de naștere, devine armă pentru tâlhărirea prezentului, iar Dumnezeu - proprietatea sacerdoților, care stabilesc regulile Istoriei, ale unei realități în care nimeni nu mai are dreptul să se bucure de darul divin numit viață. Suferința și jerfa capătă contururi de unic ideal. Nu mai există soare, stele, păduri, fânețe, izvoare, pietre, vietăți, nu mai există nimic din ceea ce este creație, ci numai ispășire. Oamenii nu mai trăiesc, oamenii ispășesc. Și, când refuză să o facă, răzvrătiți atavic de sentimentul aproape uitat al libertății, pe ruinele înstrăinării se zidește Palatul Administrativ, statul devenind proprietarul utopiei numită viitor.

Când senatorul Drojdiuk intră în clădirea redacției, săltându-și șuguielnic clasicu-i mers târșit, bieții slujitori ai condeiului împietresc de uimire, pentru că, deși au văzut multe la viața lor, niciodată, totuși, nu au dat ochii cu o astfel de ciudățenie. Din fericire, își revin repede și dau alarma parcă și mai repede, în capătul holului ivindu-se, imediat, însuși Râșcuț Țigănescu, urmat, îndeaproape, de partenerul lui de "belit fraierii", Calistrat Bojmoiu, posesor al unei bărbi măcar tot atât de superbă cât superbzenia falnicului Kolea Drojdiuk.

- Aha, jabracilor, iaca că v-am găsit, bisău' vostru!, îi salută, entuziast și cacofonic, bravul ales al Făgetinei. Bre, am venit să-mi faceți niscai' gargară ca să amețâsc alegătorii...

- Da' parale ai, moșule?, îl abordează, pieptiș, Râșcuț, în vreme ce Calistrat pâlpâie din ochii miopi ca un automobil cu avaria îndrăcit semnalizată.

Drojdiuk învăluie fetișcanele reporterićești într-o ocheadă poznașă, apoi clatină mulțumit din ceafa-i cât turnul din Pisa și tot așa înclinată:

- Dacă-i rost de pileală și de ceva parte femeiască, nu mă dau îndărăt, umblu la teșcherea...

- Pap... papppa... rale... pen... pentru... publi... publicîcîcî..., se dă de ceasul morții Calistrat Bojmoiu să-și lămurească potențialul client, dar, cum nu izbutește, Râșcuț îi sare în ajutor:

- Pentru publicitate electorală. Bani pentru garagară, moșule!

Drojdiuk, încă holbat spre neputincioasa guriță de chit biblic a lui Bojmoiu, întreabă plin de compasiune:

- Cu ce rahat s-o înecat bărbosu ista, bisău' lui de gâjâit?

- Protes...chm!... Vă dau... în jud... în jude... judeca...

- Gata, gata! Am zâs, n-am dat cu paru'!

În biroul lui Râșcuț, cu Bojmoiu rămas strajă la ușă, Kolea Drojdiuk deșartă din teșcherea un pumn de bancnote străine, apoi prinde să-și expună magnificu-i program electoral:

- Bă, scrie să citească jabracii că o să-i protejăz, că o să fac locuri de muncă și că o să pun cânii să umble cu covrigi în coadă ca să poată lua fiecare, fără oboseală, cât îi trebuie!... Restu' pune de la tine, bisău' tău, ca să meriți părăluțele istea americănești!...

Plopul tremurător de lângă fereastră se încrâncenează, pe neașteptate, în nemișcare de parcă ar sta să asculte.

Bătrânul pășește agale prin oraș, oprindu-se, ici-colo, de parcă ar sta să asculte sporovăielile zilei. Are timp, simte până în străfunduri că are timp berechet, dacă tot s-a ivit, pe neașteptate, în trupul lui îmbătrânit, copilul care a fost cândva.

- Vezi? Vezi cât de frumoasă s-a făcut lumea!, se minunează copilul.

- Văd și-mi pare rău de copilăria ta irosită în vremurile mângalăului, trăsurilor și a fierului de călcat cu cărbuni încinși... Nu-i așa că ți-ar fi plăcut să te joci acum, când istoria lumii a născocit atâtea minunății?

Copilul din sufletul bătrânului chicotește.

- Ce-ți veni? Ce poznă îți trece prin cap?, întreabă moșneagul, dar copilul tace, chicotind din pricini numai de el știute.

Bătrânul pășește agale, întârziind prin fața vitrinelor, a construcțiilor noi, moderne. Ajunge în Parcul Central, găsește o bancă liberă, pe care se așează, după ce întinde frumos pe scândura galbenă batista "de mers la târg și la nunți". E o zi ca mierea, blajină în risipirea luminii și mângâietoare în sfioasele zvârcoliri ale aerului proaspăt și cald numai atât cât trebuie.

- De ce chicoteai, adineauri?

- Dacă-ți spun, nu te superi!, își ia măsuri de siguranță copilul care a locuit, cândva, trupul, pe atunci tânăr, al bătrânului.

- Dacă chicoteai din pricina femeilor, n-am să mă supăr, că doar și bătrânețile mele nu se pot opri să nu chicotesască de pofticioasă admirație... Ei, da zi-i: nu-i așa că ți-ar fi plăcut să te joci, astăzi?

- Nu, pentru că, în astfel de vremi, nimeni nu se mai joacă, ci doar se irosește...

Bătrânul ascultă cu luare aminte, apoi clatină din cap, gânditor. Fără veste, o neliniște ciudată prinde să-l chinuie, săltându-l de pe bancă și grăbindu-i pașii pe drumul întoarcerii.

- Te temi de singurătate? Te înspăimântă clipa aceea ultimă a singurătății?, întreabă copilul, și el neliniștit, și el stăpânit parcă de o spaimă neprecizată.

- Și nu-i firesc să-mi fie teamă? Știi pe cineva care să nu fi fost singur în fața morții?

Copilul chicotește iarăși, dar mai sonor, mai zvâcnit, mai enervant.

- Ghiuj bătrân!, își mustră el, cu afecțiune, vârsta cea de pe urmă. Cum să fii singur acum, când noi, toți cei care ai fost cândva, ne-am adunat ca să te vindecăm de singurătate!?

O clădire veche, impunătoare, în ciuda faptului că n-a mai fost renovată de cel puțin o jumătate de secol, domină zona dinspre parc a Străzii Mari. Sus, pe frontispiciu, scrie cu litere mari: "BANKBOOKS". Cîțiva copii rătăcesc, nerăbdători, prin fața intrării, apoi o funcționară dezlipește, din interior, afișul pe care scrie "NU avem BANI pentru ALOCAȚII școlare" și lipește un altul pe ușa de sticlă: "Avem BANI pentru ALOCAȚII școlare".

Imediat, copiii se înghesuie să formeze coada tradițională la nirvăneni. Alți copiii aleargă dinspre toate părțile cardinale ale orașului să prindă loc la coadă, într-o ciudată înșiruire de puritate, de speranță și chiar de voioșie.

În fața băncii, foarte aproape de intrare, parchează un camion al firmei "HOLDING IMPEX". Șoferul și un manipulant rotesc oblonul, transformând camionul într-un magazin ambulant, în care se află, claie peste grămadă, haine vechi, pachete cu biscuiți sau napolitane, ciocolate, portocale, rechizite școlare, pâini și cartofi. Manipulantul potrivește un cântar, apoi începe să vândă copiilor, făcând zgomotoasă reclamă:

- Marfă bună la Impex!... Două caiete pentru o alocație!... Un pachet de biscuiți și două portocale pentru o alocație!... Trei pâini de alocație!... Un caiet și două kile de cartofi!...

Copiii care ies de la coada formată în fața băncii se încolonează în spatele camionului și cumpără după nevoi. O ciudată succesiune de *prim plan*-uri cu mâini de copil ținând strâns la piept ba două pâini, ba o pâine și un caiet, ba trei portocale, ba o pungă din plastic plină cu cartofi se întipărește definitiv în memoria orașului.

Dincolo de Strada Mare, pe esplanada intrării în parc, Dragoș, nebunul sau poate înțeleptul locurilor, stă rezemat în toiag, cercetând cu atenție frunzișul bogat și colbuit al copacilor. Când zărește sau doar i se pare doar că zărește ceva, ridică toiagul, îl rotește prin aer, apoi îl îndreaptă acuzator spre balconul superb al Palatului Administrativ, balcon în care tocmai se ivise Nicanor Țidulă, eminența cenușie a județului, poftind să-și admire, de la înălțimea importantei sale poziții sociale, atotputernicia.

- Ciudată pasăre și urâtă pacoste este pițigoiul!, exlamă Dragoș, fixând, din întâmplare, balconul cu toiagul.

Când ridici toiagul, îți recunoști neputința, chiar dacă avertizezi că ești pe cale să-ți ieși din răbdări. Dacă ți-e dat să te naști om pe pământ, evită să ridici toiagul, apără-te singur de neliniști și de nemulțumire! Răul există în măsura în care îi dai importanță, în proporția în care îl trăiești și, prin aceasta, îl lași să te domine. Alege, deci, binele, trăiește binele după voia ta, ferindu-te din calea tulburărilor și a tulburelilor!

- Iar cârtești?!, aud dinspre Înalta Instanță a Istoriei, dar mă lepăd de cele auzite.

Dacă stai și cauți în adâncimile tale, îți vei reaminti, vei fi asemeni omului de la începuturi...

- Cu cine vorbești?, întreabă cineva din fereastra zilei.

- Cu mine. Caut ceva ce am pierdut, dar sunt pe cale să regăsesc, îi răspund celui de dincolo de fereastra zilei.

- Să-ți ajute bunul Dumnezeu!, îmi urează el, apoi pășește grăbit prin sărbătorile orașului.

Iubesc sărbătorile orașului, iubesc soarele, ploile, lumina și negura vie a sărbătorilor orașului. Iubesc urmele celor care sărbătoresc, redescoperind, în fond, sensurile primordiale ale existenței umane. Sărbătoarea purifică, vindecă, reface fisurile de odinioară ale cristalului din care ai coborât în viața pământească. Chiar și apa ia forma cristalului, chiar și apa care-și însușește identitate de simbol al veșniciei, deși e efemeră, cumplit de efemeră, predestinând efemerității tot ceea ce e locuit de apă.

- Căiește-te pentru blasfemiile pe care le rostești!, îmi strigă sacerdotul.

Nu-i răspund, dar îl văd, îl simt cum îmi pândește gândurile și cum aruncă plasele de oțel ale dogmelor asupra libertăților pe care încerc să mi le asum. Dacă-i scap eu, îi vor scăpa și alții. El știe că nu ne mai poate stăpâni trupurile, dacă nu ne mai terorizează conștiințele. Averile lui și statutul lui de substitut al divinității s-ar spulbera în cele patru vânturi, s-ar risipi în ruinare precum o clădire veche, năpădită de ierburi și de uitare.

Nu-i răspund. Dacă suntem creația Lui, Dumnezeu nu poate să-și chinuie opera. Suferința și moartea nu înseamnă voia Lui, ci doar formule de exercitare a puterii terestre.

Când iese, în zorii zilei, din restaurantul Gloria Partidului, bravul senator Kolea Drojdiuk zărește câțiva bărbați falnici, bărboși, înveșmântați în negru, și se sperie bietul de el că ar fi ieșit pe vreo ușă care, în baza cine știe căror strategii, dă în altă țară. Din fericire, realist ca deobicei și descurcăreț așijderea, Drojdiuk face urgent stânga-mprejur, vrând să intre, iarăși, în crâșmă ca să afle ușa care se deschide spre Făgetina gloriei lui contemporane. Și, tot din fericire, în clipa în care-și rotește opulența, dă nas în nas cu deputatul Zachar Nicolaescu, care-i pe cale să schimbe crâșma că, dacă stai prea mult doar într-una, îți ies vorbe de bețiv.

- Înapoi, că am greșit țara!, îl îndeamnă, panicat, senatorul.

Zachar, obișnuit cu diminețile orașului, pentru că, în viața lui a fost om vrednic și nu a irosit nici o noapte cu somnul, recunoaște în bărbații aceia pe harnicii slujitori monahali ai Arhiepiscopiei și îi salută ceremonios:

- Săru' mâna, părinților, și Doamne-ajută!...

- Domnul cu tine, fiule!, răspund, în cor, falnicii bărbați, spre și mai buimăcirea bietului Drojdiuk.

- Bă Zachar, tu chiar ai atâția tați?

Zachar pricepe greu confuzia în care se află senatorul, dar și mai anevoios îi explică, vreme de vreo trei ceasuri, cum că sfinții călugări din ograda Arhiepiscopiei și a restaurantului slujesc bisericii și lui Dumnezeu.

- Dar biserica ce este?, întreabă Drojdiuk, pentru că despre Dumnezeu mai auzise câte ceva, pe vremea când era activist de partid comunist, dar despre biserică, nu.

Cale de alte trei ceasuri, deputatul îi vorbește despre minunatele monumente de arhitectură religioasă ale Făgetinei, iar Drojdiuk, deja treaz și cu mintea limpede, grăbește săltat spre domiciliu. Caută prin biblioteca fiică-si și găsește câteva pliante turistice pe care le lecturează, trudnic, vreme de o întreagă vacanță parlamentară, apoi, timp de o legislatură, copie cu scris tremurat cărțuliile acelea, adăugând la numele fiecărui mărturisitor de istorie înțeleapta alcătuire: *"savant de renume național și internațional"*. Astăzi, a dat caietul la tipar și, astfel, obștea cărturăricească s-a îmbogățit cu încă un publicist, pe deasupra și *"savant de renume național și internațional"*.

Niccolo Barsi di Lucca, trecător prin Moldova, în 1633 și 1639, mărturisește în fața Istoriei despre datinile nunții și ale înmormântării la români:

- Obișnuiesc vlahii, la nunți să întindă mese timp de trei zile și trei nopți în șir, în care timp nu fac altceva decât să bea, să joace, să cânte din instrumente și din gură; numai mireasa, în prima zi, nu mănâncă, ci doar trebuie să stea la joc cu fața acoperită până noaptea, astfel încât nici măcar mirele nu o poate vedea până la miezul nopții, când pleacă împreună să desăvârșească legătura căsătoriei. Când merg mirii la biserică să se căsătorească, mireasa stă îngenuncheată înaintea altarului, cu fața acoperită, iar bărbatul în picioare, cu căciula în cap.

După terminarea ceremoniei, ies din biserică, însoțiți de rude, care merg pe jos, cântând din diferite instrumente înaintea trăsurii în care este dusă mireasa, și aceasta în fiecare toloacă trebuie să coboare și să joace cu toți cei care o poftesc. Când ajung la casa miresei, încep din nou jocurile și bătrânii, ca și tinerii, joacă cu mireasa. Apoi fiecare se așează la masă, unde sunt serviți de stăpânii casei, și în ziua dintâi servește și mirele la masă. Când trece un străin pe acolo, dacă-l văd, îl poftesc să bea și, dacă acela refuză, îl iau pe sus și îl duc în casă, unde îi dau să bea până îl îmbată, socotind că este o mare rușine ca un străin să plece de la ei fără să se fi îmbătat...

- Am stabilit, deja, că valahii sunt meșteri ai petrecerilor, intervine Istoria. Dar morții și-i îngroapă cum se cuvine, creștinește?

- Când moare cineva, ei obișnuiesc să-l țină în casă timp de trei zile... În aceste trei zile, ei nu fac altceva decât că dau de mâncare săracilor și călătorilor, cântând mereu din instrumente în jurul năsăliei sau a sicriului. Apoi, îl duc la cimitirul de lângă biserică, trăgând clopotele, cu preotul lângă ei, cu mulți bărbați și femei care merg despletite, bocind cu glas tare și zmulgându-și părul. După ce l-au băgat pe mort în mormânt - care este o simplă groapă săpată în pământ - și l-au acoperit cu acel pământ, se întorc acasă. Aici se face din nou praznic cu bărbați și femei, cu bogați și săraci, cu oameni de toate neamurile, și cheamă pe preot să blagoslovească masa.

Istoria ascultă, ia aminte, dar tace.

În Parcul Central, Dragoș, nebunul sau poate că înțeleptul orașului, ridică bota noduroasă spre cer, apoi zice:

- Dacă vă e greu, apoi drept și cinstit este ca să duceți pe umeri această povară! Nu vă plângeți, nu înălțați jalbe, nu vă irosiți vârstele prin fața instanțelor pământești! Puneți mâna pe ciomag și izgoniți dintre voi pițigoii! Puneți mâna pe piatră și zvârliți-o spre păsări, spre mincinosul și perfidul *Garrulus glandarius*!...

Trecătorii îl ocolesc apatici, abia târându-și grijile dintr-un cartier într-altul al orașului. Nu mai au putere nici să se întristeze, nici să se veselească de spusele nebunului.

- Iată-i cum aduc blestemul întemnițării, cum căznuiesc pe stăpânii cireșului, confiscându-le fructele!... Iată-i cum slobod întunericul, risipind cărțile, încenușând mințile!... Iată-i!

În ciudățenia rătăcirilor lui, Dragoș arată, ca întotdeauna, cu bota spre palatele zilei, de parcă ar amenința, de parcă ar și fi pregătit să fie el primul cel care dă cu piatra. Rămâne, o vreme, așa, împietrit într-un gest acuzator, bântuit de o nemulțumire neprecizată și nepersonificată, de parcă ar căuta în zadar vinovați pentru rătăcirile și neîmplinirile sale.

- *Garrulus glandarius*, ți se apropie sfârșitul! Ți se vor usca aripile, pasăre blestemată și neiertătoare, apoi se vor ivi, iarăși, mugurii pe crengi și lumea va fi așa, ca la începutul începuturilor!...

Vreme de vreun ceas, în Parcul Central al orașului, Dragoș nebunul arată acuzator înspre păsări, apoi se așează pe banca de lângă bustul cântărețului și prinde să picotească. Poate că și visează ceva sau pe cineva - numai Dumnezeu știe! -, iar chipul i se relaxează până ce devine aidoma chipurilor noastre. Abia spre seară, când negurile pășesc tiptil prin împrejurimi, chipul lui zvâcnește și se contorsionează, eliberându-se parcă de asemănările care ni-l apropie.

Trezindu-se, Dragoș redevine ceea ce a fost, își recuperează nefericita identitate de nebun al orașului și, ridicându-se amenințător, îndreaptă bota noduroasă spre turnul cu ceas al Palatului Administrativ:

- În zadar trageți obloanele! Chiar dacă veți izbuti să ne înfășurați în întuneric, mâine iarăși se vor ivi zorii dimineții ca să vestească lumina ce va fi să vie!...

Nicolae Istrati, boierul din Rotopănești, și-a trădat patria și neamul. În loc să participe, eroic, la Revoluția de la 1848, care a fost organizată în hotelul "Petersburg", căci afară turna cu găleata și era frig, forțele obscure și retrograde ale naturii atentând la sănătatea bravilor patrioți, Nicolae Istrate s-a întors în satele lui și a construit școli pentru copiii mișăilor de țărani. A adus, apoi, profesori de prin Elveția și Austria, le-a pus la dispoziție un conac și, împreună cu preotul, cu preuteasa și cu frumoasa lui consoartă, Nicolae Istrati și-a trădat neamul, învățându-i pe copiii prostimii tainele cele mari ale ceasloavelor împărătești.

Unirea s-a făcut fără el, boierul de la Rotopănești preferând să trândăvească, alături de plozii țăranilor, pe dealul Brădățel, unde construise o scenă sub streașina codrului, lângă un heleșteu fermecat. Pe scena aceea, copiii țăranilor se jucau de-a prinții, rostind cuvintele alese de prin cărți aduse peste graniță în mod subversiv.

Jalnic trădător de patrie și de neam a fost Nicolae Istrati, jalnice au fost, față de epopismul vremii, și spectacolele pe care le organiza pe granița dintre România și Bucovina pentru românii din patria fără de frontiere a iluminării!

Apoi, când i s-a cerut să-și aducă obolul la eliberarea țării de sub turci, boierul acela fără respect față de Istorie a spus:

- Vă ajut, fraților, dacă-mi promiteți că, a doua zi după ce obțin independența patriei fără nici o jertfă umană, mergeți cu mine la Londra să cerem să devenim colonie britanică. Pentru că, dacă ne vom conduce singuri, numai jalea o să întâmpine generațiile care vor veni după noi...

Patrioții adevărați n-au putut suporta o astfel de incredibilă ofensă adusă patriei și neamului, așa că au acționat vitejește și responsabil, otrăvindu-l pe nechibzuitul boier, apoi i-au luat nevasta, profesorii și satele, au lăsat școlile pustii și i-au atenționat pe copiii mișăilor de țărani să-și vadă de lungul nasului.

Povestea aceasta o rostesc în templul Istoriei și mi se face frică. Îmi simt sufletul înspăimântat că, deși a trecut atât amar de vreme de la prima naștere, încă n-am reușit să pricep cum se poate despleti binele de rău, pentru că niciodată n-am putut ghici care-i binele.

În miezul zilei, sub cerul ca o nesfârșită uimire, privesc umbrele și, uneori, intru în vorbă cu umbrele ca să treacă vremea mai ușor și fără să mă mai deranjeze cu cadențele amețitoare ale sângelui.

- Ai!, suspină o umbră. Dacă ați ști ce minunată carte nescrisă e viața acestei femei care a iubit atât de mult încât nimeni nu a fost vrednic să o iubească!...

- S-a mai scris despre dragoste!, protestează o altă umbră. În schimb, cartea omului care nu a făcut niciodată nimic, trăind de pomană, nu s-a scris niciodată...

- Ar fi plictisitoare o astfel de carte, opinează umbra femeii. Dragostea, însă, tulbură până la lacrimă prin nefericirile sale...

- N-ai înțeles nimic!, se zburlește umbra omului care nu a făcut nimic. N-ai băgat de seamă că, aici, pe pământ, e un gol imens în care se rostogolesc o puzderie de goluri mărunte. În asta și constă marea tragedie, dar nimeni nu va fi capabil să zugrăvească într-o carte umbra cea mare a golului!

- Dacă aș încerca, mă insinuez timid în dialogul umbrelor, dacă aș încerca să scriu eu o asemenea carte...

Umbrele îmi cercetează umbra, apoi spun:

- Și dumneata ai trăit degeaba... Te-am recunoscut după umbră.

- Dar mai am de trăit!, mă agăț eu de conturul unei speranțe oarecare.

- Și?

- Dacă mă inițiați voi, e posibil să învăț să știu și, într-o anume clipă, să mă pot identifica cu umbra! Dați-mi o șansă, arătați-mi calea și îngăduiți-mi să încerc să pășesc!

- Prea târziu!, mai apucă să-mi strige din zarea orașului și umbra femeii care a iubit atât de mult încât nimeni nu a fost vredinic să o iubească, dar și umbra bărbatului care, asemeni mie, nu a făcut niciodată nimic, trăind degeaba.

Când mă așez, cu condeiul în mână, în fața colii albe, îmi zăresc umbra și mă chinui să-i copii conturul ca să am, după aceea, modelul căruia să încerc să-i seamăn.

Vreme de aproape o jumătate de secol, îmi tot copii umbra, nemulțumit că fiecare zi așează în pagină alt contur, altă tremurătoare pată de întuneric. Și, apoi, într-o anume clipă, pricep:

- Am greșit asemuindu-mă semenilor, în loc să-mi descopăr umbra și să-mi asum, după aceea, doar identitatea ei!...

În templul Istorie, Niccolo Barisi di Lucca, trecător prin Moldova, în 1633 și 1639, rostește:

- Moldovenii, când vor să joace, își pun cizme cu potcoave de fier în picioare și atât bărbații, cât și femeile le poartă de felurite culori. Femeile, însă, au potcoave de acestea mai înalte decât bărbații și, când vor să înceapă jocul, se cântă mai întâi din diferite instrumente ca viori, cimpoaie, fluiere, tobe, lăută cu trei coarde. Apoi se prind de mână tot câte un bărbat cu câte o femeie, într-un șir lung, săltând mereu, strigând și bătându-și picioarele unul de altul.

După ce au săltat câtăva vreme, se strâng cu toții împreună într-un cerc și saltă ca mai înainte.

- Am stabilit, deja, că valahii sunt, din veacul veacurilor, mari meșteri ai petrecerilor, îl întrerupe Istoria. Dar ce fel de oameni sunt ei? Să ne spună cel care i-a cunoscut în 1644!

- Isteți din fire, vioi, ei se bucură de o minte pătrunzătoare, zice Marco Bandini, și sunt foarte răbdători la frig și la arșiță, rabdă de foame și de sete două și trei zile rămânând teferi. Se obișnuiesc, încă de mici, să îndure vremea rea, căci de mici copii se joacă cu picioarele goale și doar cu o cămașă de pânză prin gheață și prin zăpadă înaltă, ceea ce noi, nu o dată, îmbrăcat în haină bine căptușită și putând abia răbda gerul puternic, am văzut cu uimire. Mulți dintre boieri își expun adesea și ei copiii lor micuți ca să rabde vremea rea și, dacă ei o suportă fără a scânci, măcar câtva timp, atunci ei speră că acela va ajunge un bun ostaș.

- Dacă sunt așa cum spui, atunci de ce n-au fost vrednici să se lepede de sărăcie?

Bandini pleacă fruntea, șoptind ca la spovedanie:

- Moldovenii nu prea sunt apți la negoț, la cultivarea ogoarelor sau viilor sau la meșteșuguri, sau pentru oricare altă muncă; sunt născuți pentru război și pentru furt; în această privință nu sunt întru nimic mai prejos de tătari, iar prin repeziciunea, prin iuțeala și rezistența cailor, ei întrec aproape toate națiunile. Iar faptul că **un neam atât de nobil**, atât ca origine și ca fire, să plătească tribut turcilor nu trebuie să ne mire, căci ei nu au nici un fel de întăritură și nici nu sunt în așa mare număr încât să poată rezista în câmp deschis la mulțimea de necrezut a turcilor.

De după muntele de cabanos perpelit pe grătar, de după palisadele sticloanțelor goale sau pe cale să se golească, falnicul senator Drojdiuk strigă pe neașteptate:

- Bă jabracilor, bisău' vostru, iacă-mă-s istoria vie a nirvănenilor!...

Brusc panicați, aleșii ținutului Făgetinei propun să-l vindecăm de bahica-i bolunzire cu zeamă de varză, dar Drojdiuk întinde spre noi palma cu degetele răsfirate, de parcă ne-ar lua în stăpânire, apoi continuă:

- Am făcut ochi, bă jabracilor, într-o casă de om gospodar și ajungea doar să întind mâna ca să culeg tot ce-mi trebuie. Apoi, a venit comunismul, am fost uns activist și, iarăși, nu trebuia decât să întind mâna ca să înșfac tot ce-mi poftea inimioara... Și ce mă mai distram!... Spuneam, toată ziua, bancuri și râdeam cu hohote ca să am digestie bună... Odată, primul secretar m-o și sancționat că-mi tocam vremea cu bancuri. Dacă-l întâlnesc, o să-i dau o fliușcă... Pentru că mi-o venit bine sancțiunea aceea, la revoluție, c-am putut să mă înfățoșăz drept dizindent care o șubrezit partidu' pe dinăuntru cu bancuri politice... Și iaca-mă-s senator, adica ajunge să întind mâna și să înșfăc!...

Degetele grăsulii ale palmei întinse se strâng ghem, se relaxează, apoi iarăși se strâng asemeni ghiarelor unei păsări de pradă.

- Dacă n-aș fi aflat totul de-a gata, poate că aș fi trăit... poate că mi-aș fi ales o țintă și aș fi făcut și dres încolo și încoace... Numai că eu m-am ivit pe lume cu soarta nirvănenilor... Când ai totul la îndemână, trăiești degeaba și ca om, și ca popor!...

O dâră de lacrimi se rupe din ochiul drept al vrednicului senator, în vreme ce noi numărăm sticlele deșertate până acum:

- O băut, nu glumă! Ține moșu' la beutură! Vrednic barbat!

Drojdiuc se lasă în scaun cu gest care amintește, oarecum, de prăbușirea în ceea ce a fost a unei statui de nisip. De acolo, de pe scaunul neașteptatei sale înfrângeri, zice, înainte de a se abandona unui somn zornăitor de om beat bute:

- Nici politicienii, nici poporul nu mai pot îndrepta nimica!... Ne-am născut având toate de-a gata... De asta...

Adoarme, fără să-și mai ducă vorba până la capăt, dar ce ne pasă nouă de ce-i trece prin cap, la beție, lui Kolea Drojdiuk! Petrecem. Petrecem asemeni străbunilor, deci existăm.

Pe treptele templului, Marco Bandini, înfășurat în clipa secolului său, se adresează clipei orașului, șoptindu-i despre miturile străbunilor:

- Felul în care oamenii se jură nu este atât numele lui Dumnezeu, cât prin chemarea nenorocului, prin blesteme; prin invocarea bărbii și a ochilor. Cât despre felul de a ține sărbătorile la moldoveni este de a se abține de la muncă și a se deda plăcerilor, petrecând ziua cu băutură, cu mese și cu joc. Și, deși sunt împovărați de dările cele mai mari, totuși ei întâmpină zilele de sărbătoare cu cea mai mare bucurie, încât s-ar părea că nu simt de loc starea lor nenorocită. Ziua de vineri din fiecare săptămână ei o sărbătoresc în cinstea sfintei Vineri, pe care pretind ei că ar fi sfânta ce stă neîncetat în genunchi înaintea tronului lui Dumnezeu, rugându-se cu lacrimi pentru aceia care o cinstesc. Și, de aceea, foarte mulți cred, în orbirea lor, că e mai mic răul să-l superi pe Dumnezeu, decât pe sfânta Vineri; și cerșetorii primesc pomeni generoase în cinstea ei. Ei socotesc că fiecare zi în parte din toată săptămâna este o sfântă sau un sfânt... Sărbătorile le celebrează cu joc și cu pahare pline de vin și atunci se dedau cel mai mult la toate voluptățile vieții și ale trupului.

- Minți!, îi strig, fără să-mi pese dacă m-aude sau nu. Doar se știe că poporul meu s-a născut creștin!

- Este atât de mare orbirea acestui popor, neștiința și nebunia lui, încât el nu știe nimic despre Dumnezeu și despre fericirea cerului. În toată Moldova abia dacă vreunul știe *Tatăl nostru*; toată evlavia lor constă în a-și face cruce, care la ei se numește mătanie. Nu se ține nici o predică în biserici întrucât înșiși popii nu au învățat aproape nimic despre cele ale spiritului. Ei impun drept adevăr divin niște basme băbești...

- Te-au întâmpinat creștinește, te-au așezat la masa lor, te-au primit să înnoptezi sub acoperiș, iar tu, pelerinule, îi ponegrești într-atâta!

- E adevărat, ei dau bucuroși drumeților pâine, brânză, ceapă, lapte și altele de acest fel ce se găsesc în casa lor. Numai doar străinul să se poarte liniștit, căci de nu capătă mai ușor pumni zdraveni și ciomege decât mâncare...

- Și-atunci, ce le poți reproșa?

Călătorul nu-mi răspunde. Se întoarce și intră, agale, în templul Istoriei, urmând să depună mărturie.

Negocierile încep discret, de la om la om, as în materie diplomaticească de pus țara la cale dovedindu-se a fi, ca întotdeauna, Nicanor Țidulă, cel supranumit și eminență cenușie a lumii politice locale.

- La urma urmei, trăim toți în același oraș, iar interesele Nirvanei nu pot decât să ne solidarizeze, începe Țidulă să tatoneze terenul cu precauție.

- Mda, asta așa este, numai că, în viziunea partidului nostru, interesele patriei sunt cele care primează, ripostează, bătând cu candoare apa în piuă, câte un lider de partid opozant.

Nicanor Țidulă își aprinde încă o țigară, din care pufăie îndesat, semn că deja stăpânește situația.

- Eu spun că ar fi bine să jucăm cu cărțile pe masă. La cât anume se cifrează, în viziunea partidului dumneavoastră, interesele majore ale țării?

Insul politic de după birou se foiește, ezitant, în fotoliul imens din piele neagră.

- Țara trece prin momente grele și are nevoie...

- De cât anume? Spuneți o sumă!

Asudând abundent, ștrangulat de gulerul ud al cămășii, liderul județean de partid spune o sumă incredibil de mică față de cea la care premeditase în zilele de după debutul neoficial al campaniei electorale, iar Nicanor Țidulă scoate pixul și un ordin de plată gata ștampilat:

- Care este numărul de cont al fundației umanitare a partidului dumneavoastră?

Scrie suma cu gesturi îndesate de copil care abia acum învață alfabetul.

- Altceva? Ce mai dorește partidul dumneavoastră pentru binele țării în viitoarea legislatură?

Peste vreun ceas, aflat în fața colegilor de partid, liderul acela ținutal al opoziției declamă:

- Domnilor, chiar dacă vom pierde alegerile, țara va avea de câștigat!

- Cât?, întreabă, în cor, șefii adjuncți și, când li se comunică suma, care, desigur, înseamnă doar jumătate din cea reală, explodează patriotic: Trăiască Nirvana democratică!

- Trăiască România democratică!, cred că am strigat, copleșit de ivirea păsărilor cernite, dar păsările acelea ciudate m-au ignorat cu desăvârșire, de parcă nici n-aș fi existat, de parcă nici nu mă născusem încă.

S-a făcut tăcere, o tăcere cu podele crăpate, tăcerea de dinainte de naștere.

Știam sigur și singur că numai despre tăcerea aceea poate fi vorba, și-atunci, adică după ce am izbutit să localizez tăcerea, am privit spre păsări, spre formele acelea stranii care împrumută doar gesturile vietăților de după, pe care aveam să le cunosc drept păsări.

- Înaltă Instanță a Istoriei, s-a auzit dinspre păsări, omul acesta nenăscut încă își revendică identitatea...

Zvâcnesc sub arsuri mie străine vietățile stranii:

- Cum adică? Doar l-am auzit recunoscându-și, asumându-și identitatea... Sau n-a fost el cel care a strigat "*Trăiască România democratică!*"?

Toate păsările întorc înspre cela ce sunt ochi prădalnici și clonțuri de rubin:

- Nu-i așa că dumneata ai strigat?

Îmi pipăi sufletul și nu găsesc nici o breșă, nici o piatră despicată prin care să fi putut țâșni strigătul.

- Trebuie să fi fost o zvâcnire a apropierilor de dincolo sau de după mine. Iată-mă-s, eu încă sunt rotund, fără să fi cunoscut gustul apei...

Păsările îmi cercetează tăcute fiecare îmbinare a cristalelor și nu par să-mi găsească cusur.

- Bine... Și ce identitate dorești să ți se dea?

- De om, Înaltă Instanță a Istoriei!, răspund eu precipitat, iar cristalele prind să se miște, încrustând o fisură discretă în carnația sferei.

- Desigur, doar urmează să te naști ființă umană... Dar ce identitate umană dorești să-ți alegi?

- De om, Înaltă Instanță!, îmi scrâșnesc a doua fisură.

- De om, desigur, dar cărei etnii, cărei biserici, cărui zeu vrei să-i aparții?

- Vreau să fiu doar om, Înaltă Instanță a Istoriei, și să aparțin unicului Dumnezeu!...

Păsările se privesc în tăcere.

Orașul de dincolo de propria lui istorie abia dacă-și mai târâie zilele. Pășește fără adresă, fără speranță și fără să-i pese de inutila risipire a umbrelor în perimetrul buimac al celor patru puncte cardinale.

Bătrânii lui, înghesuiți prin farmacii și prin cabinetele medicale particulare, scociorăsc prin portofele slinoase după mărunțișul vieții care le-a mai rămas de trăit. Înjură și bleastămă soarta, ministerul sănătății și lipsa cronică a banilor pentru medicamente compensate, apoi se retrag în casele lor cenușii, între pereții cărora doar personajele fade ale telenovelelor par să mai trăiască, orbecăind mofturoase între lacrimi inutile și planturoase întâmplări de dragoste.

- Când eram la vremea mea!, oftează câte unul substituind speranței amintirile, dar fără să mai rostească și altceva despre vremurile acelea nebunatice ale definitivelor risipiri.

În vremea asta, tinerii orașului, deja bolnavi de sexualitate, se inițiază în mărunte pierzanii și, fără voia și știința lor, ca un castel de nisip se dărâmă rosturile lor în viață.

Odată cu lăsarea întunericului, ei vor păși orașul de la un capăt la celălalt într-un marș fără adresă, apoi vor eșua spasmodic într-o discotecă oarecare, închinându-se sunetului lărmuitor, zarvei ritmate care dărâmă cuvintele, și se vor simți fericiți și eliberați de orice responsabilitate.

Îngropați prin cârciumi în care poșircile dubioase costă mai puțin decât un pahar cu apă, bărbații vorbesc despre idolii zilei, pentru că și abandonul lor are acută nevoie de un surogat de competiție.

- Dacă scapă de pietrele de la rinichi, Hagi ne califică...

- Cu cine, dacă nu mai avem încă un Hagi în teren?

Printre aburii alcoolului ieftin, printre zburătăcirile pâcloase ale fumului de țigară, idealurile competiționale pâlpâie încrâncenat ca niște lumânări care încă mai rezistă în aerajul păgubitor dintre fereastra și ușa deschise.

În inima singurătății de dincolo de istoria orașului, femeile plâng absența dragostei, apoi se duc la culcare cu speranța că subconștientul, încă salvat de oboseală și de lehamite, o să le populeze somnul cu visuri pe care, a doua zi, au să le comenteze fremătător, străduindu-se să decripteze închipuite mesaje ale destinului.

Înspre clipa mea, a lozincilor și a înstrăinărilor, arată, acuzator, cu degetul George Coșbuc:

- Toți acei ce își zic singuri loru-și că sunt Români, și nu le este rușine s'o spuie nici când sunt putrezi de bogați; toți câți au învățat de la mamele lor românește și tot românește își învață pe copiii lor să vorbească, dar mai ales toți aceia cari sufăr la fel și vreau să sufere la fel toate amarurile ce cad peste țară și peste neamul lor românesc și au aceiași dușmani și aceiași prieteni, toți într-un gând: **aceștia sunt Români și alcătuiesc neamul românesc**. Cine se zice Român, numai până ce-i sărac, ca să se poată înfige între noi, cu gândul că după ce se va îmbogăți să se lepede de noi ca de Satana și să ajute pe dușmanii noștri, de acela să ne lepădăm și noi tot ca de Satana.

Plec fruntea până se întinează de cenușa clipei, în vreme ce poetul acuză:

- Nu e Român, de-ar fi de-o mie de ori născut și crescut între noi. Nu e român omul care nu vrea să-și crească copiii românește și-și bate joc de limba noastră; nu e Român cine își bate pieptul și se îmbulzește tot în frunte ca să ia parte la cinstea ce i se face oare-cumva neamului, dar care dă dosul când e vorba să fie părtaș la suferințele noastre și când e să îndure amarul ce vine câteodată peste noi, și zice ca Țiganul: **La plăcinte am fost, acu la lucru mai fie și altul!** Nu e Român cine nu e gata totdeauna să-și verse sângele și să moară pe câmpul de luptă, apărând nu ce este al **său**, ci ceea ce este **și** a lui, adecă a neamului întreg....

Plec fruntea, împovărat de vinovățiile celui fără de vină, iar poetul continuă de parcă m-ar obliga să-mi accept identitatea, să exist de la începuturile până la sfârșiturile lumii:

- Noi nu ne apărăm în răsboi, cu sângele nostru, numai pământul și grâul sămănat în el, și nu ne apărăm de dușmani numai casa ce-o avem și nevasta și copiii. Asta e lucru puțin, și de multe ori **și străini de neamul nostru se duc la luptă alături de noi**, dacă trăiesc în țară și au să-și apere pământul și casa. Noi, Românii, apărăm însă lucruri sfinte, curat ale noastre și ale nimănui pe lume ale altuia: limba noastră, drepturile noastre, pământul care ascunde oasele părinților noștri, naționalitatea românească și libertatea.

Un popor descurajat poate fi ținut sub ascultare alimentându-l, ritmic, cu fel de fel de surogate competiționale. E pregătit, deja, să se lase iluzionat cu oferte, cu amăgirea că încă își mai poate forța destinul, ba chiar e dornic să fie mințit cum că și el ar conta în inutila competiție a supraviețuirii. Tocmai de aceea, el, nefericitul popor, stă liniștit și cuminte de parcă chiar ar trăi, de parcă ar și exista cu adevărat dincolo de rosturile sale naturale în perpetuarea speciei.

Surogatele competiționale abundă într-atât încât sufocă toate tentativele de manifestare timidă a conștiinței de sine.

- Ești tare... Vrei o mașină la fel de tare care să fie numai a ta?... Atunci sună la opt, nouă, opt, nouă...

- Aaah!... Numai eu știu să te învăț ce înseamnă dragostea... Aaah!... Vino!... Aaah!... Sunt singură, sunt fierbinte și te aștept la, aaah!..., opt, nouă, opt, nouă...

- Vrei un concediu de vis pe viață? Îl meriți! Trimite două folii protectoare la căsuța poștală opt, nouă, opt, nouă...

- Un lingou de aur poate fi numai al tău! Trimite două capace pe adresa opt, nouă, opt, nouă...

- Bingooo! Premii de milioane în fiecare săptămână! Trimite un bilet albastru la opt, nouă, opt, nouă...

- Loteria opt, nouă, opt, nouă...

- Șansa opt, nouă, opt, nouă...

- Campionatul de fotbal opt, nouă, opt, nouă...

- Viața ta opt, nouă, opt, nouă...

Din palatele puterii, conducătorii asistă impasibili la jaful și la depersonalizarea contemporanilor prin *opt, nouă, opt, nouă*. Apoi, mai instituie un impozit, încă o investiție în orgiile stăpânirii, contribuția *"bir pe prostie opt, nouă, opt, nouă"*. Depunem jurăminte de credință față de patria *opt, nouă, opt, nouă*. Devenim poporul *opt, nouă, opt, nouă*.

Fără să prindem de veste, unul câte unul deja suntem adepții noului tip de idolatrie. Participăm entuziaști la spectacolul religios *opt, nouă, opt, nouă*. Ne delectăm sufletele cu arta abstractă *opt, nouă, opt, nouă*. Îl abandonăm pe Dumnezeu în memoria străbunilor și ne închinăm frenetici lui *opt, nouă, opt, nouă*...

Îngenunchind pe podelele templului Înaltei Instanțe a Istoriei, întreb:

- Dar eu cine sunt? Cine mi-i dat să fiu?

Istoria, însă, nu are vreme de mine și nici nu cred să poată zări clipa în care stau ferecat, sufocat de lozinci, de descurajare și de înstrăinare.

În fața ei, un bărbat înalt, smead, îmbrăcat în straie ciudate, așteaptă să depună mărturie.

- Spune, preacinstite Antonio Maria Graziani, cum arăta Moldova în clipa căreia îi aparții, adică anul Domnului 1564!

Bărbatul se înclină, își duce palmele împreunate la gură și șoptește pe deasupra degetelor, de parcă s-ar închina:

- În această țară ogoarele sunt foarte roditoare, dar oamenii nu se ocupă cu agricultura decât în foarte mică măsură, nu seamănă decât pentru nevoile lor, în fiecare an; în schimb, mulțimea vitelor este de necrezut. Oamenii înjugă câte doisprezece boi la plug și se îndeletnicesc mai degrabă cu creșterea lor decât cu lucrarea pământului din cauza pășunilor lor deosebit de bune. Este socotit un păcat să se taie viteii. Din Moldova, deci, se scoate acea mulțime de boi din a căror carne se hrănesc nu numai popoarele vecine ale Ungariei și Rusiei, ci și ale Poloniei, Germaniei, ba până și ale Italiei, și mai ales cei din orașul Veneția. Pe acești boi, venețienii îi numesc boi unguresți și preferă carnea lor celorlalte de același fel. În fiecare an se fac câte șapte bâlciuri de vite în Moldova, pe câmpii foarte întinse, cu mare mulțime de negustori. La fiecare din aceste bâlciuri se mână, de obicei, nespus de multe mii de boi; și după trecerea a trei zile pentru ruperea din partea negustorilor a prețului unui cap de vită după care să fie socotite toate celelalte - preț care trece rareori de trei galbeni de vită - în câteva ceasuri, toată această mulțime de boi este vândută și este dusă în diferite regiuni. De aici au mare câștig boierii care cresc cirezi de vite, și chiar și domnul însuși mai mult din aceasta se îmbogățește, căci și el vinde, în fiecare an, un mare număr de boi de pe moșiile sale și veniturile lui sunt sporite mult de aceste iarmaroace. Vătafii aduc domnului în visterie, pe fiece an, până la 400 000 bani de aur din venitul întregii țări; dintre aceștia, 60 000 sunt plătiți sultanului turcilor ca tribut.

Când a sosit în oraș, pentru că i se urâse să tot lustruiască mesele unei crâșme din capitală, Eusebie Crăpuleanu a rostit doar câteva vorbe menite să gâdile orgoliile localnicilor:

- Domnilor, lumea din care vin nici n-a auzit de dumneavoastră. Vă propun, deci, să construim, împreună, un promoușăn de anvergură...

- Dar din ce lume vii, 'mata?, întreabă Kolea Drojdiuk, deși nu-l interesează chestia asta la fel de mult ca vorba aceea ciudată, promoușăn.

- Vin din capitală, pregătit să fac orice sacrificii pentru un promoușăn al Făgetinei!

Atât de grav, de sobru și de elevat pronunță Eusebie Crăpuleanu cuvântul "promoușăn", încât impresionează, pozitiv și constructiv, pe toată lumea.

- Și care ar trebui să fie contribuția noastră pentru promoușăn?, întreabă Țidulă, care are ușurința vorbirii și, deci, poate reproduce ciudatul neologism.

- Dumneavoastră, domnilor, va trebui să puneți la bătaie cam două milioane pe an...

- Așa puțin? Le pun eu!, se oferă Drojdiuk, mirosind primul chilipirul de a se face cunoscut și în capitala țării prin pro... prin drăcia aceea cu nume ciudat.

- Aveți, dumneavoastră, două milioane de dolari lichizi?, întreabă rece, dar vag interesat, Eusebie Crăpuleanu.

Kolea Drojdiuk face ochii cât cepele.

- N-am, recunoaște el cu sinceritate. Da' ce, s-a schimbat moneda națională și n-am prins eu de veste, ocupat cum îs cu problemele țării?

- Să-i dăm bazarul!, propune un amator anonim de promoușăn, fără să țină seama de dilemele bravului senator Drojdiuk. Bazarul produce două milioane de dolari pe an și ne umplem de glorie!

Crăpuleanu înregistrează, zâmbind subțire, manifestările entuziaste ale orgoliilor locale, așa că, plin de mărinimie, acceptă bazarul și toate celelalte resurse care i se pun la dispoziție cu mare responsabilitate civică.

Peste o săptămână, douăzeci de flăcăi prost plătiți prind să alerge după o bășică pentru promoușănul fotbalistico-forestier al Făgetinei, iar Crăpulescu se spetește, ruinându-și și sănătatea, numărând paralele acelea care-i tot vin de pomană.

În templul Istoriei, martorii sunt supuși, unul câte unul, unor lungi și chinuitoare interogatorii. Din clipa căreia îi aparțin, fir de praf pe podele crăpate, aud cuvintele rostogolindu-se până pe treptele templului.

- Ai fost în Moldova, sfinte călugăr iezuit Paul Beke, și ai cunoscut nefericirea poporului celui mai sărac din cea mai bogată țară a lumii cunoscute. Cum îți explici această situație paradoxală?

- Această rodnicie a pământului îi face, fără îndoială, pe locuitori atât de leneși ca și cum ar vrea să culeagă de-a gata toate roadele pământului fără muncă; și, în adevăr, cu foarte puțină muncă ei recoltează atâtea bucate de tot felul, încât nici n-ar putea fi vândute altora decât străinilor... La ei, se pare că nu se seamănă sau se ară toamna, ci primăvara, când este cald, o singură dată către Paști, și atunci nu ară atât, cât râcâie pământul; cu toate acestea, ei strâng recolta cea mai bogată și cea mai timpurie, în iulie.

- Or fi locuitorii acelei țări oameni leneși și răi și, de aceea, și-or fi meritând soarta. Nu-i așa că numai relele obișnuințe i-au ticăloșit în neputință, maestre Nicolo Barsi di Lucca?

Italianul se grăbește parcă să spulbere insinuările Istoriei:

- Obișnuiesc oamenii acestei țări, zice di Lucca, să dea de mâncare și loc de adăpost tuturor străinilor fără nici o plată... Mai obișnuiesc, de asemenea, ca în timpul sărbătorilor lor să așeze mese în jurul bisericii și aici să dea de mâncare și de băut, fără plată, oricui, fie străin, fie localnic... La vremea semănatului, toți țăranii ies la câmp și șoltuzul împreună cu pârgarii împart ogoarele și, după cât este numărul sufletelor dintr-o casă, dau și ogoarele; dacă sunt opt suflete, dau opt ogoare; dacă sunt zece, dau același număr de ogoare. Acestea sunt atât de multe încât niciodată nu pot fi semănate toate, ci doi ani se seamănă într-o parte și doi ani se schimbă ogorul într-alta. La ei, țăranii sunt, totuși, ca și robii, deoarece, de fiecare dată când îi cheamă stăpânul la lucru, fie că ar fi sănătoși sau bolnavi, ei sunt datori să asculte de el.

O neașteptată boare de vând zburătăcește pe deasupra orașului un singur crâmpei de vorbă, *"ca și robii"*, pe care noi, trecătorii, îl receptăm drept predestinare.

Sindicaliștii, adunați ciotcă prin preajma tribunului Plosneac, iau pulsul Agorei și nu-și pot crede auzului atunci când vocea bărbată a splendidului politician declamă în metru antic:

- Unele sindicate exercită în societea noastră un rol malefic, ce depășește, deseori, efectele dezastrelor naturale. Răul pe care îl produc aceste structuri bunului mers al activității în diferite sectoare derivă din tupeul dus până la inconștientă nerușinare, cu care pletora indivizilor erijați în lideri sindicali manipulează, în folosul lor sau în interesul cercurilor politice care îi stipendiază, mulțimile de salariați...

Trezită brusc, furia sindicală creează panică printre maidanezi, haita potăilor dispărând, prevăzătoare, după răzoarele cu trandafiri din părculeț, iar bietul șef al șefilor sindicali clocotește, se zbuciumă deznădăjduit precum neamul nirvănenilor sub cizma străină - în vremea imperialilor, apoi țâșnește într-un început de revoltă:

- Nu vom mai purta nici un dialog cu partidul plosneacilor!, scrâșnește el, pompându-și îndesat în nări jeturi de spray anti-astm. Atitudinea noastră este justificată de faptul că, deși am semnalat în nenumărate rânduri cazuri de corupție, problemele economice și sociale de rezolvat, nu s-a făcut nimic. Exemplul cel mai elocvent pe plan local este ședința Comisiei administrative a Prefecturii din 17 septembrie 1994...

- Așa e, ședința este coruptă!, aplaudă un lider.

- Și Comisia administrativă este coruptă!, completează alți câțiva.

- Când am făcut referire la gravitatea și extinderea periculoasă a corupției în ținutul Făgetina, domnul Plosneac nu a fost de acord cu cele afirmate de mine. Eu nu înțeleg de ce domnul Plosneac nu este de acord nici cu cele afirmate de președintele Tirănescu în Parlament, care spunea, referitor la corupție, că aceasta se manifestă într-o formă sau alta, în cele mai diferite sectoare ale structurilor sociale și economice, lucru valabil și pentru ținutul nostru.

- Așa e! Așa e!, întăresc spusele cei 24 de lideri sindicali de întreprindere, iar maidanezii, agresați auditiv de scandările coristice, prind să mârâie amenințător dinspre tufele de trandafiri ornamentali în care se oploșiseră.

Câțiva trecători întârziați savurează scena, apoi realizează că e mult prea târziu și grăbesc spre domicilii.

În fiecare clipă, tânjim și ne vindecăm de tânjire prin sacralizarea domiciliului.* Acasă înseamnă altarul intimizării a tot ceea ce există. Acasă reprezintă o identitate difuză, dar cea mai apropiată celei de om, o identitate pe care ne-o asumăm cu voluptate și prin absolut toate formele de manifestare ale voluptății. Acasă e teritoriul în care nu au acces pericolele și, tocmai de aceea, acasă nu mai avem de ce ne preface, de ce încerca să părem altfel decât suntem.

Fiecare vârstă are teritoriul specific, revendicat și hotărât al intimizării. Unei încăperi i se alătură altele, apoi curtea, gospodăria, drumul, localitatea, ținutul, patria și cerul de deasupra. Jucăriei i se alătură radioul, televizorul, cartea, tabloul, ziarul, biserica, sportul, politica, adică tot atâtea moduri de înstrăinare, de rupere, de retragere, de abținere. De cele mai multe ori, așa se întâmplă, adică tot ceea ce este menit să unească, să solidarizeze, dezbină oamenii și îi inițiază în ură. Simultan, spațiul deplinei intimizări, domiciliul, se abandonează, fără să observăm, minciunii, prefăcătoriei, autocompătimirii.

Odată cu primele înfrângeri și cu deziluziile care le însoțesc, domiciliul se desacralizează și se transformă în ascunziș, dar refuzăm cu disperare să observăm această nedreaptă metamorfoză. Dacă am avea curajul să conștientizăm realitatea, am dărâma casa aceea și am ridica alta în apropierea altor munți, în spațiul altei spiritualități. Numai că e greu de presupus că există pe pământ vreun loc în care s-o poți lua, mereu și mereu, de la capăt. Câtă vreme nu știm decât despre o singură naștere, nu ne putem iniția în repetabilitatea începuturilor și, deci, nu trăim libertatea decât ca iluzie, decât ca posibilitate de a ne manifesta între patru pereți cu toate calitățile și defectele noastre. Când și pereții ajung să ne strângă, pariem totul pe suflet și ne trufim cu această nouă înfrângere, cu îngenunchierea în fața dogmelor și în fața dogmaticilor vremurilor. Din clipa aceea, domiciliul nu mai înseamnă nici măcar un ascunziș, ci un straniu monument funerar prin care se învălmășesc umbrele, ferindu-se din calea tălpilor care duc, de colo, colo, numai neliniști. Din clipa aceea, în ferestrele casei numai Calea Robilor se oglindește.

În politică, dominația se obține numai și numai prin luptă.

- Președintele sindicatelor se bucură, în general, de respect din partea celor care nu l-au cunoscut îndeaproape, fandează dibaci Vanea Plosneac. Nu de mult, fruntașul sindicaliștilor făgețeni insinua că am încercat să-l numim consilier șef al Inspectoratului Ținutal de Cultură și prin această acțiune "diversionistă" urmăream decapitarea mișcării sindicale din Făgetina... Măi să fie! Chiar crede dumnealui că prim dregător peste instituțiile culturale ale unui ținut ca Găgetina poate fi numit orice știutor de carte?

- Păi, ce? Nu știe? E intelectual, dom'le!, se mândresc liderii, pe bună dreptate, în vreme ce scot din buzunare și de pe unde se mai întâmplă, cărțile șefului lor.

Plosneac nu se lasă impresionat de vederea cărților. Lui nici nu-i plac cărțile de istorie, ci doar cele de poezie declamativă, pe care le și memorează cu real talent. În clipa de față, știe pe dinafară 18 675 923 729 versuri și jumătate, dar, din păcate, cei cărora tocmai li se adresează nu par să aibă vreo predispoziție lirică.

- Acest țâfnos lider de sindicat proclamă public că nu sunt de acord cu președintele Tirănescu. Dacă președintele sindicatelor a ajuns la asemenea insolențe, o vină, trebuie să recunoaștem, purtăm și noi, cei care, cu bună credință, i-am acordat mai mult credit decât i se cuvine. Am răspuns astfel la mai toate chemările ce ne-au fost adresate, participând la așa-zisele analize cu liderii de sindicat din unitățile economice "analizate" care repede s-au dovedit a fi penibile întruniri, folositoare doar celor care le-au pus în scenă pentru a demonstra "plebei proletare" cât de grijulie este față de interesele ei aristocrația sindicală.

- Minciună, noi iubim proletariatul!, strigă cei 24 plus unu lideri sindicali, într-o deplină armonie, care se întinde pe două octave și jumătate.

- În dezarmonie cu tâlcul zicalei populare *"dacă îi dai nas lui Ivan, el se urcă pe divan"*, noi am dovedit o atitudine cooperantă față de președintele sindicatelor. Dânsul însă, influențat de orgolii și interese conjuncturale, sare mereu la creastă, fără să-i pese că prin actele sale nesăbuite poate produce victime... Nu-i nimic, căci va veni și ziua în care cei ce urzesc mereu intrigi și răutăți se vor îneca în propriul lor venin. Amin!

Conducătorul s-a înecat în propriul venin și s-a prăbușit într-un leșin pe treptele templului. Nu i se mai întâmplase niciodată așaceva și, de aceea, nu-și putuse închipui că și el este muritor, asemeni tuturor oamenilor. În consecință, când și-a revenit din leșin, lumea i s-a părut ireală și, crezând că, totuși, a murit, păși împleticit pe trepte spre intrarea în templul Istoriei. L-au întâmpinat gărzile înarmate, niște făpturi asemeni heruvimilor pe care și-i închipuie lumea, iar Conducătorul a îngenunchiat în fața lor ca să se spovedească.

- De ce îngenunchezi?, l-au întrebat gărzile.

- Pentru că vreau să explic, să nu se creeze confuzii asupra guvernării mele... Preafericiților, pe mine m-au durut mereu genunchii... S-au străduit medicii să mi-i vindece, m-au îndopat cu hapuri și m-au supus tuturor terapiilor cunoscute, dar genunchii au continuat să mă doară... Și mi-a fost teamă pentru viitor, trebuia să-mi asigur un viitor ușor ca fulgul, ca să nu am de dus poveri pe umeri și să mă prăbușesc din cauza genunchilor... De asta am furat prin licitații trucate, prin lefuri necuvenite ca membru al unor inexistente consilii de administrații, prin impunerea de taxe pentru protecție politică și printr-o mie de alte ticăloșii... Dar nu sunt vinovat, preafericiților, totul s-a întâmplat numai din cauza genunchilor...

- Lasă vorba și circulă, cetățene!, s-au zburlit spre el gărzile de la intrarea în templul Istoriei.

- E adevărat, am călătorit prin lumea întreagă pe seama contribuabililor, dar tot din pricina genunchilor, pentru că m-am temut, prefericiților, că, mai târziu, n-o să mai pot merge...

- Cetățene, lasă vorba și întoarce-te în lumea ta!, l-au îmbrâncit gărzile pe scări.

De acolo, de jos, dintre nefericiții pe care-i conduce, el continuă să se spovedească:

- E adevărat că mi-am înșelat nevasta cu subalternele, dar am făcut-o din cauza acelorași genunchi inflexibili și dureroși...

Trecătorii îl văd, îl aud, dar nu știu ce să creadă. Îl salută, totuși, cu respectul datorat primului demnitar al ținutului, apoi își văd de drum. Câtăva vreme, Conducătorul înregistrează apatic defilarea de saluturi, apoi pricepe că încă e viu și că genunchii îl chinuie ca deobicei.

- Trăiesc!, se bucură el, dar fără să fie sigur de asta.

Sindicaliștii, cuprinși de o ciudată neliniște, caută spre răzoarele cu trandafiri semnele discrete ale unei posibile ieșiri din impasul veșnicelor dispute cu tribunul politicii ținutale. Dar mugurii sunt atât de firavi și de abia precizați încât e greu să intuiești dacă vor crește floare sau spin.

- Așa cum domnul Plosneac s-a prezentat, s-a prezentat ca ultimul om!, scrâșnește sufocat șeful șefilor sindicali. Iar aprecierile pe care le-a făcut... sunt o jignire adusă revoluționarilor care au murit în decembrie 1989. Dacă nu era revoluție, nici domnul Plosneac nu era prefect...

Tribunul ținutal înflorește de plăcere. Nimic nu-i produce o satisfacție mai deplină decât confruntarea, gâlceava vag politicească în care se lasă ademenit în mod conștient și premeditat, ca să-i poată altoi, după aceea, pe adversari cu ciomagul cuvintelor pontos colorate de să le meargă fulgii.

Trăiește cu o voluptate aproape sexuală zărvuiala politicească, schimbând măștile în permanență ca să poată fi doar el cel îndreptățit să arate cu degetul.

- Așa este, domnule sindicalist, dar nici dumneavoastră nu erați președinte de sindicat. Rămâneam fiecare pe posturile noastre. Eu director la o societate comercială, iar domnia voastră muzeograf și colaborator la cooperativa "Ochiul și timpanul".

Apărătorul celor ce muncesc se preface a nu observa că i s-a arătat obrazul ca informator al securității, tocmai acum în prag de lege Ticu Dumitrescu, când o vorbă spusă-n vânt, dar nimerită-n plasa cui stă de veghe, te poate șterge definitiv de pe liste. Iar fără liste, viața nu mai are nici un chichirez, iar vocația de apărător al intereselor celor mulți și veșnic asupriți nu mai face nici măcar cât lampa spartă din podul bunicilor.

- Domnul Plosneac dorește fair-play din partea tuturor, dar dumnealui este fair-play? Nu este... Cine-i permite să tropăie cu cizmele în viața omului? În virtutea cărui drept o face? Este revoltător ceea ce se întâmplă... Nu știu cine l-a ticăloșit așa, că tot vorbește de ticăloșie. Cred că funcția... Nu se poate colabora cu domnul Plosneac. Este un personaj cu totul exotic...

Maidanezii, speriați de gâlceavă, se bulucesc spre treptele de marmură ale palatului administrativ și încep să latre, neconvingător, spre ferestrele de la etajele superioare.

Purtăm numai vina ignorării ferestrelor. Alte vini nu există. Există numai obloanele, începând cu cele zece porunci.

- Dumnezeule, cum îl înduri?!, îl aud protestând pe sacerdotul care-mi ascultă gândurile, dar numai până acolo până unde poate el să priceapă.

Cele zece porunci au fost constituția adolescenței popoarelor, apoi s-au trasformat în obloane. Zadarnic există ferestre, dacă uiți obloanele trase.

Apoi, și mai întunecate, și mai nepătrunse, s-au lăsat peste ferestre calendarele cu sfinți și despotismele cinstirii memoriei lor.

- E prea mult!, strigă sacerdotul, astupându-și urechile. Aici trebuie să fie lucrătura necuratului sau ale scârbavnicilor sectanți!... Doar stă scris să cinstim iluminătorii...

Nu-i poți cere sacerdotului să priceapă că iluminător înseamnă fereastră și că sărbătorile au fost create pentru oameni și nu invers. El poartă lanțurile zornăitoare ale dogmelor și nu face nici un efort să se lepede de trufia de a se considera unicul stăpânitor al adevărului. Cândva, vom ști cum I-ar fi plăcut bunului Dumnezeu să-L cinstim. Cândva, vom afla că, indiferent cum anume L-am cinstit va fi fost pe placul Său. Dumnezeu e unic, numai vanitățile noastre pământești ne dezbină.

Undeva, pe creasta Mestecănișului, departe de lume, trăiește un om care, în aproape o viață, nu și-a amintit de Dumnezeu decât de trei ori, dar fără a se închina vreodată. Omul acela nu rupe o frunză, decât dacă trebuie să-și astupe o rană, nu vânează decât dacă îi este foame. De când se știe, el doar contemplă frumusețea din jur și e fericit. Când îi mai rămâne timp, îngrijește mormântul comun al eroilor primului măcel planetar, cinstindu-i și plângându-i, în felul lui, pe toți cei care au murit acolo, în munți, pentru patriile lor îndepărtate. Nu s-a pedepsit cu singurătatea, ci s-a născut acolo și s-a obișnuit. Când va muri, cu trupul lui se vor hrăni sălbăticiunile, iar lui i se pare firesc să se întâmple așa.

Ce se va întâmpla, însă, cu sufletul lui? Dacă aș încerca presupuneri, ar fi ca și cum aș da cu piatra. În definitiv, cine mă îndreptățește să-l judec? În definitiv, cine vă îndreptățește să-l judecați?

Ai!, și ce fericiți am fi fost, totuși, de-a lungul istoriei, dacă ni s-ar fi dăruit, prin nașteri, harul lipsei lui de trufie!...

Vanea Plosneac cunoaște ca nimeni altul și marea artă a sindicalismului nirvănesc, pe care îl răsucește pe degete cu voluptate, fără să-i pese prea mult de icnete sau de ovații. Dumnealui iubește pătimaș jocul de-a șoarecele și pisica, iar pentru o astfel de îndeletnicire nu există mediu mai prielnic decât cel sindical.

Cu ștabii sindicali, tribunul nostru ținutal se poartă când mai cumplit decât Ivan cel Groaznic, când mai blajin decât înțeleptul Solomon, pe care el singur, de bunăvoie și nesilit de nimeni, și l-a ales drept model de viață politică. În consecință, izbucnește imprevizibil:

- "*Există pentru toți loc sub soare*", scrie Cartea Sfântă. Și eu cred în acest adevăr. În Organizația Ținutală Nirvana a Partidului nu vor avea loc "încăierări" pentru ocuparea locurilor eligibile pe listele electorale. Și chiar dacă ar fi să acceptăm o astfel de ipoteză, prin cunoscuta ipoteză a reducerii la absurd, atunci va intra în rol cu întreaga-i autoritate și intransigență antrenorul. În lotul de bază al fiecărei formațiuni politice vor intra jucătorii aflați în formă maximă, cu mare priză la public, apți să câștige competiția. Alte reguli nu cunoaștem și, chiar de cunoaștem, nu le acceptăm.

Măreț bărbat între trecătorii de rând este, în clipa aceasta, Vanea Plosneac!

Seamănă, în vecinătatea băncii galbene, care trosnește din încheieturile putrede, cu Colosul din Rodhos și, de fapt chiar și este Colosul politicii noastre ținutale, la care toți caută cu teamă, cu respect, ba chiar cu speranță și cu idolatrie.

Și dacă toți o fac, de ce ar avea ezitări tocmai bieții sindicaliști-șefi?

Pentru că i-a târnosit Plosneac de le-au mers fulgii?

Aș, târnosirea este regula jocului politic, adică unul supune, iar ceilalți se îndeasă la resturi după ce s-a îndestulat stăpânul.

Drept urmare, la începutul anului de grație 2000, șefii sindicaliști își reanalizează gândurile lăuntrice, le poziționează în istorie și decid:

- Partidul plosneacilor este într-adevăr un partid național și se dovedește pe deplin social democrat!

Departe, în primăvara reală, stejarii cei vechi ai Nirvanei se trezesc asaltați, pe neașteptate, de pițigoi, niște păsări ciudate cărora li se mai zice și gaițe de stejar, pentru că în ramurile stejarilor își fac cuiburi.

Un oraș fără cuiburi, abandonat de cocori, de rândunele, de gugușiuci și de grauri, un oraș condamnat ruinării, bântuit deja de lilieci și de fluturi cât palma. Un oraș hăituit de ideologii și jefuit sistematic în numele ideologiilor. O alomerare de pietre și lespezi, lespezi mari pe care se dansează frenetic, furios, disperant.

Sus, pe deal, s-au uscat pădurile și morții din morminte, urmând să se prăbușească iarăși pe pământ în vremea ploilor diluviene ale ultimului sfârșit. Jos, în valea râului bezmetic, mileniile se despovărează de deșeuri, iar în aglomerarea aceea de despovărări prăsesc, deja, molimele vestitoare ale ultimului sfârșit. Până atunci, oamenii se zbat în apocalipsele vieților lor. Până atunci, oamenii abat asupra naturii un adevărat convoi de apocalipse.

Pe străzile orașului, vorbim despre vise, dar fără a visa, ci numai încercând să spulberăm singurătăți.

- Mâine, poimâine, îmi cresc copiii și scap de griji!, declară fiecare trecător, fără să realizeze că, în curând, va muri singur.

Câțiva, fericiții, își scot nepoții la plimbare prin parcuri și scuaruri. Ei mai au de trăit, ei se prelungesc dincolo de dealul cu copaci și cu morți uscați, dincolo de valea fetidă a molimelor ce vor fi să vină.

Cei care nu mai au pe nimeni se înghesuie în liniștea răcoroasă a bisericilor. Se simt atât de osteniți, încât nu-i mai ispitește nimic: nici viața, nici Dumnezeu. Teama, aburul înghețat al însingurării, le încleștează sufletele și-atunci, ca să se elibereze de teamă, își îndreaptă fața spre icoane. Idolatrizează icoana, ridică un zid între ei și Dumnezeu. Idolatrizează propăvăduitorul, fac danii și se simt, apoi, oarecum împăcați, de parcă l-ar fi mituit pe Dumnezeu și ar fi primit talonul care să-i îndreptățească să culeagă fructele raiului.

Apoi vine vremea cinei și cinăm. Vine vremea dragostei și iubim sau facem dragoste. Vine vremea responsabilităților și ne inițiem în ură și în singurătate. Vine vremea somnului și ascultăm neliniștile de dincolo de naștere. Vine vremea, trece vremea.

Cândva, vom muta povara de pe sufletele noastre. Cândva, o să fie bine, pentru că trebuie să existe, totuși, un echilibru.

- Hei, voi, urmașilor! Cinați, iubiți-vă, inițiați-vă, odihniți-vă!...

Vine vremea, trece vremea.

La întâiul cântat al cocoșilor, orașul îmbracă veșminte poleite, apoi se așează tacticos la masa de scris pentru a-și caligrafia mesajele adresate viitorimii.

La al doilea cântat al cocoșilor, orașul iese în stradă, respiră blajina răcoare a dimineților, apoi pășește hotărât în cotidian, bandajându-și neliniștile cu speranțe.

La al treilea cântat al cocoșilor, orașul își adună în Agora băncilor din lemn putred, vopsit în galben, inteligențile lui rostitoare și începe să cugete cadențat de parcă abia acum s-ar naște pentru prima dată.

Câtu-i ziulica de lungă, orașul se anonimizează în Agora, îngenunchind supus la picioarele marilor bărbați ai zilei care numai pentru binele cetății există.

Dinspre veșnicie, viitorul iscodește cu priviri indiscrete și se îndrăgostește definitiv și iremediabil de marii agorieni ai prezentului. Pentru că toți, dar absolut toți, sunt de un altruism epopeic și nu lasă clipită să le treacă prin carne fără a trage brazdă adâncă în care să dea colț patriotismul, spiritul comunitar și veșnica preocupare față de prosperitatea nației.

O dată la patru ani, și încă în două reprize, orașul recunoscător scoate în stradă afișele, icoane ale vrednicilor lui agorieni, determinând trecătorii de fiecare zi să se închine preasfințiților binelui public cu nedisimulată evlavie.

- Cinste lor!, scandează imnic o anumită majoritate pietonală.

- Osana, Nicanor Țidulă, Mihai Metan, Ghiță Poiană și Mihai Bîtcă!

- Osana, Vanea Plosneac, Adam Răiescu, Simion Cădelnic și Bazil Piniuc!

- Osana marilor luptători pentru binele public!

Cuvintele, revenite în piatra vocației lor ziditoare, se agață de ziduri, de paginile ziarelor, de scala aparatelor de radio și se insinuează în conștiința publică asemeni mucigaiului. Deasupra lor, din rama geamului de sus al Palatului Administrativ, Nicanor Țidulă presură peste creștetele aceleeași nații pedestre petale de trandafir, cu gesturi ample, generoase, care-i îngăduie să-și admire mâinile, atotputernicele și magnificele lui mâini proprii și personale, cu care strunește dibaci, de mai bine de o veșnicie, frâiele putrede ale administrației ținutale.

Dinspre copacii din parc, câțiva guguștiuci trupeși cobesc despre trecerea vremii, încătușând cu ghearele eterna zbatere a sevelor.

Dincolo de fereastră, eterna zbatere a sevelor numără anotimpurile, presurând asupra orașului nostalgii de pripas. Dincolo de copaci și de gardul din sârmă ghimpată care-i desparte, pentru totdeauna, copilăria de adolescență și de restul vieții, rătăcesc nostalgiile adevărate, profunde, clătinătoare. Bărbatul aparține orașului acesta, anotimpurile acestui oraș îi înfășură singurătatea. Dincolo de păduri și de sârmă, i-au rămas doar copilăria, o soră și toate mormintele străbunilor. De aici până dincolo e cale de aproape jumătate de veac și o înșiruire de dealuri domoale, pe care le poți păși în cel mult o jumătate de zi, dacă ai avea cum răzbate printre armele grănicerilor și prin gardul ghimpos care-ți împarte viața în două.

Grănicerii sunt pioni pe tabla de șah a Istoriei, iar gardul - expresia vrăjmășiilor ei primitive. Ca să dispară, ar fi suficient să ne abandonăm înstrăinările și să ne rupem de dogme, ceea ce este imposibil, pentru că Istoria nu poate exista fără înstrăinări și fără dogme.

După aproape o jumătate de veac, într-o clipită blajină a omenirii, bărbatul pășește liber spre punctul cardinal al copilăriei sale. Ajunge într-un sat care nu mai este al copilăriei și întreabă din poartă în poartă de fata lui Gătej, cel bejenit în sudul Bucovinei, dar oamenii tineri ai satului nu-și mai amintesc de vremurile bejaniei și nici de victimele lor. Doar bătrânii mai tezaurizează astfel de întâmplări. În sat există un singur om bătrân, o femeie sleită de doruri tainice și care nu poate închide ochii pentru că localnicii nu reușesc să-i aprindă lumânarea cea bună, care să o călăuzească în lumea cosmică a împăcărilor depline.

Străin în satul nașterii sale, bărbatul cercetează colbul drumului și, deodată, regăsește urmele desculțe ale copilului de odinioară. Calcă pe urme de parcă ar vrea să se recupereze pe sine și să-și mute, apoi, nașterea în orașul celorlalte trăiri. Durează recuperarea urmelor, până în ușa unei case bătrânești durează recuperarea urmelor.

Când apasă pe clanță, lumânarea din sfeșnic se aprinde singură, poleind încăperea într-o lumină mângâietoare.

- Te-ai întors, Constantine!, murmură glasul femeii de dincolo de aproape o jumătate de veac.

Departe, în templul Istorie, se încheagă prima ei lacrimă.

Liderul de sindicat, care nu pierde nici o ocazie de a se afla la timp în Agora, simte că se sufocă de indignare în fața execesului de demagogie, așa că folosește iarăși spray-ul de astm, dar fără să înregistreze vreo ușurare. Se simte bietul de el atât de strivit între sediul sindicatelor și palatul administrativ încât ar lua-o la fugă spre unde o vedea cu ochii, dar e prea inteligent ca să o și facă.

El știe că e suficient să se ridice de pe banca vopsită în galben și, imediat, pe scândura liberă se așează altcineva.

Tot așa și în politică: cum te ridici, cum se așează altul, așa că-i musai să-ți reconsideri poziția să cauți și să te faci necesar altundeva.

Până mai ieri, sindicalistul a fost democrat, dar democrații l-au dezamăgit profund și tragic, dându-i de înțeles că, în legislatura care urmează, nu va mai fi desemnat pentru un loc eligibil în Consiliul Ținutal.

Fără loc eligibil, democrația nu face nici doi bani, așa că bietul lider s-a văzut obligat să înceapă tatonări disperate pentru identificarea unui alt loc eligibil pe listă.

În zilele care au urmat, a avut o întâlnire discretă chiar și cu Stelian Săcureanu, o întâlnire care i-a umplut sufletul cu atâta speranță încât, vreme de o lună, n-a mai avut nevoie să folosească spray-ul contra astmului.

Îi era suficient să iasă în părculețul cu bănci galbene, în Agora zilei, și să zică:

- Țara, domnilor, se află în pericol de a fi federalizată. O să-mi asum eu responsabilitatea păstrării integrității ei slujind cauza unui partid autentic național!

În clipele acelea, liderul era magnific.

Semăna, cumva, cu tribunii naționali de altădată, mai ales dacă îi priveai imaginea oglindită în geamurile dicret fumurii ale băncii de peste drum.

Din păcate, Stelian Săcureanu pare să fi uitat de el imediat și-atunci imaginea tribunilor naționali a prins să se estompeze, să se dilueze încet-încet, și-abia după prima ploaie imaginea reflectată în geamurile largi ale băncii a prins iarăși contur, dar un [illegible], amintind în mod straniu de Vanea Plosneac, care și el e un tribun al adevăratului sentiment național, din moment ce a declarat, cu diverse ocazii, că religia lui este Făgetina.

Prin religii, prin patrii și prin etnii, oamenii renunță, fără să vrea, la unica lor identitate reală. Se strâng, grupuri-grupuri, participă la ceremonii și acceptă identitatea mistică a paticipării la spectacol. Apoi, nu mai au de ales, trebuie să trăiască după regulile stabilite acolo, unde s-au adunat prima oară pentru a încerca să înțeleagă împreună. Deprind un anume limbaj și își imaginează doar între limitele acestuia. Visează, nădăjduiesc și există între aceleași limite. Cine încearcă evadări este izgonit, ca să nu primejduiască aparenta ordine a convențiilor comunitare numite religie, patrie, etnie.

Valorile tradiționale ale umanității înseamnă tot atâtea îngrădiri pe care omenirea le-a acceptat de dragul unei autosugestionate împăcări cu sine. Valorile tradiționale ale umanității sunt, de fapt, jaloanele incapacităților ei. Odată cu trecerea timpului, odată cu inventarea roții, legilor și destinului, oamenii și-au modificat înfățișarea și sunt asemeni idolilor ocazionali, idolatria devenind, încetul cu încetul, principala caracteristică a vieții pe pământ.

- Prostii!, protestează aproapele meu, apoi vorbim despre ale noastre.

- Ai auzit, continuă el, că în Helsinki s-a comis, în luna iunie a anului 2001, o singură infracțiune? Închipuiește-ți că un tânăr biciclist a rulat pe trotuar și i-a cerut unei bătrâne să se ferească din calea lui!...

Strălucește de satisfacție chipul aproapelui, de parcă lui i s-ar datora absența criminalității în orașul Helsinki. Îl las să se bucure. În definitiv, costă atât de puțin să-ți bucuri aproapele. Fericirea lui constă doar în a nu fi contrazis.

- Și încă una: americanii vor folosi clonarea în tratarea bolilor de oase, a infirmităților și handicapurilor fizice!...

Strălucește de mândrie aproapele meu și nu costă nimic să-i amplici fericirea doar prin simplul gest de înclinare a capului. Aprobarea îi dezlănțuie optimismul, iar aproapele meu încearcă o bet[illegible] sufletului atât de molipsitoare încât și eu ajung să mă si[illegible]dru de inexistența criminalității în orașul Helsinki și de u[illegible]rogrese realizate de cercetarea științifică americană.

[illegible]rângem mâinile, apoi pornim fiecare înspre altă direcție [illegible]duce orașului vești încurajatoare și a-l elibera de angoase.

O haită de maidanezi gălăgioși spulberă, pentru o clipă, liniștea vizionară a Agorei, dar, din fericire, câinii trec, iar politica militantă rămâne. Rămâne să încânte spiritualicește sufletul liderului sindical, care își fixează privirile pe chipul de bujor veștejit al tribunului Plosneac și care tremură de emoție, o emoție vie și perceptibilă, care nu poate scăpa nici măcar oratorului, care continuă și mai avântat:

- Lăsăm, în continuare, porțile deschise oamenilor de calitate cu care știm că va trebui să înfăptuim politica Partidului după câștigarea alegerilor...

Într-adevăr, porțile Partidului și alte tuturor partidelor, galbene ca și băncile din cel mai mic parc al orașului, stau larg deschise, iar lumea politică circulă, intră-iese, caută, află ce-i trebuie sau pleacă mai departe.

Leafa lunară a unui consilier local sau ținutal este de minimum două milioanea lei pentru participare la o singură ședință lunară de consiliu, așa că reorientările ideologice se produc rapid și conform legilor implacabile ale dialecticii.

"Doamne, de n-ar zice iar că-s rozaliu ca un purceluș abia ințărcat!", se frământă, tot lăuntric și asemeni oricărui personaj dintr-un roman cu chichirez, liderul de sindicat, ascultându-l pe orator cu sufletul dezbinat între ură neputincioasă și respectuoasă evlavie.

- Acceptând înrolarea sub un stidard, am dobândit calitatea, ca să spun așa, de "ofițer" al Partidului, continuă Vanea Plosneac, fără să observe că în jurul băncii lui galbene, care deja scârțâie din încheieturile putrede, s-au adunat mai toți maidanezii orașului. Ca politician sunt adeptul unui percept în afara moralei creștine: Să răspunzi cu forță răului, altfel ești răspunzător pentru extinderea lui.

De parcă ar pricepe ceva, maidanezii se trag cu un pas îndărăt și mârâie subțire.

- Iubesc și admir de când mă știu oamenii vrednici și cinstiți, care în viața lor reușesc să îmbogățească zestrea de valori cu care specia noastră umană își asigură necontenit progresul.

La capătul aleii, Dragoș, nebunul orașului, se oprește, ridică piatra și o zvârle spre pițigoiul care trece în zbor chinuit pe deasupra urbei.

Maidanezii, atenți la tot și la toate, urmăresc să vadă dacă piatra doboară pasărea, apoi cată cu priviri lacome spre politicianul care vorbește trecătorilor.

Singur, numai clopotul vorbește trecătorilor, spulberând neliniști dintr-o zare în alta. Cumplită uneală e clopotul, neînduplecată tortură e sunetul lui dogit, vegheat îndeaproape și la fel de dușmănos de ceasornicul vechi al turnului singurătății. Fericiți sunt cei care nu aud clopotul și ceasornicul, dar și mai fericiți sunt trecătorii care le ignoră pentru că au de trăit și sunt conștienți de asta!

Mai aproape, dar la fel de stranii, stau balcoanele singurătății, mereu alomerate de cetățeni mai lacomi decât fiarele, mai neîndurători decât trecerea timpului și mai cumpliți decât cumplitul dangăt al clopotului. În preajma balcoanelor singurătății, se înșiruie balcoanele oamenilor care trăiesc, în liniște, diminețile, zilele, înserările, nopțile, și își aud sufletele cântând la lumina stelelor. E superb orașul acelor balcoane, iar oamenii cântând sub spuza luminii par croiți și chiar sunt croiți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Când se aud clopotele și când ceasornicul le prelungește ecoul, vraja se sparge, iar Dumnezeu își întoarce chipul îngândurat spre cealaltă zare a Universului. În absența Lui, căutăm un alt punct de sprijin, ridicând ochii spre clopote, spre ceasornice și spre balcoanele singurătății.

- În numele Domnului, căiți-vă!...
- În numele Patriei, îndurați!...
- În numele Neamului, sacrificați-vă!...
- În numele Graiului, urâți-vă!...
- În numele Viitorului, risipiți-vă!...

Rând pe rând, mai dușmănoase decât dangătul clopotului și cadențele buimace ale ceasornicului, se aud poruncile din balcoanele singurătății, iar trecătorii le îndeplinesc cu o cumințenie incredibilă, de parcă inițierea în însingurare ar însemna totul pentru ei și pentru cei care vor veni după ei. Generație după generație, trecătorii se căiesc fără să fi păcătuit, îndură fără să aibă de ce, se sacrifică la fel de inutil, urăsc și se risipesc în anonimatul uriașei piețe a templului Istoriei.

Deasupra lor, într-o amețitoare plutire, păsările zvâcnesc din aripi cernite, poate a moarte, poate a pustiu, poate a nedumerire.

Deasupra lor, ba încă și mai sus, dincolo de păsări și de nedumerire, clipesc stele umede, așteptând clipa în care, prin cântec, omul pare croit și chiar este croit după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Discursurile celui mai strașnic politician zonal farmecă, întotdeauna, chiar și atunci când contrariază, printr-o sensibilitate poetico-patriotică băștinaș-homeriană:

- Îndrăgesc nespus de mult tot ceea ce a creat frumos și magnific natura în tainica-i lucrare de milenii la rând. Mă copleșește "cerul verii străveziu" din satul copilăriei mele, Pungeasca, comuna Grădinița, dar și fluieratul vântului hai-hui în iernile năprasnice ale acestei mirifice așezări făgețene, atestată de pe vremea lui Bazil Wolf și propusă de arhitecți obedienți, aflați și astăzi pe scaune de comandă, pentru dezafectare...

- Jos Bazil Wolf! Jos ruralii și restitutio in integrum!, strigă, apropiindu-se solidari, cei 24 de membri de sindicat cu funcții de conducere care și-au urmat liderul ținutal în Partid.

- Nu-i vorba de Bazil Wolf pe care-l știți voi, precizează liderul, și-atunci cei 24 de membri-șefi ai sindicatului Partidului se luminează la chip și izbucnesc, instinctual și tradițional, în alte urale la fel de avântate:

- Trăiască Bazil Wolf! Trăiască ruralii și restitutio in integrum!

Speriați de larmă, maidanezii încep să latre îndrăcit și nu se potolesc până nu se aude iarăși vocea calmă și înțeleaptă a liderului politic ținutal:

- Sunt om și nimic din ceea ce este omenesc nu îmi este străin. Tatăl meu, Victor Plosneac, domiciliat în satul Pungeasca, comuna Grădinița, veteran de război, m-a povățuit să urmez pilda biblicului împărat Solomon, rugându-l pe Bunul Dumnezeu să-mi ofere înțelepciune și nu avere...

- Trăiască monarhia! Jos republica lui Tirănescu!, izbucnesc cei 24 de sindicaliști, când aud că trebuie să-l urmeze și ei pe biblicul împărat Solomon.

Strigătul sindical unitar, dar care gafează pentru a doua oară într-un răstimp atât de scurt, îl deranjează teribil pe marele bărbat politic al urbei.

- Este cât se poate de trist, zice domnia sa cu nedisimulat sarcasm, că după dictatura proletariatului în tânăra noastră democrație s-a instaurat dictatura sindicală, căreia i-a fost foarte ușor să se înrădăcineze, având în vedere că fondul de cadre, alcătuit din lumpenproletariat, a rămas același...

- Lupmen ești tu, bă!, nu se poate abține un lider din cei 24, dar șeful politic nu îl ia în seamă.

Pe seama Istoriei, s-au construit mituri, adică amăgirile care justifică suferințele, abuzurile, dezbinările, și crimele. Eu am trăit Istoria de la capăt și până aici, am trăit și am murit de atâtea ori pentru capriciile ei încât n-o mai pot îndura și vreau să trăiesc, măcar acum, așa cum simt nevoia să trăiesc între cele două nașteri de la un capăt și până la celălalt ale vieții acesteia.

Aveam, undeva pe pământ, într-o poiană uitată, câțiva stupi de albine. Trăiam, apoi a venit călărețul și mi-a cerut mierea stupului și carnea vânatului. I le-am dat și am continuat să trăiesc. Și a venit iarăși călărețul să-mi ceară să lupt alături de el, pentru că ar fi venit dușmanii și că dușmanii aceia au să-mi ia mierea stupilor și carnea vânatului.

- Ori ei, ori dumneata, pentru mine-i tot una. Se vede treaba că așa-i construită lumea aceasta și că mereu se va găsi cineva care să-mi ceară mierea și carnea...

Am fost slab, atunci, și l-am urmat, tot așa cum l-au urmat și bărbații din poienile acelor munți, păduri și ape. Ne-am luptat voinicește până am simțit usturimea fierului ascuțit, apoi am murit pentru prima dată, din capriciul Istoriei, căci n-am avut inimă rea să izbesc cu piatra sau cu fierul și să curm viața unui seamăn. Când m-am întors, printr-o nouă naștere, în poiana cu stupi, urșii îmi sfărâmaseră stupii, iar sălbăticia îmi și îșfăcase poiana.

- Nu-i nimic, o să urc mai înspre inima muntelui, acolo unde nu va răzbi nimeni să-mi ceară mierea stupilor și carnea vânatului...

Câtăva vreme, am trăit fericit, departe de Istorie și de obligațiile față de ea. Apoi a venit, iarăși, călărețul, mi-a luat mierea, carnea și mi-a cerut să cred în sacralitatea lui și în legile lui. Am fost slab și am cedat. De atunci, călărețul nu mai ostenește să-mi ia totul, chiar și viața, chiar și cealaltă naștere, cea de după viața de care eram conștient. Oriunde m-aș fi mutat printr-o nouă naștere, tot mă afla călărețul acela apocaliptic și, purtând alte haine și arme, alte legi și cuvinte, nu ostenea să-mi ia totul, în vreme ce eu mă sleiam și abia dacă îndrăzneam să mă mai nasc încă o dată.

Închinările mele atât de des repetate se numesc tradiție, iar vrăjmășia neostenită a călărețului - Istorie. Cam ăsta-i tâlcul vieții, oameni buni!...

În zilele în care oamenii de afaceri vin să-și dea obolul pentru cauza partidului, Nicanor Țidulă se simte excitat ca un adolescent la primul bal din viața lui.

- Cât?, întreabă el nerăbdător și stăpânit de o ciudată stare erectivă.

- Cinci mii de dolari, răspunde clientul partidului, înfățișând vederii un plic nesigilat, în deschizătura căruia steclesc prăzuliu bancnotele tipărite peste Ocean.

- Prea puțin! Cu banii ăștia, riscăm să pierdem alegerile și te ștergi definitiv pe bot de câștigarea licitațiilor!, amenință, într-o doară, Țidulă, iar omul de afaceri intră într-o panică aproximativă, dar cât se poate de reală.

- Aș mai putea adăuga ceva, dacă mi se reeșalonează datoriile către stat...

- În regulă, se face! În clipa de față, interesul prioritar al statului suntem noi și cauza noastră... Așteaptă, nițel, în antecameră!... Trebuie să mă consult cu cine-i îndreptățit să decidă...

Când clientul iese, Nicanor Țidulă formează un număr de interior și ordonă să vină la el o funcționară oarecare, pe care o așteaptă ca un pândac în imediata vecinătate a uriașei uși capitonate a cabinetului. Subalterna, tânără, nurlie și fără prejudecăți, știe la ce trebuie să se aștepte în anume zile ale săptămânii, așa că intră în încăpere gata pregătită pentru a fi posedată furios și pedestru de năbădăiosul ei șef. Cu cât este chemată mai des, cu atât cresc îi șansele de promovare și de salarizare corespunzătoare, în semn de recunoaștere a incontestabilelor ei merite profesionale, pe care le exercită, vremelnic, doar în biroul dominant al administrației.

Când ostenește, Nicanor Țidulă își aprinde, satisfăcut, o țigară și, în vreme ce pufăie îndesat, iar juna funcționară își aranjează, cât de cât, ținuta, cere să fie chemat omul de afaceri care-i mai datorează o tranșă din obolul destinat cauzei partidului.

- Uite ce-i, am chibzuit, m-am sfătuit cu cine trebuie și am decis că interesele statului cer să-ți amâni datoriile către stat!, declamă el printre pufăieli ostenite, apoi, după ce pune și al doilea plic în buzunar, ordonă simplu: Următorul!...

Prin birouri obscure și plicticoase, june funcționare intră în alertă, presimțind că se apropie o nouă promovare și o altă mărire de salar.

Presimțind că se apropie ora astrală a neamului, bărbatul urcă treptele templului și se oprește foarte aproape de ușă. Ezită să intre, stă îngândurat de parcă și-ar reinventaria sufletul, apoi întoarce părelnic doar capul și rostește înspre munți și altare străvechi:

- Când, ca în Bucovina și în condițiile speciale din Bucovina, cu o majoritate de străini culți și bogați, stăpânirea noastră a neamului băștinaș se restabilește, el are datoria de a se ridica prin uriașe sforțări la situația predomnitoare în muncă și în cultură, fără care dominația lui e o simplă formă, supt care se poartă, întărindu-se zilnic, alte interese... Acolo la D-Voastră, România Mare nu e o Austrie mică, - aceasta s'o înțeleagă oricine și s-o înțelegem și noi, cu toate obligațiile ce impune această înțelegere... Austria a putut stăpâni prin calități și puteri pe care nu le avem și printr'un prestigiu tradițional care ni lipsește. România nu se poate sprijini nici măcar pe combinații de politică externă, ci numai pe valoarea etnică a neamului românesc...

Noi, trecătorii spre niciunde, ne privim ceasurile, dar uităm să le potrivim după ora aceea astrală, deși bărbatul din fața templului se întoarce spre lume și avertizează sonor:

- Cărturari și oameni politici, a uita aceasta ar fi mai rău decât o crimă; ar fi o sinucidere stupidă!...

- Cine e și ce vrea omul acela?, întreabă, atunci, unul dintre noi, trecătorii spre niciunde.

- De ce nu-și vede de ale lui, că doar porțile templului Înaltei Instanțe ale Istoriei sunt larg deschise?, întreabă altcineva dintre noi, trecătorii spre niciunde.

Îmi aprind o țigară. Suflă vânt dinspre munți și trebuie să mă opresc pentru a proteja flacăra în căușul palmei. Distrat, privesc peste marginea flăcării spre bărbatul înalt, incredibil de înalt, din fața porților deschise ale templului. Îl văd pășind spre negura înlăuntrului în clipa în care o voce de dincolo de porți îl îndeamnă:

- Poftiți, domnule Nicolae Iorga! Înalta Instanță a Istoriei vă așteaptă...

Bărbatul intră, iar porțile templului îl înfășură ca niște aripi uriașe, culegându-i parcă și urmele de pe trepte.

Strâng din umeri, de frig, de nedumerire sau doar din obișnuință, apoi grăbesc spre orașul care-și respiră calm zilele în care oamenii petrec.

Din clipa în care s-a decis să nu mai plătească taxe de protecție politică și jurnalistică, Nicodim Calafat știe că are de trăit pe muchie de cuțit și că afacerile sale sunt, deja, cu un picior în groapă.

- O să fac un ziar, domnule colonel, și o să spun în ziarul acela tot ce știu!, amenință el cu ochii spre tavan, de parcă acolo s-ar afla instalate microfoanele serviciilor de poliție politică. O să dau statul în judecată, domnule colonel, și o să cer douăzeci de miliarde despăgubiri pentru toate afacerile mele irosite pe funcționarii lui corupți... Puteam să pun pe picioare o nouă industrie, puteam îndesa cu parale bune seifurile bugetului public, dar n-am fost lăsat să o fac... Din banii mei și din banii statului s-au ridicat palatele bugetare de la marginea orașului, din banii mei și din banii statului s-au procurat limuzinele de lux ale trepădușilor care s-au substituit statului, domnule colonel, dar nu voi permite să mi se mai substituie și mie!...

Dincolo de ferestrele camerei, prin boscheți și crânguri firave, trupe speciale iau poziții de luptă. Nicodim Calafat zărește ridicola desfășurare de forțe și izbucnește în râs:

- Și dumneata, domnule colonel!... Ar trebui să vă împușc unul câte unul, până vă termin pe toți și scap bietul stat de molima care-l macină!...

Afară, un cagulat din trupele speciale dă alarma:

- Fiți atenți! Se pare că infractorul e înarmat!

Afară, un ziarist oarecare dictează la telefon:

- Calafat arestat!

Afară, pe terasa restaurantului de partid, trei mahări ai partidului discută aprins:

- Eu zic să intrăm în negocieri și, dacă plătește, ca deobicei, o să-l scap de tot circul ăsta!

- De ce să-l scapi tu, și nu eu? Nu-ți ajunge cât ți-a dat?

Pe neașteptate, Nicodim Calafat se ivește, înlăcrimat, în ușa cabanei.

- Pe ce mâini a încăput țara asta, domnule colonel!... Doamne, pe ce mâini!...

Ziaristul are o clipă de ezitare, apoi dictează la telefon:

- Când trupele speciale au intervenit cu vitejia care le este caracteristică, inculpatul a izbucnit în larimi și a cerut iertare...

E strâmt afară, e strâmtă ziua ca o carceră albă.

O carceră albă e templul neguros al Istoriei. O carceră albă întunecând întunericul, cum mărturisise cândva, tot înspre păsări, Nichita. O carceră pentru cuvintele tuturor martorilor.

- E dureros să-ți iubești nepământește patria, iar patria să nu ostenească niciodată în a te nedreptăți... Au fost 500 de colibe și case de chirpici în Fundata și tot atâtea familii de bucovineni și basarabeni care n-au vrut să trăiască în afara granițelor patriei. Aveam pe buletine câte o ștampilă cu inițialele "D.O.". Adică Domiciliu Obligatoriu. Marea majoritate au murit și sunt înmormântați în cimitirul Fundatei...

- N-a întrebat nimeni pentru ce vină vă condamnă patria natală la o pedeapsă atât de cumplită?

- Ba da, s-au pus întrebări și ni s-a imputat fuga din fața regimului bolșevic. Tocmai de aceea numai nouă, bucovinenilor și basarabenilor, nu ne-au fost retrase restricțiile domiciliare nici după 1956, când nemților și sârbilor li s-a permis să se reîntoarcă în Banat. Ei au avut unde să plece, noi nu. De aceea au rămas foarte mulți în Bărăgan, și acum mai sunt unii acolo, de aceea foarte mulți sunt înmormântați acolo. În cimitirul Fundatei, vezi scris pe cruci: "Ionașcu Petre sau altcineva / născut Igești-Bucovina/ decedat Bărăgan"...

- Dar copiii?

- Copiii aveau același regim ca și părinții. Pentru că n-au avut voie să facă școală, ci numai ciclul primar. Profesorii proveneau din rândurile foștilor deținuți politici, cărora li se îndulcise pedeapsa în domiciliu obligatoriu. Învățam alfabetul cu somități ale învățământului universitar interbelic...

- Și când ați reușit să evadați de acolo, martore Nichiforeanu?

- În 1955, odată cu ridicare restricțiilor domiciliare pentru bănățeni. Atunci ni s-a spus că noi, copiii bucovineni și basarabeni, putem să mergem mai departe la școli. Am profitat de ocazie și am făcut primele clase de liceu în particular cu profesorii universitari cu domiciliu forțat în sat, trecând examenele la fără frecvență, la liceul "Matei Basarab" din Slobozia. Apoi, destul de curând, am avut posibilitatea să mergem la învățământul de zi și să evadăm pentru totdeauna din bărăganul care ne primise cu atâta ostilitate. De parcă i-a fi fost dușmani și lui, și țării, deși nu le eram decât fii...

Senatorul Kolea Drojdiuk, gras, masiv, posesor al unui admirabil mers târșit, frumos ca un crai în raglanul de culoarea oțelului, trece mândru spre centrul orașului, lăsându-se admirat, la ceas de preumblare, de mulțimea alegătorilor.

- Îs brava, bisău′ meu!, cugetă șoptit vrednicul parlamentar cu binecunoscuta-i modestie.

- Domnule senator!, se apropie de el, plin de speranță, un bătrân cu un manuscris voluminos în mână. Sunt editorul Plămadă... Am, aici, manuscrisul singurului nirvănean recunoscut ca Erou al Umanității... Dacă ne-ați ajuta să-l edităm...

- Hm!... Și ce-a făcut ăsta de-i atât de erou, mă?

- A salvat oameni, domnule senator! Mii și mii de oameni...

- Și? Eu, care-s senator, nu tot asta fac? Ce mare scofală să salvezi oameni!?...

Ridică din umeri a nedumerire, apoi pleacă mândru spre ale lui, iar lumea, în trecere prin oraș, întoarce capul, privindu-l cu o schiță de zâmbet.

- Domnule senator!, îl acroșează, atunci, poetul care-i scrie, de regulă, articolele electorale. Mi-ați promis sprijin în editarea ultimei mele cărți, pe care, în mod respectuos, sunt gata să v-o dedic...

Luat pe nepregătite, Drojdiuk își scarpină îndesat, dar la întâmplare, anumite părți ale impozantei sale corpolențe, apoi se stropșește spre potăile care-i calcă, la fel de pofticioase ca întotdeauna, pe urme:

- Zât, javrelor!... V-ajunge!... Țara trece prin momente grele și de austeritate economică!...

- Și cu volumul meu cum rămâne, domnule senator?, întreabă poetul cu o ultimă fărâmă de speranță.

- Ia de la bogați, poete! Urmează-mi exemplul și fii haiduc, luând de la bogați cât îți trebuie!

Rămas doar cu singurătatea câinilor fără stăpân care-l împresură vâscoasă, poetul cată lung și hămesit spre intrarea restaurantului Gloria Partidului.

- Poate mai discutăm la o cafea, domnule senator!, zice el cu glas biblic, de închinare.

- De ce nu!, se bucură Drojdiuk de companie. Că doar cafeaua e jertfa partidului la temelia europeană a culturii noastre naționale!

Prin oraș se răsfață o zi albă și strălucitoare ca o carte încă nescrisă.

O carte încă nescrisă se prăbușește pe podelele templului, înspăimântând păsările care fâlfâie uriaș din aripi înspre vitralii.

- Ce-a fost asta?!, auzim dinspre păsări. Cine-și permite să ofenseze astfel Înalta Instanță a Istoriei?

- Martorul Nichiforeanu... Și-a scăpat sufletul pe podele, risipindu-l în toate cuvintele care-l compun...

Fâlfâie aripi prin negura templului, apoi se face tăcere, o tăcere cu podele crăpate.

- Să măture cineva! Să adune cineva cuvintele și să le arunce pe treptele templului! Aici nu avem nevoie de cuvinte. Și nici de suflete.

E frig, un frig viscolit, care încheagă cuvinte pe podelele tăcerii.

- În noaptea de 17 spre 18 iunie 1951, au apărut în satele din Banat în care se refugiaseră bucovinenii și basarabenii milițienii și, pe bază de tabele care erau întocmite din vreme, s-a făcut dislocarea oamenilor. La miezul nopții, s-a dat ultimatumul fiecărei familii ca, în maximum două ore, să fie gata de drum. La fiecare casă au fost lăsate câte două santinele dotate cu armament de război... Apoi, am fost urcați în vagoane și duși, sub escortă militară, înspre alt întuneric. Timp de o săptămână, n-am știut unde vom fi duși, apoi s-a răspândit zvonul că, deși fuseserăm destinați Siberiei, vom fi deportați în Bărăgan. După o veșnicie, trenul a oprit la Perieți, lângă Slobozia Veche, de unde am fost conduși pe un teren complet gol, parcelat în loturi de 2400 metri patrați. Existau, acolo, o mulțime de țăruși cu plăcuțe din scândură, pe care erau scrise numere de ordine. În jurul nostru roiau milițieni călări, care se grăbeau să ne repartizeze fiecărei familii câte un țăruș. Familia și țărușul. La țărușul numărul unu - familia Bîgu Ștefan, un basarabean care a murit între timp și a cărui soție trăiește și acum în satul care, de atunci, avea să se numească Fundata. Urma, apoi, la țărușul numărul 2, familia Chircu, familia Pocotilă - care mai locuiește și acum acolo, apoi foarte multe familii de bucovineni, Frunză, Socolescu, Ionașcu, Hariton - din care provine Mircea Hariton, fost director în Consiliul Județean, Nichiforeanu, Bejan, Halovici, alți Frunză, Luchian, alți Ionașcu, Vlad și așa mai departe...

Rând cu rând, cuvintele se rostogolesc afară, pe treptele templului Înaltei Instanțe a Istoriei.

Vrednicul senator Kolea Drojdiuk se ivește târziu în Agora, însoțit, ca deobicei, de liota câinilor fără de stăpân, cărora le împarte felii groase de salam, tăiate cu brișca și cu superbă generozitate dintr-un baton care se ivește țanțoș din buzunarul raglanului.

- Bre jabracilor, zice el spre aglomerarea politicească, e timpul să ne gândim la slujirea țării și să batem niște medalii pe care să le împățim cui o fi vrednici să le poarte!...

- Medalii? Ce fel de medalii? La ce ne trebuie nouă medalii?, se nedumerește brusc și triplu Nicanor Țidulă, simțind că iar e rost de cheltuială inutilă din fondurile secrete ale fundațiilor umanitare ale partidului.

- Iacă-așa că ne trebuie, ca să vadă alegătorii că mi-s haiduc viteaz ca Sandu Machidon și înțelept ca prefectul Solomon!

- Medalii pentru toți și pentru fiecare?, întreabă timid liderul sindical.

- Pentru toți ai noștri, desigur, bisău' vostru de jabraci!... Da' scumpe și poleite cu aur ca să ia fața și să aducă voturi cu sacu'...

- De voturi ne ocupăm noi, organele!, se precipită, plin de solicitudine, generalul Nanău.

- Brava!, se bucură Drojdiuk, apoi se adresează lui Țidulă: Să nu cumva să-l uiți de la o medalie, Nicanoare!

E prea mult, e din cale afară de mult, așa că generalul se fâsticește ca o fată mare:

- Merit eu atâta nobilă recunoștință?

Drojdiuk flutură, plictisit, din mână, iar potăile tresar animate de lacomă speranță.

- Generale, în democrație nimic nu se merită, dar se obține!...

- Mă opun categoric!, se face auzit, anapoda, glăsciorul unui reprezentant al opoziției.

- De ce? Nu vrei să porți și dumneata o medalie ca Sandu Machidon și ca prefectul Solomon?, se nedumerește Drojdiuk, iar opozantul se îmbujorează de plăcere.

- Vreți să spuneți că v-ați gândit și la mine!?, îngaimă el cu glas pierit

În secunda următoare, consensul se realizează în Agora, iar epoca medaliilor debutează, pe seama bugetului, triumfal și cât se poate de costisitor.

Costisitoare e clipa, dar Înalta Instanță a Istoriei nu pune niciodată preț pe clipe. În definitiv, clipele există doar dincolo de treptele templului, la marginea zborului, la începuturile apei.

- Dați citire rechizitorului!, se aude un glas dinspre păsări.

- În noaptea Sfintei Duminici de Rusalii 1951, românii bucovineni și basarabeni care se refugiaseră în țară din calea năvălitorilor bolșevici au fost ridicați, îmbarcați în vagoane de vite și duși într-o direcție necunoscută. Urmau să beneficieze de recunoștința statului comunist român pentru patriotismul și pentru conștiința națională de care au dat dovadă în acele vremi de cumpănă. Li se stabilise domiciliul obligatoriu în Bărăgan, un adevărat rai față de Siberia căreia îi fuseseră destinați inițial. După o jumătate de secol, românii bucovineni și basarabeni refugiați în România nu beneficiază de nici un drept, de parcă ar fi străini în țara strămoșilor lor.

- Există vreun martor?, întreabă, rece, același glas dinspre păsări.

- Există mulți, mult prea mulți, Înaltă Instanță a Istoriei!

- Are de făcut martorul Nichiforeanu Aurel vreo precizare?

În întunericul templului, cineva răsfoiește dosare. Se aud cuvintele scrâșnind unele lângă celelalte. Martorul, un bărbat încărunțit prea devreme, rostogolește cu osteneală cuvintele:

- E dureros să-ți iubești nepământește patria, iar patria să nu ostenească niciodată în a te nedreptăți... Am plecat noaptea, lăsând ușile și ferestrele deschise, animalele slobode - să se ducă unde or vrea. Erau, printre noi, printre cei peste o sută de refugiați din convoi, și vreo zece copii de țâță, de sub un an. Ne adăpostisem în pădurea din dealul Vicovului, rămas dincolo, iar mamele își legănau disperate copiii sugari, nu cumva să scâncească, pentru că, dacă ar fi scâncit, nu aveau de ales, ar fi fost obligate să-i sugrume, ca să nu pună grupul de fugari în pericol. Aveam doi frați mai mici, pe Ilie, de trei anișori, și pe Vasile, de doar zece luni. Mi-a fost teamă pentru ei, fără să realizez că eventualul lor plâns ar fi însemnat moarte și pentru mine, și pentru tot grupul.

- Și ce-i reproșezi, acum, patriei tale?

- Nimic, Înaltă Instanță a Istoriei! Pentru că eu nu sunt vrednic decât să o iubesc veșnic...

Întreaga presă titrează incitant: "*Un milion de dolari pentru viața lui Tiron Tirănescu*". Citim numai titlul, după buna tradiție a urbei, apoi intrăm în discuție pentru a afla amănunte unii de la ceilalți. Istoria nu ne mai prinde naivi și nepregătiți, ca la Revoluție. Acum suntem, deja, un popor matur, care privește ca pe-o afacere serioasă chiar și instigarea la asasinat. Ne înghesuim în oficiile poștale și expediem câte două serii de depeșe. O serie - către președintele Senil Țăpulescu , de unde solicităm precizări referitoare la modalitățile de încasare a premiului de un milion de parai, altă serie către sediul central al Partidului, personal domnului Tiron Tirănescu, pe care îl invităm cu căldură și recunoștință să ne viziteze cât mai urgent ținutul. Înțelepciunea tradițională a poporului nirvănean se manifestă plenar încă o dată, noi, făgețenii, fiind adepții principiului că e de preferat să vină Mahomed la munte, pentru că ar fi păcat să risipim bunătate de parale cu biletul de tren până în Capitală. Dacă reușim să-l ademenim pe Tirănescu în Făgetina, al nostru este, iar milionul de dolari intră în patrimoniul spiritual și material al ținutului nostru.

În noaptea care urmează, o sută douăzeci de mii de făgețeni nu mai punem geană pe geană, plănuind în ce să investim milionul de dolari. Crește adrenalina municipală de-a mai mare dragul, iar în zori, la primul cântat al cocoșilor, ne năpustim asupra telefoanelor și lansăm invitații atât de disperate pe adresa lui Tirănescu încât se încing liniile telefonice până la scurtcircuitare. La al doilea cântat al cocoșilor, ne aflăm toți, în păr, la ieșirile din oraș cu gândul de a folosi circuitele telefonice ale ținuturilor megieșe și, când să o facem, se produce, tot brusc și instantaneu, marea cădere. Dintr-odată, cuiva îi trece o năzbâtie prin cap și rostește în dorul lelii:

- Dacă Senil nu se ține de cuvânt și nu ne dă milionul?

Întrebarea ne ia pe nepregătite.

- Cum să nu ni-l dea? Doar a promis!

- Și? N-a mai promis el câte în lună și în stele în '96?

- Contractul cu Nirvana!, izbucnim toți, dumirindu-ne.

Și, pe măsură ce ne dumirim, noua zi se așterne tot mai temeinic, dezvelid contururile cenușii ale orașului fără speranță. Ne dezumflăm de optimism și ne întoarcem fiecare la sărăcia lui.

Sărăcia e opțiunea popoarelor. Sărăcia e consecința lașității, a unei lașități educate, inoculate mulțimilor odată cu drogurile numite credință, patrie, națiune.

- Iarăși, cârtești!, se aude dinspre păsări.

- Iarăși, cârtești!, reiau în cor, fără să fi auzit păsările, sacerdotul și politicianul.

- Cine-i sărac pe pământ, va fi bogat în cer!, zice sacerdotul.

- Patria și neamul sunt mai presus de propria noastră existență!, declamă politicianul.

- Dumnezeu îndeamnă la cumpătare, exemplificând cu pasărea cerului cea fără de griji, continuă sacerdotul.

- Dumnezeu a creat raiul pe pământ și ne-a zis: Bucurați-vă!, îi răspund sacerdotului, care se cutremură ca de-o blasfemie.

- Patria și neamul au viitorul de aur!, perorează politicianul.

- De milenii îmi spui asta, de milenii mă minți ca să mă poți înfometa, asupri, chinui. De milenii, moș după moș, generație după generație, nu-mi îngădui să mă bucur de normalitate!

- Moș-strămoșii dumitale au știut să moară pentru patrie și neam. Te dezici de străbuni, ticălosule!, îmi urlă prin milenii politicianul.

- Moș-strămoșii au murit pentru tine. N-au știut, n-au avut curajul, n-au intuit înțelepciunea curajului de a muri și pentru ei. Pe mormântul eroului necunoscut ți-ai clădit dezgustătoare opulență...

- Dacă n-am fi fost noi, conducătorii, astăzi n-ai mai fi avut nici patrie, nici limbă, nici dumnezeu!, își reunesc glasurile sacerdotul și politicianul.

Pe neașteptate, se aud clopotele și celelalte alarme ale sistemului. Mercenari prost plătiți tropotesc pe trepte, zdrăngănind armele și lanțurile pe care, fără s-o priceapă, ei sunt cei care cu adevărat le poartă. Șuieră plumbii biciurilor prin aer, iar generațiile se pleacă în umilință, ling cizmele purtătorilor de bici, apoi înșfacă piatra pe care nu vor ști niciodată în cine să o arunce.

Cândva, îi veți regăsi drept pietre, drept mărturii ale Istoriei, pe toți cei care n-au știut înspre cine să arunce piatra.

Fără demagogie, e greu de crezut că am putea supraviețui clipei. Demagogia ne dă putere de viață, îmblânzește eșecurile și luminează în roz viitorul. Demagogia unește comunitățile, pacifică popoarele și eternizează religiile. Demagogia, adică refuzul permanent de a accepta realitatea așa cum este. Demagogia, adică sensul inventat al unei vieți lipsite de sens.

Dacă n-ar fi demagogia, noi nu ne-am mai naște, ci am fi condamnați la viață, iar toate templele ar prinde să se clatine periculos. Un condamnat la viață nu s-ar teme de moarte și, dacă nu s-ar teme, n-ar mai fi obligat să-și calce conștient pe suflet. Un condamnat la viață nu s-ar mai iluziona cu devenirea, ci și-ar executa încrâncenat sentința, numărând cu frenezie zilele care-i mai rămân până la eliberare. N-ar mai da brânciuri vecinului, nu l-ar mai domina lăcomia, orgoliile, oportunismul, bigotismul, compasiunea. Ar trăi, pur și simplu. Ar ispăși.

În Agora cu bănci galbene din buricul târgului s-a făcut liniște. Nici măcar potăile rătăcite printre tufele cu trandafiri nu îndrăznesc să mârâie, nici măcar politicienii.

Mâine, abia mâine, îi vom auzi, iarăși, vorbind. Mâine, se vor trage iar în țeapa cuvintelor, apoi au să ne vorbească despre legitimitatea întoarcerii lor în Palatul Administrativ, care li se cuvine ca salvatori ai neamului. Religia lor este Făgetina, iar ei ne sunt noii sacerdoți, cei ursiți să ne inițieze în înțelepciunea demagogiei.

Până mâine, va trebui să facem sacrificii. Până mâine, e liniște în Agora. Marii bărbați au plecat să se odihnească. Vor dormi somn dulce de prunc care le va îmbujora și mai intens obrăjorii lor bucălați de copii minune. Agora rămâne tristă și tăcută. Liniștea ei învăluie orașul într-o liniște și mai catifelată, prin care susură precum mătasea sforăitul de prunc divin al politicianului care tocmai visează pe latinește și șoptește cu neasemuită încântare:

- Et in Arcadia ego!... Sforrr-Sfârrr!...

- Mă consider *primus inter pares*, adică primul între egali... Sforrr-Sfârrr!...

- Instituția în fruntea căreia mă aflu trebuie să joace rolul navei amiral... Sforrr-Sfârrr!...

Noapte bună, copii!

Noaptea, îmi trag lespezi pe suflet și încep să ascult. Fac atâta zarvă mestecenii de dincolo de fereastră, încât n-am de ales, trebuie să-mi trag lespezi pe suflet ca să pot tânji după liniște. Instinctual tânjesc după liniște, după armonia cristalului care am fost înainte de a mă fi înfășurat apele, vârstele.

Stau cu auzul lipit de lespezi de atâta vreme, încât am prins să aud, încetul cu încetul, chiar și respirația ostenită a pietrelor. După o mie și una de nopți, am început să aud chiar și rostirile pietrei, iar după alte o mie și una de nopți n-a mai fost loc pentru liniște nici măcar sub lespezi.

- Pietrele aparțin Istoriei!, mă avertizează păsările. Pietrele sunt martorii eterni ai faptelor. Trebuia să fi știut și să nu te încrezi în pietre.

Câtă vreme ispășesc trăind, nu vreau să aud de istorie. Apuc piatra și o arunc în păsări, apoi deschid fereastra ca să-mi năvălească în odaie zarva mestecenilor. Am trăit atâtea nopți, încât m-am obișnuit să aud liniștea de dincolo de iureșul sonor al mestecenilor și să-l descopăr pe Dumnezeu dincolo de gratii și de purtătorul de bici care i se tot substituie de câteva milenii terestre.

- Supune-te sau vei fi și tu încarcerat într-o piatră ca să rămâi martor veșnic al începuturilor nesupunerii!, aud dinspe păsări, în vreme ce sub fereastră și sub mesteceni se adună furioși purtătorii de bici ca să-mi arate pumnii.

- Ești un păgân și o să te ardem pe rugul neliniștilor! Ți-am arătat calea spre Dumnezeu, dar continui să pășești pe potecile tale!

- Ești un trădător de patrie! Patria îți îngăduie să mori pentru ea, iar tu te răzvrătești în neascultare!

- Te-ai îndepărtat de patria și de dumnezeul strămoșilor tăi! Ți-ai înstrăinat strămoșii și vei fi pedepsit pentru asta!, aud dinspre purtătorii de bici.

Iau piatra și, când s-o zvârl, aud din măruntaiele pietrei:

- Nu-i asculta, strănepoate! Nu muri, asemeni nouă, pentru patria și dumnezeul lor, pentru că tu te-ai născut să trăiești pentru oameni și pentru Dumnezeu!

Țin piatra în mână, o strâng în pumn până o storc de toate cuvintele, până îmi aud străbunii încă trăind în subconștientul celui ce sunt, apoi le strig purtătorilor de bici de dincoace de gratii că eu exist deja dincolo de ei și de demagogie. Sfârșit.

Într-o latură a Străzii Mari, lângă statuia din parcul megieș cu Palatul Administrativ, Dragoș, nebunul sau poate că înțeleptul orașului, proorocește:

- Începe epoca minciunii, se ivesc pițigoii!... Vine vremea urii, suflă minciuna în trâmbițele apochalipsei!... Întotdeauna am prezis ivirea pițigoilor... Și n-ați luat aminte la cuvintele mele, și v-ați dăruit pierzaniei, uitându-vă sufletul și irosindu-vă în Duminica Orbilor!... Vai vouă, dacă veți ignora, iarăși, noua ivire!...

Trecătorii îl ocolesc distrați, iar urmele pașilor depun stigmate peste urmele lui. Doar senatorul Drojdiuk, mânat de curiozitate, se oprește din falnica-i preumblare în fața nebunului, urmat îndeaproape de o duzină de câini fără stăpân, care-i calcă pofticioși pe urme.

- Au să stea atârnând pe crengi uscate de stejar și au să le usuce rădăcinile!, continuă proorocul. Apoi au să-și bage ghearele în gât și au să sloboadă sânge, iar sângele lor se va prelinge pe penajul cafeniu al pițigoilor asupra noastră!... Afurisenie vor aduce pițigoii, afurisenia lui *Garrulus glandarius*, pasăre blestemată cu vârful aripilor și cu vârful cozii negre ca iadul și cu amăgitoare pene albastre la aripi, albastre ca minciuna și tot așa picurate cu stropi albi și negri!...

Un gardian public îl ia, delicat, de braț și îl îndepărtează discret pe aleile parcului.

- Hai, lasă!...

- Nu-i vezi cum te sfidează, nu-i vezi cum provoacă afurisenia?...

Gardianul aruncă o privire distrată spre afișele electorale din preajmă, ridică din umeri și înjură șoptit:

- Dă-i în mă-sa! Cine-i alege îi merită!...

Senatorul Kolea Drojdiuk, gras, masiv, posesor al unui admirabil mers târșit, frumos ca un crai în raglanul de culoarea oțelului, pleacă mândru spre centrul orașului, lăsându-se admirat, la ceas de preumblare, de mulțimea alegătorilor.

- Îs brava, bisău' meu!, cugetă șoptit vrednicul parlamentar, în vreme ce face cruci smerite în fața bisericii din fața fostei județene de partid, apoi scoate din buzunarele largi ale raglanului o brișcă și capătul unui baton de salam, din care taie felii groase, pe care le aruncă potăilor. Mâncați și săturați-vă, bisău' vostru, că-i sâmbătă și zi de pomană!... Mâncați și pricepeți, jabracilor, cum e cu prosperiatatea patriei!...

În templul Istoriei, patriile nu există. Există doar câteva contururi ideologice și tot atâtea moduri de a ți se substitui adevărata identitate, cea de om. În templul Istoriei, patriile ucid, patriile înfometează, apoi se trufesc cu crima, clădindu-și glorii incalificabile. În templul Istoriei, patriile justifică și înnobilează crima, jaful, sperjurul.

- Și vrei să te mai naști într-o patrie cu astfel de gânduri?, întreabă, pe neașteptate, Înalta Instanță a Istoriei. Nu credem că-i oportun să-ți îngăduim să te mai naști, să ți se întrupeze mocnirile...

E prea tâziu ca să mai pot fi oprit. Deja s-a spart cristalul în pulberi ciudate și apele neîncepute mi-au înfășat sufletul, marcând aurele vârstelor pe care sunt condamnat să le locuiesc. Păsările văd și pricep, apoi mă avertizează:

- Ai să zaci într-o temniță, strâns de lanțuri și bântuit de singurătate! Vei ispăși pentru blasfemiile gândite la adresa patriilor!

- Nu există patrii, ci numai grupuri umane care justifică oprimarea la care supun generațiile prin cuvântul patrie!

- Dar limbile?

Înrebarea sună ciudat dincolo de frontierele firești ale limbilor și ale popoarelor.

- Limba e aura sufletului și n-o pot zăgăzui nici curgerea vremii, nici nestatornicia spațiilor de comunicare. Cuvântul zidește și vindecă, cuvântul unește neamurile pe care le dezbină ideologiile.

- Te înșeli! Limbile și popoarele aparțin Istoriei!, aud dinspre păsări, iar sentința se rostogolește sonor pe tăcerea cu podele crăpate.

- Au aparținut, zic. Au aparținut atâta vreme cât au tăcut, cât s-au tras gratii între oameni și Dumnezeu, bunul plac al purtătorului de bici substituindu-se Legii.

- Oamenii se conduc după alte legi. Asta înseamnă, de fapt, Istoria. Dacă te vei naște, și tu va trebui să te supui legilor după care se conduc oamenii.

Ar însemna o prostie să gândesc pe treptele templului că, abia acum, înțeleg de ce țipă disperați nou-născuții. Viața ar trebui să însemne un dar dumnezeiesc, trăit cu imensă bucurie. Viața ar trebui să însemne un șir de asumări ale libertății, dar, din păcate, dintr-o latură, mereu se aruncă asupra vieții plasele de oțel ale regulilor cu care se conduc oamenii.

Disperarea l-a cuprins exact în clipa în care un biciclist beat cui s-a izbit de aripa mașinii lui, fracturându-și un picior. Până atunci nu produsese nici o suferință, nici o lacrimă nu se desprinsese din apropierile sale, deși el, șoferul, era ofițer de poliție, adică reprezentant al unui organ de coerciție. Fusese un om drept domnul locotenent, un om pe care l-au durut nepământește toate durerile lumii, iar întâmplarea aceasta nefericită avea să-l transforme în vinovatul fără vină care nu-și va putea suporta coeficientul infim de nevinovată vinovăție.

L-au biruit întâmplările și insensibilitățile lor criminale.

Mai întâi, l-au izbit amenințările măcelarului ortoped:

- Bă locotenente, ori plătești gras și ți-l fac să arate ca nou, ori îi amputez piciorul și te paște pușcăria!...

A intrat în panică și s-a dus spre marginea orașului, acolo unde au înflorit superbele vile ale bugetarilor, ca să împrumute bani de la colonelul Plosneac, dar ofițerul l-a refuzat categoric:

- Nu prezinți garanții. Ești prost, locotenente, atât de prost încât ai rămas singurul polițist din județ care mai are covoare de iută în casă...

Apoi, a trecut pe la sediu, sperând să întâlnească vreun coleg mai descurcăreț, care să-l ajute în salvarea piciorului victimei, dar ceasul rău i l-a scos în cale pe colonelul Vrânceanu, cadristul, care, fără o vorbă, i-a făcut semn să-l urmeze.

- E grav, locotenente!... Ai pus poliția nirvăneană într-o lumină nefavorabilă... Ai dezonorat glorioasele tradiții de luptă ale armei noastre...

Acolo, în biroul colonelului Vrânceanu, s-a prăbușit definitiv, în vreme ce caligrafia cuvinte care nu-i aparțin, declarând și asumându-și vinovății străine, apoi s-a întors acasă pentru a îndura supliciul unei nopți fără de sfârșit.

După o eternitate neguroasă, în zorii tulburi ai zilei următoare, a ascultat știrile posturilor locale de radio, în care se vorbea despre un străin care-i poartă numele și care ar fi cercetat penal în baza unei prezumții de vinovăție. Și-a sărutat copiii, care au zbughit-o veseli spre școală, apoi, în singurătatea de după noapte, și-a scos pistolul, a așezat țeava pe tâmplă și, apăsând pe trăgaci, s-a prăbușit într-un întuneric mai luminos și mai pur decât noua zi a orașului.

Noua zi a orașului e un fir de praf pe dalele uriașe din incinta templului în care intru și strig, fără să pricep de ce nu mă aude și nu mă vede nimeni. Mă apropii de păsări și le zic:

- Onorată Instanță, iată sufletul meu, îl depun mărturie!...

De o sută de ori strig și-mi arăt sufletul și tot de atâtea ori nu mă vede și nu mă aude nimeni. Apoi obosesc și mă așez ostenit în firul de praf al zilei căreia îi aparțin.

- Ce martori avem de ascultat?, aud dinspre păsări.

- Niște țărani, Înaltă Instanță a Istoriei!

Îi văd, le zăresc veșmintele peticite, de care atârnă grotesc medaliile patriei, le citesc pe chipuri chipurile contemporanilor și nu știu prin ce veac pot să-i caut și să-i aflu.

- Sunteți acuzați că ați încetat să vă mai iubiți patria!, aud dinspre păsări.

- Nu patria, ci statul, precizează grefierul.

- Grefier Rosetti Radu, notează și nu te mai amesteca în dezbateri!... Bre țăranilor, aud dinspre păsări, de ce nu vă iubiți statul, bre?

Țăranii își frământă în pumni căciulile.

- Știu ăi mari că noi trăim rău ca niște vite, dar ei nu caută la aceasta. Li trebuie bani... Hei bine, va veni timpul ca la ′77, când o să facă chemare la război și atunci noi n-avem decât să punem armele jos!...

- Am auzit mulți țărani zicând că ar fi mai bine să vie iar muscalul, că el li dă pământ... Pentru mine, rob la străin sau liber la român tot una este...

- Când se va face un război, să cheme pe Fischer cu jidovii lui, pe Cantacuzin cu grecii lui, iar românul să plece capul înaintea turcului sau rusului!...

Membrii instanței, păsări cernite, se sfătuiesc între ei:

- Să-i condamnăm la uitare!, aud un glas.

- Poate că nu-i drept. În definitiv, ei au murit pentru patrie în 1877!, aud alt glas.

- Da, dar, după aceea, urmașii lor s-au răsculat împotriva statului, vreme de zece ani, până au fost zdrobiți.

- Să-i condamnăm la anonimat!, aud dinspre păsări.

Pe neașteptate, firul de praf al zilei căreia îi aparțin se reîntoarce în disperările de fiecare zi ale orașului.

Iosif Visarioneac, reprezentantul guvernului în teritoriu, tună cu mânie proletară în fața șefilor serviciilor descentralizate ale statului:

- Vreau să-i văd pe toți la pușcărie! Dacă nu vă descurcați singuri cu dușmanul de clasă, sunați-mă și trimit eu poliția și procuratura peste ei!

Cinstita adunare, mută și gânditoare, pare copleșită de o panică pâcloasă. Numai Ciucă Țârcovnic izbucnește în urale și în aplauze entuziaste, dar și el se abține, în cele din urmă, jenat de imobilitatea taciturnă a celor ce populează, de vreun ceas, sala ovală a Palatului Administrativ.

- Intituiți comisii de control și treceți totul printr-un filtru nemilos!, continuă Visarioneac. Vă spun eu că cine are e hoț și bandit, deci trebuie, urgent, arestat!

Țârcovnic schițează un gest de entuziasm și, pentru că nu îndrăznește să repete figura cu uralele și cu aplauzele, continuă bucal:

- Și biserica neamului condamnă, prin cele zece porunci, fărădelegile afaceriștilor din Făgetina...

- Confiscați totul și băgați-i pe bandiți la ocnă, să se vadă că în ținutul acesta s-a ivit, în sfârșit, un bărbat hotărât să aplice legea!

De data asta, șefii serviciilor centralizate ale statului aplaudă, ce-i drept - anemic, vrând să-și arate prețuirea față de bărbatul care poate, oricând, să le facă vânt din scaunele în care s-au cam obișnuit să stea. Dar tocmai în clipa asta, a slugarnicelor aplauze, glasul sonor al senatorului Drojdiuk se pune în contră și în sonanță cacofonică:

- Bă Iosif Stalin, dacă tai vaca care dă lapte, în loc să belești jabracii care smântânesc oalele, cu cine și cu ce mai facem noi capitalismu', bă? Bisău' lor de șnapani! Bă Iosife, cu ce n-au plătit afaceriștii la stat și-au construit jabracii vile la marginea târgulu'... Pe ăștia să-i belești, bisău' lor, bă Iosif Stalin!

- Calomnii!, strigă în cor cei din sală. Avem părinți țărani care au primit câte un hectar de pământ și din recolte ne-am construit casele!...

- Avem acte care dovedesc, negru pe alb, că noi am furat cinstit și respectând cu sfințenie cele zece porunci!, continuă Ciucă Țârcovinic, făcând mătănii sincere și smerite.

Prin fereastra deschisă se văd pițigoii zburând într-aiurea.

Dosarele guvernării împietresc în templul Istoriei și devin exponatele unui adevărat muzeu al torturii. Nu există o artă a guvernării, ci doar forme din ce în ce mai rafinate de manifestare a cinismului. Aici și aiurea. Acum, ieri și pentru totdeauna. Oamenii încă mai percep guvernările drept planuri superioare ale comunicării și ale schimburilor de valori. Oamenii încă mai cred în dogme și, instinctual, ignoră irosirea vieții lor pe altarele cinismului. Sărăcirea și sărăcia reprezintă efecte ale guvernărilor, ale lipsei totale de umanism în administrarea temnițelor care au devenit patriile.

Statele sunt stâncile și lanțurile, iar guvernele sunt pasărea care sfârtecă și înfulecă ficatul lui Prometeu.

Dintr-o ciugulitură ți se irosesc ani buni din viață prin impozite pe salarii. Cu altă ciugulitură ți se șterg alți ani prin impozite pe producția de bunuri. Cu alte și alte ciugulituri ți se irosește viața, prin impozite pe circulația mărfurilor, prin alte impozite directe și indirecte. Îți rămâne ție doar un an în care ai trudit doar pentru tine. Cu ce ți se cuvine pentru un an trebuie să-ți duci viața până la capăt. Nu protestezi, devii complice al deposedării de libertate, pentru că ai fost inițiat în utopia sacralității statului și conducătorilor. Te închini afișelor electorale și îți faci speranțe. Votezi și crezi că ți-ai făcut datoria, că ți-ai hotărât destinul, schimbând numai mâinile care vor purta biciul, oferindu-ți ficatul unor păsări și mai înfometate.

- Gândești apologia mondialismului!, aud dinspre păsări. Te faci vinovat de apologia globalizării!, continuă păsările, adunându-se stol, deasupra tuturor prometeilor planetei.

Tac, dar gândesc. Ar fi de preferat să vorbesc fără a gândi, și-atunci mi s-ar oferi locul meu între păsări. Numai că eu nu pot fi pasăre, pentru că aparțin prea mult clipei și pentru că trăiesc nepământește clipa din clipa în care mi-a fost ursită condamnarea la viață.

- Gândesc să sădesc, undeva, un cireș și să-i adun eu toate fructele!, strig înspre păsări. Visez să potolesc cu cireșe foamea și setea drumeților și să arunc cu zile și nopți în graurii lacomi...

Tac, mă prăbușesc pe tăcere. Nicăieri pe pământ nu există o brazdă în care să-mi pot clădi cireșul acela interzis graurilor.

Calistrat Bojmoiu numără teancurile de bani electorali, taxele de *service*, adică obolul păcătoșilor pentru protecție ziaristă prin tăcere, și, cum cifrele pe care le caligrafiază într-un carnețel par să-l mulțumească, o fărâmă de zâmbet prinde să-i încrețească barba de arhanghel care tocmai este pe cale să descopere căile pierzaniei.

- Bîbîb... chm!... Bbun!

Râșcuț Țigănescu, tolănit în fotoliul de ștab opinard, gustă sec din paharul plin ochi cu trascău de lux, apoi întreabă:

- Care-i treaba? Cât au băgat fraierii pe țeavă?

- O-o-ooo... chm!... su... susu... chm...

- O sută de mii de parai?

Bojmoiu confirmă prin înclinarea capului, iar ochișorii lui miopi prind să clămpăne de încântare.

- Îți dai seama, continuă Râșcuț, câte păcate duc ăștia pe umeri, dacă-și permit să irosească atâta amar de bănet numai să nu-i târșească nimeni prin presă?

- En... chm!... enor... chm!...

- Enorm de multe, moșule!, își ajută Țigănescu partenerul bâlbâit. Și proști botă! Se toarnă unul pe altul cu atâta grabă încât nici n-ai vreme, moșule, să strângi *service*-ul de la toți, că trebuie s-o iei de la capăt...

- Cîcî... chm!... co-rect!... Chm!... să... chm!... vină...

- Să vină cine?

- Ffe... chm!... fîfî-fete... chm!...

Rîșcuț pricepe și cheamă două jurnaliste tinere, cărnoase și apetisante, care nu pricep iotă din rostul cuvintelor în comunicarea umană, dar se infiltrează în tabăra maimarilor zilei cu atâta dexteritate și îi mulg, printre altele, de informații cu atâta artă, încât merită toată recunoștința civică a cetății.

- Luați de aici!, le îndeamnă Țigănescu, aruncând pe tăblia biroului câtiva dolari.

Fetele însfacă banii, apoi trec la treabă, arătându-și recunoștința față de bravii făuritori de opinie publică făgețeană cu toată râvna.

- Mmai... chm!... vrîîî... vrrreau...

- Mai scoate ceva parai!, sâsâie șerpoaica redacțională care se ocupă, cu mult meșteșug, de Calistrat Bojmoiu.

Afară, pe neașteptate, prinde să plouă, de parcă cerul s-ar spăla de mizeria care, de câteva milenii, se tot prăbușește pe concavitatea lui imaculată.

Marele consiliu de administrație al tabieturilor mele cotidiene a decis:

- Scrie ce simți! Mărturisește-te!...

Era noapte și ploua. Îndesat, cu bulbuci. Ploua ploaie de vară într-o vară insuportabil de ploioasă.

- Eu iubesc ploile!, am zis, atunci, înspre noapte și ploaie.

- Mărturisește-o în scris!, a decis consiliul de administrație al tabieturilor mele cotidiene.

Era noapte și ploua. Jumătate dintre locuitorii orașului își trăiau intens iubirile sau, pur și simplu, făceau dragoste. Alți câțiva își numărau banii, fără să le pese de săracii comunității care, adormind flămânzi, trăiau coșmarul ospețelor cu bunătățuri coclite.

Era noapte. Ploua. Câțiva funcționari puneau la cale fărădelegi asupra contemporanilor. Câțiva politicieni zămisleau invidii neliniștitoare și se inițiau în a urî. Câțiva curioși răsfoiau cărți târzii, sugestionându-se că se inițiază în înțelepciune.

- Nu am despre ce scrie!, am strigat înpre noapte și ploi. Ca întotdeauna, nu se întâmplă nimic... De la Iisus Hristos încoace, nu s-a mai întâmplat nimic pe pământ...

- Zugrăvește această imponderabilitate!, mi-au ordonat tabieturile mele zilnice.

Era noapte. Ploua. Știam despre apă că reprezintă simbolul eternității, dar despre întuneric nu știam nimic. Apoi mi-am amintit că tot ce conține apă este efemer și că tot ce nu e lumină moarte înseamnă. Întunecând întunericul, se nasc zorii, lumina - mă inițiase, cândva, Nichita. Priveam ploia nopții alburii, fascinat de traiectul picăturilor. Ploaia există doar între cer și frunțile noastre. Pe pământ, ploaia își pierde identitatea, se transformă într-o băltoacă murdară.

- Dar noi, oamenii?, mă aud întrebând prin noaptea ploioasă a orașului.

- Noi, asemeni ploilor, existăm doar între frunțile noastre și cer. Pe pământ, și noi ne pierdem identitatea, transformându-ne într-o băltoacă mocirloasă, numită Istorie, mă aud sau doar mi se pare că mă aud răspunzându-mi.

Nu premeditasem nimic și, tocmai de aceea, mi-a fost drag să redescopăr identitea noastră dintre frunți și cer. Iar cartea mea urma să fie, asemeni ploii, o înșiruire de picături.

În salonul cabanei, marii bărbați ai ținutului tocmai participă la un ospăț. Se poartă popular și autohton, adică ciupesc fetișcanele care-i servesc de părțile provocatoare ale trupurilor.

O orchestră discretă ține isonul, apoi Nicanor Țidulă urcă pe micuța extradă:

- Domnilor, voi face un comunicat important pentru țară!...

Când aud de țară, politicienii și administratorii ținutali ai averii țării izbucnesc într-un sincer imbold:

- Religia noastră este țara!...

- Domnilor, țara are nevoie de bani! ("Așa e!", aprobă vocile). Numai că banii țării, domnilor, ajung pe mâna ciocoilor care vor să ne vândă țara... ("Așa e!", răsună și mai convingător). În fața acestei grave situații, partidul nostru a pus la cale o strategie de acumulare de capital strategic, capital care să ne permită să câștigăm și viitoarele apropiate alegeri... Partidul nu vă dă uitării nici pe dumneavoastră... Pentru că, domnilor, un partid puternic este un partid bogat, iar un partid bogat se bazează numai pe oameni bogați!...

- Să ne mărească lefurile ca să ne îmbogățim!, tună din glas aleșii. Să ne dea câte o primă de sărbătoare pentru fiecare sfânt din calendar!... Facem precizarea că, la noi, la nirvăneni, în fiecare zi există câte cinci sfinți!...

- Nu, domnilor!, se împotrivește Țidulă. Nu vi se vor mări lefurile ca să nu înfuriem poporul... Ne vom îmbogăți din afaceri!

- Afaceri!!?...

E atâta dispreț colectiv în rostirea acestui unic și insolit cuvânt, încât e imposibil de povestit.

- Asta înseamnă că întrerupem chiolhanul și dăm fuga să muncim?!, intră în justificată panică aleșii.

- Să munciți?!!...Dumneavoastră!? Nici vorbă, domnilor! Vor munci polițiștii, vameșii, gardiștii, funcționarii publici - în general... Dumneavoastră, trebuie doar să vă prefaceți că munciți și să luptați cu fidelitate, pentru gloria partidului!

- Uraaa!...

- Trăiască partidul nostru!, se revarsă torentul fericirii din vrednicele piepturi conducătoare.

O mulțime de piepturi conducătoare, înzăuate solid și purtând trufașe medalii ale clipei, se adună cerc în templul Istoriei și strâng în menghină mulțimile anonime.

- Hei!, le strigăm. Opriți-vă! Noi nu vă mai vrem!...

Nu-i chip să-i oprești. Ei, conducătorii, au logica lor instinctuală și pășesc în cadența ucigașă a naturii lor alterate. Dacă am strânge rândurile și ne-am strădui să le ținem piept, e sigur că am izbândi, dar nici izbânda mulțimilor oprimate nu ajută la nimic. Pentru că și revoluțiile creează tot conducători, adică alte piepturi înzăuate, purtând cu aceeași trufie alte medalii ale zilei. Prin urmare, acceptăm jocul de-a istoria. Devenim complici ai deturnării de identitate. Visăm să devenim cineva, apoi lăsăm povara aceasta drept moștenire urmașilor.

- Cine și ce să devin?, întreabă, arareori, câte un urmaș.

- Cineva, adică o identitate de care să se țină seama.

- Cum adică să se țină seama?, revine, nedumerită, inocența urmașilor.

- Adică să poți dispune de fericirea și nefericirea celorlalți. Cu cât poți hotărî pentru mai mulți, cu atât înseamnă că te-ai realizat mai deplin.

Inconștient, cultivăm sacrilegiul, substituindu-ne lui Dumnezeu. A judeca nu mai înseamnă a pricepe, a descifra, a înțelege, ci a hotărî, a dispune, a pedepsi.

Ne închipuim că trăim. Jur-împrejur, curg lacrimi. Însingurările prin înstrăinare protestează numai prin lacrimi. Lacrimile celorlalți măsoară, de fapt, desacralizarea ființei umane, a acelei ființe care a uitat că, prin Iisus, aparține lui Dumnezeu, că este creația Lui care își descoperă și adâncește doar imperfecțiunile.

În anume ore, cu cafeau pe masă și cu țigara între degete, căutăm sensuri. Răsfoim cărți, scrutăm trecutul și viitorul prin șiruri de litere în care se încheagă apologia imperfecțiunii. Ceea ce trebuie găsit se află în noi, dar viețuim mult prea mult în afara noastră și ne supunem mult prea intens vecinătăților ca să mai avem vreme și forța de a căuta acolo unde trebuie căutat. Devenim făpturile trufiei, purtătorii de umbre care se închină doar umbrei. Ne trufim cu puterea, cu bucuria, cu bunăstarea, dar și cu ispășirea, cu asceza și cu suferința. Ne trufim cu înstrăinarea, dar și cu credința. Ne trufim, adică facem parte din uriașa trufie numită Istorie.

Pe Strada Mare, trecătorii, țărani și orășeni, bătrâni și tineri, se adună pâlcuri-pâlcuri și discută cu fremătătoare bucurie, pentru că, pe neașteptate, liniștea orașului este tulburată de vestea arestării unor oameni de afaceri suspectați că nu au dat statului decât atât cât au putut da.

- Polițiștii au arestat cinsprezece îmbogățiți peste noapte!...
- Ți-am spus eu că Președintele e sărac și cinstit!...
- Care Președinte? Un colonel de poliție i-a arestat!...

Clopotul Catedralei sună prelung, iar dangătul se prelinge molcom în lungul străzii, de la pâlc la pâlc, de la o replică la alta:

- Vor cădea multe capete!...
- Au să cadă capete mari!...
- Se spune că sunt implicați politicienii!...
- Îți spun eu, securiștii conduc toate afacerile murdare!...
- O astfel de rușinoasă afacere va determina căderea guvernului...
- Vom avea alegeri anticipate...
- Cade Tirănescu!... Vă spun eu că se duce pe copcă!...
- Dacă ajunge iar Țăpulescu Președinte...
- Fugi de-acolo cu Țăpulescu al tău!...
- Țăpulescu nu știe decât să behăie!...
- Ne-am făcut de râsul lumii!...
- Noi?... Ei!...

Dangătul sfios al clopotului se irosește încet pe deasupra pâlcurilor de oameni care pun țara la cale.

În fața sediul poliției județene, forfota abia începe. Sosesc trei procurorii militari, iar presa dă năvală.

- Domnilor procurori, ce alte forțe sunt implicate în senzaționala afacere?
- Vă vom dezvălui totul la momentul potrivit!, promit, cadențat și într-un unic glas, cei trei procurori, intrând, deciși, în sediul poliției.

Pe șoselele județului, însoțite de motocicliști, dubele polițienești trec în viteză, făcând mare zarvă cu sirenele. Țăranii care se întorc pedestru din oraș, dar și cei care prășesc pe câmpuri sau trebăluiesc prin gospodării, își fac cruci smerite, ridică ochii spre cer și imploră:

- Ajută-i, Doamne!... Ajută-i, Doamne, pe polițiști să facă dreptate!...

Dreptatea a încetat definitiv să mai existe, începând din clipa în care Dumnezeu a murit pentru pământeni. Era mult prea devreme și era mult prea târziu. Încă nu ne inițiasem în bine, deja știam prea multe despre rău. Cumpăna zilei se înclina în favoarea răului, iar Calea Robilor se așternea pe cer ca o mustrare.

Urma să ne inițiem în ispășire și să plătim pentru uitare, pentru inconștienta depărtare de bine.

Mai întâi, Osiris, un urmaș al lui Ham, fiul lui Noe, s-a proclamat Zeu al Apusului peste ținutul pârjolit al Libiei și peste bălțile roditoare de la gurile Nilului. Apoi, dinspre Asia, a venit Horus, fiul zeilor cu barbă ascuțită, și a proclamat divinitatea stăpânitorilor tereștri. Acceptând sacralizarea celor care au cunoscut nașterea, le-am devenit complici. Noi l-am ucis pe Dumnezeu și, de atunci, ca pe stigmate purtăm umbrele după noi. În lumea noastră, nu mai există Dumnezeu, ci numai umbre. Când ne naștem, când condamnăm la viață, condamnăm la neliniște, la rătăcire printre umbre. Încă ne mai amintim de lumină, dar nu ne putem desprinde de umbre. Și-atunci, rostogolim umbra și înspre dincolo de noi, și înspre dincolo de cealaltă naștere de care urmează să avem parte.

Cinstind conducătorul, am sacralizat și temnița. Stăpânului i s-au cuvenit ofrandele, iar temniței i-am închinat viețile. Fiecare generație moare, într-un fel sau altul, pentru stăpân și pentru țară, pentru cel care supune și umilește generația aceea și pentru teritoriul restrâns în care generației respective i se interzice să trăiască demn, să fie fericită.

- Și?

Nu știu de unde cade întrebarea, dar o văd, o simt arcuindu-și arcul semnului spre sufletul meu. Nu-mi pasă, pentru că nici măcar de răspunsuri nu mai am nevoie. Eu nu mă mai tem de moarte, pentru că știu că nu există moarte. Sensurile clocotesc dincolo de hotarele celor două nașteri, dincolo de rătăcirea în timp. Ceea ce ni se întâmplă aici nu are sens, deci nu merită un atașament.

Trăiesc până la capăt, mă achit de o responsabilitate. Descopăr frumusețea zilelor, nopților, ploilor, ninsorilor, caniculelor, pădurilor, pietrelor, izvoarelor, descopăr zborul păsărilor și hrănesc corbii cu felii de pâine ca să evit singurătățile. Sunt om și mă strădui să-mi redescopăr identitatea.

Atât.

Harfa Bacunin și-a construit, deja, o frumoasă carieră, dar viitorul începe să o îngrijoreze.

În fiecare dimineață, când se înfățișează goală oglinzii din baie, viitorul o avertizează cu degetul:

- Te-ai îngrășat!... Ți s-au pleoștit sânii și coapsele!... Cu ce vrei să mai ademenești viitorul, dacă îmbătrânești și tu, fetițo?...

Înciudată, își privește buzele mari, cărnoase, savuroase ca niște piersici răscoapte, apoi le acoperă vagile decolorări cu ruj. Își privește ochii mari, albaștri, apoi îngroapă cearcănele din jur într-un machiaj albastru. Cu părul mătăsos, în care s-au ivit, ici-colo, fire albe o rezolvă rapid, decolorându-l prin părțile care, cu obrăznicie, își iau libertatea desconspirării vârstei. Apoi își înfășură trupul într-un capot lung, elegant, care o face să pară mai înaltă și mai suplă, și, cufundându-se în fotoliul din sufragerie, se pune pe așteptat. În definitiv, viitorul nu-i decât o răscruce a bărbaților, care pot fi, totuși, zăpăciți și orientați spre orice ținte, cu condiția ca degetul care-i deturnează să aparțină unei femei frumoase.

Bărbații care vin în orele care urmează o află într-o ipostază atât de poeticească încât li se răsucesc mințile până prind să picure sudori din ele. Harfa, cu o lăută în brațe, cu căpșorul de păpușă vie ușor plecat înspre partea inimi, cântă îngerește despre bărbatul bărbat, pe care numai o femeie neasemuită l-ar putea iubi, dacă el i-ar da de înțeles că i-ar împărtăși dragostea. Atât de tulburător este cântecul femeii, încât bărbații aceia trăiesc în mod real disperarea de a nu afla fapta prin care să-și mărturisească dragostea și, în consecință, comit o sumedenie de năzbâtii frazeologice:

- Să mă plesnească plăcintele peste gură, bisău' meu, dacă nu te fac senatoare!...

- Ce glas! Și noi, care nu avem în consiliul ținutal nici un om de artă care să ne lumineze cu harul său!...

- Tatăl meu, care m-a povățuit să urmez calea înțelepciunii împăratului Solomon, n-ar avea nimic împotrivă dacă, asemeni lui Alexandru Macedon, ți-aș așeza Făgetina la picioare, dovedindu-mă, astfel, *primul inter pares*...

Bărbat după bărbat, iată cât de simplu se pot pune cărămizile unui viitor durabil în politică pentru o femeie!

El, omul de la capătul Străzii Mari, târăște după sine o povară uriașă. El este singurul pământean care nu poate uita nimic și care își amintește până în detaliu și cea mai neînsemnată întâmplare a vieții sale. În fiecare noapte, ca într-un film se revede pe sine de la capăt și până în clipa aceea și nu se mai poate îndura, și i se face rușine de sine.

Se zărește copil, însfăcând un măr de care nu avea nevoie și înfulecându-l în fața înfometatului tovarăș de joacă. Zărește aburul de dezamăgire de pe chipul celuilalt copil și se simte, acum, atât de vinovat de acea prematură dezamăgire încât, noapte de noapte, i se face milă și plânge. Nu știe de cine îi este milă și pentru cine plânge. El doar își amintește și suferă.

Se zărește pe sine în anotimpul primei și singurei lui iubiri și îl apucă panica, pentru că, după imagini nevinovate cu flori și versuri naive, dar sincere, va urma coșmarul vizual al primei împerecheri.

Doamne, ce caraghios a fost în clipa aceea astrală! Cât de stupid și de neîndemânatec și-a încleștat trupul tremurător și aproape piftios prin neîndemânările de atunci de trupul de marmură al fetei! Și ce dezamăgire se putea citi în ochii ei mari și adânci ca pierzania! O dezamăgire atât de cumplită și pe care numai el avea să o ducă povară, înspăimântându-l de dragoste și înstrăinându-l pentru totdeauna de dorința împerecherii.

Se zărește pe sine la primul chef și imediat după aceea, apoi își asumă imperfecțiunile și izbucnește în disperare:

- Doamne, cât de urât am putut fi! Ce jalnic handicap duceam în mine fără să-l știu!...

Se zărește pe sine omul acela din capătul Străzii Mari într-un miliard de ipostaze și se simte vinovat și rușinat de fiecare, apoi strigă înspre nopțile orașului:

- Fericiți sunteți voi, contemporanilor, că nu vă amintiți nimic! Fericiți sunteți voi că vă lipsește memoria propriilor imperfecțiuni și că puteți râde pe seama metehnelor voastre pe care le zăriți doar în exterior, ca fiind doar ale celorlalți! Fericiți sunteți voi, oameni, că nu vă cunoașteți și, deci, nu are de ce să vă fie rușine!...

Până în zori se aud disperările omului care târăște după sine povara memoriei propriei lui existențe, dar nu-l aude nimeni.

Orașul doarme somn liniștit și se vindecă de toate.

Instalat într-un birou luxos, plătit bine de două ori pe lună, fără să știe de ce, dar și fără să fie curios să afle, Ciucă Țârcovnic, om cucernic fiind, nu uită, nici o clipă, să-și rostească recunoștința față de bunul Dumnezeu. Cucernicia și închinatul fac parte din felul lui de a fi, îi caracterizează structura propriei individualități, așa că își pune, zilnic, anteriul cu aceeași voluptate cu care derbedeii orașului renunță la straie în fața amantelor lor ocazionale. Cu umerii împovărați de dulcea povară a sfântului strai preoțesc, Ciucă se simte **cel ales** și trăiește cu enormă satisfacție închipuita-i predestinare.

- Domnului să ne rugăăăm!, începe el să oficieze, în vreme ce subalternii de ambe sexe de prin cele birouri își fac cruce, dar din alte motive. Din înțelepciune să ne împărtășim ascultând Sfânta Evanghelieee!...

Vreme de vreun ceas, Ciucă Țârcovnic cinstește pre Domnul, apoi, cu aceeași neprefăcută smerenie, dezbracă anteriul, îl împăturește migălos și, după ce îl sărută cu evlavie, îl așează frumos în seiful instituției pe care o conduce. Urmează să se dedice unui alt ritual, unul terestru și care, în intimitatea neprihănită a lui Ciucă Țârcovnic, cuvine-se să justifice meritul truditor pentru pâinea dobândită prin omenești făptuiri.

Se așează în fotoliul de ștab public și, cum se așează, chipul lui luminat de cumsecădenie creștină se transfigurează, mulându-se pe clipă, pe contururile riguroase ale efemerității căreia îi aparținem toți. Apoi, cu gest delicat, dar autoritar, ia receptorul telefonului și, fără să formeze vreun număr, exersează sârguincios:

- Am onoarea să vă salut, domnule ministru, și să vă asigur de profundul meu respect!... Doresc să vă informez că, așa cum mi-ați cerut-o, am cugetat la măsurile prin care poate fi scoasă țara din impas... Este vorba despre legiferarea celor zece porunci...

După câtăva vreme:

- Mă bucur că m-ați sunat, domnule prefect!... Mda, am soluția pentru o guvernare luminoasă, sub care supușii să trăiască în bunăstare, iar statul să încaseze venituri inimaginabile... Este vorba despre aplicarea, ad literam, a celor zece porunci...

Prin birourile alăturate, subalternii încă mai bat mătănii.

Ion Pribeagu a sfârșit între două legislaturi. Nu-mi mai amintesc în care veac anume, iar în templul Istoriei nu se știe nimic despre el, nici măcar că ar fi trăit vreodată. Îmi amintesc, totuși, atât de amănunțit cum a sfârșit Ion Pribeagu, strivit între roțile timpului și între două legislaturi, încât simt nevoia să îi caut urmele prin memoria comunitară. Ies în stradă și întreb trecătorii, dar niciunul nu pare să-l fi cunoscut, vreodată. În plus, fiecare om grăbește din legislatură în legislatură, aleargă de la portretul unui candidat spre altă urnă de vot, apoi o ia de la capăt, grăbit și îngrijorat, de parcă nu ar urma să sfârșească și el, asemeni lui Ion Pribeagu, strivit între roțile timpului și între două legislaturi.

- Ion Pribeagu?... Pe ce listă candidează?

- Ion Pribeagu?... Ăsta n-a fost cumva un poet?...

- Ion Pribeagu?... Ce-i ăsta, conducător de răscoală sau nume de sfânt?

Nimeni nu știe nimic despre Ion Pribeagu, dar toată lumea își dă cu presupusul, stabilindu-i identități aproximative.

- A fost țăran, le spun trecătorilor. El a sădit, cândva, cireșul cel mare din coama dealului...

Despre cireșul acela cu fructe cărnoase, în care se armonizează divin aromele, știe toată lumea, iar o bună parte dintre nirvăneni își revendică, deja, dreptul de proprietate asupra cireșului în instanțele terestre ale clipei. Numai despre Ion Pribeagu, cel care a sădit cireșul, apoi s-a lăsat strivit între roțile timpului și între două legislaturi, nu știe nimeni nimic.

Întreb, atunci, unde locuiește înțeleptul Nirvanei, pentru că numai el m-ar putea lămuri, din moment ce le știe pe toate, dar fiecare trecător arată cu degetul spre sine, schimonosindu-și chipul într-o grimasă meditativă.

- Eu sunt cel pe care îl cauți, îmi răspunde fiecare trecător. În orașul acesta există un singur om prost, iar ceilalți suntem cu toții înțelepți. Trăim într-un stat democratic și nu putem admite tirania unei singure entități gânditoare, căreia să-i fim inferiori. În Nirvana, călătorule, domnește democrația și toți cetățenii, afară de acel om prost, suntem egali prin felul de a gândi cu chichirez de înțelepciune.

Din clipa aceea, am renunțat să mai aflu despre cei care sfârșesc între roțile timpului și între două legislaturi.

Invitat fiind, Râșcuț Țigănescu dă buzna în biroul reprezentantului guvernului în teritoriu, ciupește, din mers, o funcționară de țâțe, apoi îl bate pe umeri pe prefectul Iosif Visarioneac:

- Ia zi-i, moșule, care-i treaba?

Prefectul, oarecum stânjenit de atâta amicalitate, dar interesat până peste poate de mitul propriei lui imagini, răspunde cu trucată amabilitate:

- Am pus să fie arestați banditii de afaceriști, mi-am asumat eu această responsabilitate și, cum dumneavoastră sunteți formator de opinie, m-am gândit că...

- Cât?

- Ce cât?, răspunde la întrebare cu întrebare, după o clipă de buimăceală, prefectul.

- Cât mălai bagi pe țeavă ca să mă prefac că nu văd că ești prost și păgubos ca Stalin?

Iosif Visarioneac nu-i obișnuit cu astfel de abordări ale problemelor.

- Mă gândeam că vă interesează exclusivitatea jurnalistică a cazurilor...

- Rahat! Ce, mișcă poliția, garda, procuratura, fără să-mi ciripească mie despre fiecare pas? Pe ăia pe care-ți închipui tu, moșule, că-i conduci îi am la degetul mic. Nu mișcă unul fără să mă întrebe... Deci, lasă gargara și zi cât mălai pui pe tavă!

- Știu eu... O pagină publicitară pe săptămână, zice prefectul, apoi, citind nemulțumirea de pe chipul făuritorului de opinie publică, adaugă precipitat: Din partea fiecărui serviciu descentralizat al statului și a primăriilor...

Râșcuț calculează în cap, apoi consimte satisfăcut:

- Bine, moșule, dar publicitate color!

Iosif Visarioneac se îngrozește sincer:

- Vă dați seama că, dacă facem publicitate color, nu ne mai rămâne un leu din bugetul ținutal pentru a rezolva problemele făgețenilor?

- Și? Care-i treaba? Pe tine, moșule, te interesează problemele lor sau imaginea ta?

Prefectul, strâns cu ușa, pune mâna pe telefon și prinde să ordone subalternilor să plătească, urgent, câte patru pagini de publicitate color la ziarului lui Râșcuț Țigănescu. Nu se împotrivește decât șeful silvicultorilor, care spune că puțin îi pasă dacă o să-i dea Râșcuț iarăși fotografia vilei în ziar, dar și acesta cedează, atunci când Visarioneac îl amenință cu concedierea pentru culpa de a atenta la imaginea partidului și a țării.

Ceea ce nu-i politică e realitate. O realitate împăienjenită de drumuri și de răscruci, de drumuri cu marcaje false sau cu adrese despre care nu știm nimic.

· Poposim la răscruci cât să ne potolim setea cu apa fântânilor și să tăifăsuim, fără interes, cu drumeții. Ne lipsește curiozitatea vie, benefică, nu ne-am deprins cu dorința de a ști cu adevărat.

- Tu de unde vii, prietene?, întrebăm doar din complezență și fără a lua seamă înspre unde se îndreaptă cei mai mulți dintre pelerini.

Pășim, apoi, fără țintă, lăsându-ne în voia drumului, și ne trufim cu ce am lăsat în urmă. Stau, de-a lungul urmelor noastre, fântânile de la răscruci și ni se par a fi ale noastre doar pentru simplul motiv că le-am înconjurat ghizdeiele cu tălpile și că le-am atins cleștarele cu buzele. Când privim peste umăr, devenim proprietarii trecutului și lăsăm moștenire urmașilor numai șiraguri de urme prin preajma fântânilor, dar nici un drum și nici o fântână. Rătăcim și condamnăm la rătăcire, de parcă am fi veșnic sub apăsarea unui blestem cumplit, de parcă numai noi, printr-un moș-strămoș unic, am fi fost cei care ar fi împuns cu lancea coasta lui Iisus și, de atunci, trebuie să ispășim.

Călători prin viață, ne lipsește înțelepciunea de a fi, măcar în clipa ursită numai nouă, stăpânii vieților noastre.

Călătorim prin viață până ni se tocesc încălțările și ni se zdrelesc tălpile de colții de stâncă. Abia atunci ne așezăm în iarbă să ne odihnim și să ne facem, după aceea, alte încălțări. Dar nu le mai facem pentru că, de cele mai multe ori, există drumeți și mai obosiți decât noi, cărora le luăm încălțările deja uzate și pornim grăbiți spre zare, mergând până unde ne mai țin și încălțările acestea. La fiecare popas, furăm încălțările altora sau ni se fură și încălțările abia dobândite. Nu contează dacă ni-s prea strâmte sau prea largi, nu contează dacă șchiopătăm și ne împleticim în încălțările altora. Contează doar că ne-am descurcat, că i-am luat-o înainte fratelui sau altui tovarăș de drum. Nu contează pe unde vom păși la răscruci, important este să mergem, să mărșăluim până la capăt, oricare ar fi acest capăt. Ajunși acolo, încă mai avem sleiala trufașă de a ne mândri că am irosit încălțările altora, și nici că ne mai pasă de amarnica noastră irosire.

Ora 13. Fix. Istoria înregistrează:

- Detest demagogia, fariseismul, lichelismul, cameleonismul, tot ce are legătură cu neadevărul și nefolosul, perorează Vanea Plosneac în părculețul cu bănci galbene din centrul orașului. Nu îi accept, în general, pe adepții satanicului principiu "Homo homini lupus". Dacă vrei tu să trăiești, lasă-i și pe alții să trăiască spuneau clasicii și se pare că aveau dreptate.

Încătușați în bronzul de proastă calitate, clasicii literaturii nirvănene freamătă de bucurie și recunoștință față de caldele și bărbătoasele aprecieri, toate busturile urbei devenind, pentru o clipă, vii, dar miracolul acesta, produs de senzaționalul discurs al celui mai mare politician al ținutului, înspăimântă mulțimea maidanezilor pripășiți prin scuar, care prind să urle prelung și straniu.

Hărmălaia nemaipomenită nu poate scăpa lumii politice a orașului, care se înțolește rapid, care cu ce apucă, și dă fuga spre părculețul cu bănci galbene din buricul târgului.

- Se dă ceva maică?, îi întreabă pe cei care-i trec glonț prin cale o bătrânică îmbrăcată cu mare rafinament tranzitoriu și proeuropean, adică de la *second-hand*, dar nici unul dintre harnicii noștri muncitori cu gura nu are când să-și facă timp pentru discuții propagandistice de la om la om.

Întreaga cinstită adunare politică și pluripartită sosește în părculeț exact în clipa în care fruntașul lor cel mai reprezentativ, eminentul economist agrar și jurist așijderea Vanea Plosneac, tocmai se exprimă bucal prin conotații patriotice:

- Am mai declarat că religia mea este Făgetina. Și, ca militant al partidului în acest ținut de legendă, mă consider "primus inter pares", adică primul între egali.

Ici, colo, izbucnesc aplauze anemice, semn că distinsa elită urbană încă nu s-a dumirit pe deplin asupra situației generale și particulare în concret.

- Vor veni pițigoii și vor pustii țara!, continuă să se tânguie, în plimbarea lui chinuită, nebunul orașului, amplificând confuzia deja antamată în jurul primului personaj.

Maidanezii, nu se știe din ce pricină, se trag mai aproape de ziduri.

În Europa nu mai există ziduri și nici sârmă ghimpată. Au fost dărâmate zidurile și mutată sârma, claie peste grămadă, înspre marginea continentului. De dincolo, se aruncă cu pietre și cu sticle incendiare.

Noi, românii, am stat atâta vreme într-o temniță și am gândit atâta vreme la sensurile existenței umane, încât reprezentăm un adevărat pericol pentru stabilitatea continentală. Va trebui să ne ardem cărțile, să ne ucidem poeții cu pietre, să ne dezvățăm de rușinoasa meteahnă de a gândi și vom intra în Europa.

Și-abia atunci vom fi fericiți, împăcându-ne cu rațiile sățioase de crenvurști, bere și vizualități scabroase.

Cui nu-i va fi de ajuns, îi stau la dispoziție drogurile, schismele, fanteziile sexuale, promiscuitatea, dezmățul și închisorile de maximă siguranță.

Dincolo, e o temniță de lux în care, de bună voie, renunți la identitatea de om. Dincolo, poți trăi în mileniul obsesiei sexuale, beneficiind de toate drepturile acordate anormalității. Fără îndoială, nu-ți interzice nimeni să te regăsești în vâscoasa tulbureală a mileniului cu un milion de religii, dar cu desăvârșire păgân.

Oricare ar fi soarta umanității, noi vom aparține, totuși, României. Dintre noi i se vor alege administratorii, copiii noștri se vor îmbăta cu puterea și vor fi primii care se vor lepăda de ceea ce încă mai suntem. Dacă nu cumva, între timp, vom fi renunțat noi înșine la identitatea pe care abia o întrezărim.

Viitorul aparține comunităților locale, susțin globaliștii și nu avem de ce să nu-i credem. În definitiv, o economie globală are nevoie de o piață asijderea. Prin urmare, ca să poată ei vinde, noi va trebui să câștigăm atât cât să ne ajungă să ținem sus ștafeta consumului. Va fi bine în viitor. Pentru prima dată în Istorie, planeta aceasta nefericită va fi populată doar cu stomacuri pline. Ospățul planetar stă să înceapă, iar noi avem deja invitațiile în buzunar. Vom chefui, vom petrece. Va ține ospățul cale de măcar două-trei generații, apoi, când ne vom trezi din mahmureală, va fi iarăși prea târziu. Vom întreba retoric:

- Doamne, pentru ce ne-a fost dată această viață?...

De câteva milenii se tot repetă întrebarea din generație în generație, dar numai în apusuri de soare.

Și?

Ora 13. Fix. Istoria înregistrează:

- Detest demagogia, fariseismul, lichelismul, cameleonismul, tot ce are legătură cu neadevărul și nefolosul, perorează Vanea Plosneac în părculețul cu bănci galbene din centrul orașului. Nu îi accept, în general, pe adepții satanicului principiu "Homo homini lupus". Dacă vrei tu să trăiești, lasă-i și pe alții să trăiască spuneau clasicii și se pare că aveau dreptate.

Încătușați în bronzul de proastă calitate, clasicii literaturii nirvănene freamătă de bucurie și recunoștință față de caldele și bărbătoasele aprecieri, toate busturile urbei devenind, pentru o clipă, vii, dar miracolul acesta, produs de senzaționalul discurs al celui mai mare politician al ținutului, înspăimântă mulțimea maidanezilor pripășiți prin scuar, care prind să urle prel
straniu.

Hărmălaia nem

Mod de întrebuinţare:
Se pune ibricul cu apă, cafea şi zahăr pe foc, apoi se scot filele nenumerotate din copertă şi se amestecă bine, bine, bine. Se toarnă cafeaua într-o ceaşcă mare, se aprinde o ţigară, apoi se lecturează filele cu întâmplările orânduite de hazard.

Termen de valabilitate:
Din punct de vedere al mentalităţilor, obiceiurilor şi al raporturilor om-istorie, om-societate, NELIMITAT.

Atenţie!
Eroii cărţii personifică doar păcatele şi defectele autorului acestei cărţi. Se interzice identificarea cu vreun personaj real, pentru că identificarea dăunează grav sănătăţii.

ISBN 973-8123-04-6 30 000 lei